

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/4 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 ft).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A bürokrácia.

Budapest, november 17.

(v.) Amiből mindig több van a kelletténél, de azért mégis egyre szaporítják: mi az? A bürokrácia. Hát akik annyian vannak, hogy eleszik egymás elől a falat kenyeret, s akik mégis kevesebbet dolgoznak, mintha félszáznyian volnának, mert a nyomoruság megőrli a munkaerőjüket: kik azok? A bürokraták. Ime, találós mesékkel foglalkozik a közvélemény. De ezt nem azért teszi, hogy szórakozzék, hanem azért, mert kénytelen vele. Ez a kényszerűség pedig onnan ered, hogy az a fórum, mely e kérdést felvetette, az országnak egyik legkomolyabb fóruma: a képviselőház pénzügyi bizottsága. Neményi Ambrusnak, e bizottság elnöke, a költségvetésről írt általános jelentése alapján taglalja, helyesen diagnosztizálja, sőt részben meg is orvosolja azt a nagy nemzeti betegséget, amelynek *tultengő bürokrácia* a neve.

Nem hiába újságíró ember a jelentés szerzője, pompásan ért ahhoz a nehéz mesterséghez, hogyan kell a *sorok közt írni*. Amit elhalgatni bűn, kiírni pedig brutalitás, azt mi rejtenek a sorok közt szoktuk megírni. Nem rejtjük el, de ki se vizsgálja a piacra. Aki tud keresni, az rátalál ott a sorok közt is. Ez pedig a hozzáértő. Nos, a hozzáértő nagyon érdekes dolgokat tud meg a pénzügyi bizottság jelentéséből a magyar közélet legszomorúbb kórságáról: a bürokrácia tultengéséről. Hogy ez a betegség elérte már azt a maximális mértéket, amelyen túlterjednie semmi szín alatt nem szabad; hogy immár gondoskodni kell a bajnak legalább fokozatos visszaszorításáról; s hogy ez az orvoslás már a küszöbön is van, még pedig nem amugy vaktában, hanem kísérleti uton kipróbált s helyesnek bizonyult módszer szerint: mindez megtalál-

ható abban a jelentésben, csak legyen, aki értelmesen keresse.

A közigazgatás ellen kettős panaszt halunk unos-untalan. Az egyiket a közigazgatóktól, a másikat a közigazgatóaktól. Amazok fizetésük hitványságát panaszolják fel, emezek az adminisztráció lassúságát és drágaságát. A két panasz nem hogy ellentétben nem áll egymással, de sőt kiegészíti egymást. A közhivatalnokot valóban gyalázatosan fizetik meg testet-lelket emésztő munkájáért. De ennek az oka csakugyan az, hogy bürokráciánk sokkal nagyobb, mint amekkorát a közszolgálat megkíván s az állami költségvetés elbir. Ha csak a tavalyi évet egymagát vesszük, 3100 fővel szaporodott az állami alkalmazottak száma s ezeknek a járandósága kilenc milliónyi emelkedést okoz a budget kiadási rovatában. Háromezernél több ember — békeidőben egy fél hadtest! Hát lehet-e, szabad-e a bürokrácia fejlődésének ilyen óriási arányban haladnia? Az utolsó tíz esztendőben az államnak tisztán adminisztratív személyzete 30.000 főről 40.000 főre szaporodott, a költségek pedig ötven millióról nyolcvan millióra emelkedtek. Aki ezeket a számokat alaposan vizsgálja, rögtön rájön a bajok egy részének a nyíltjára. Arra tudniillik, hogy nálunk nem annyi embert neveznek ki, amennyi munka végzendő, hanem annyi közhivatalnokot kreálnak, amennyinek a kinevezése elől kitérni nem lehetett. Azt belátja minden józan gondolkodó, hogy a közhivatalnok státus nem alkothat numerus clausus; a civilizáció fejlődése, a kulturális, gazdasági és jogi haladás egyre bővíteti az állami feladatok körét s új meg új intézmények életbe hívását parancsolja. Valamelyes foku szaporítása munkaeörföknek tehát igenis okadatolt, sőt elkerülhetetlen. De ha egyetlen esztendőben háromezerrel szaporodik az állami alkalmazottak száma s ha tíz év alatt csaknem megduplázódott a személyi já-

randóságok tétele, akkor igazán azt kell mondanunk, hogy ekkora növekvés jóval túlhaladja a szükséges mértéket s hogy nálunk olyan kárhuzatos irányzat uralkodik, amely valóságosan tenyészt, sőt nagyban gyártja a bürokráciát. És tenyészt, sőt gyártja a bürokráciával együtt a szellemi proletárságot és a társadalmi nyomort is. Mert igenis odafejlődött a helyzet, hogy egy ekkora hivatalnok-hadát tisztességes fizetéssel ellátni csaknem lehetetlen. Az angol azt a munkabért, amely mellett éppen csakhogy éhen nem hal az ember, *verejtékbermek* nevezi. Ugy érte ezt a szót, hogy az a bér kiszívja a véres verejtéket. *Hát ilyen verejtékber jut a magyar állami bürokráciának.* Ami fizetés nálunk a közhivatalnok huz, az mindig kevés arra, hogy megéljen belőle, és gyakran még az életszükségletek legsürgősebbjeit sem fedezi. Az állam azzal mentegetőzdi, hogy ennyi temérdek embert nem győz tisztességesen megfizetni. A közhivatalnok erre keserűen azt feleli, hogy aki állást adott neki és munkát vár tőle, az ne kárhuzassa őt a koplalásra. A közhivatalnoknak egészen igaza van, *az államnak csak félig.* Ha nem volt szükség ennyi hivatalnokra az államnak, miért szaporította fel ennyire a státust? Az állam tudta, hogy kevés a fókája, mert szabadított hát rájuk ennyi eszkimót? Vigyáztak volna a kormányok arra, hogy a közszolgálat *clég* munkaerőt találjon *elegendő* fizetéssel. Az ő bűnik, hogy *tulsok* lett a munkaerő és *tulkeves* a fizetés. Ime az egyik baj, amelyet orvosolni kell, még pedig sürgősen.

Mondtuk és ismételtük, hogy a másik panasz is jogosult: az adminisztráltaké. Sok a hivatalnok, de a közigazgatás mégis lassú és rossz. Egynél több oka van ennek a bajnak. Az egyik az, hogy annak a köztisztviselőnek, akire ránevezedik a nyomoruságnak minden átka, nem igen áll a feje a munkára; lelke-

TÁRCA.

Leila.

Ha majd a sok üres hízlelő
Megostromolja a szíved
Szerelmet kérve és hazudva
Jussak eszedbe én neked.

*

Vigyázz, hogy áruló tekintet
Ne lopja majd meg titkodat,
Ne hallgass semmi földi szóra,
Erezd, hogy isten része vagy.

*

Ne szórd el lelked drága kincsét,
Hiú vásáron el ne add,
Ne hagyd, hogy durva kéz kitépje
Szívedből a szent álmokat.

*

Hideg világ ez, benne megfagy
A szenvedély, a gondolat
És boldogságod temetője
Az első édes pillanat.

*

Vásári lom, oltári szentség:
Mindegy! Nem értik azt meg itt
S ha boldogságod siratod majd,
Hát kikacagják könnyeid!

Ivánfi Jenő.

A leckék.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Thury Zoltán.

Szikora ur reggel egy levelet talált az ágya melletti széken, amikor kicibéldött az ágyból és az izapos, szörnyen vedlett ruhák között a nadrágja után keresgölt. Van egy esztendeje annak, hogy nem kapott levelet se postán, se amugy. Kábán mosolyogva nézett rá. Még álmos volt. Ivott az éjjel s csak úgy hazatalált, mint ahogy máskor is hazatalált s éppen csak a ruháin látott meg, hogy el kellett dűlnie imitt-amott az uton. Elment a levéllel az ablakhoz s olvasni kezdte. Az állott benne, hogy báró Göllnitz ur, a fiatal, kéri, hogy látogassa meg a délelőtti folyamán.

Ez a név a Szikora ur életében vagy nyole, imigy-amugy rendes életet jelent. Az öreg bárónak rá esett a pillantása, amikor preceptor keresett a fiának s adott neki husz forintot havonként és egy szobát a kocsiszin mellett. A szoba azelőtt istálló volt, mint ahogy a kocsiszinből is mosókonyha lett időközben. A báró hivatalnok ember volt, szegény báró, akinek csak ilyen tanerőre tellett. Mindazonáltal nyole esztendeig fődél alatt volt Szikora ur. A családék csulot üztek belőle, ugyszintén a familia is, de ha egészen elformátlanodott a kabátja, a báró urtól másikat kapott. A báró ur nagy ember volt, ő meg kiesi és félszeg figura. Lopva járt a házban. Éppen csak besurrant a szobájába, közvetlen a kapu mellett s átszaladt az udvaron a másikba, amiben az urfi tanult németül, franciául, no meg zongorázni is és ismételték az iskolai leckéket is. Mindent ketten, mert ez a fura kis ember mindenhez értett. Jó kuvaszkutjának bizonyult. Min-

denki rugdosta ide-oda s ő észre se vette. Nem léteztek számára az emberek. Egyéb se. Soha egy könyvet vagy újságot főlösegesen a kezébe nem vett. Félészendő alatt fogyott el a gyertyája. Nyomoruságosan evett, néha szaladt egy-egy pohár vizért a kutra. Sunyi, ijedős állat volt szegény, aki a báró urfival se beszélt nyolc esztendő alatt három fölőseges szót.

Mikor az urfi kiküldték egy német gimnáziumba, csak elment a házból. Láttá, hogy nincs dolga, hát tovább állott. Ennek kilenc esztendeje. Azóta is éppen úgy él, csakhogy szétszórja a tudományát. Tíz órákor például hazaszalad a hegedűtökért s eliramodik ujra. Aztán másfelé szalad, zavarosan pislogva körül, ha utjába állanak például a gyerekek s úgy várja a rést, amin átsurranjon, minj ahogy a kőbor eb remeg, ha a sarokba szorítják. Ő az a nevezetes tanár, akinél husz krajcárért is lehet órát kapni. Ha nagyon alkuszik a mesterember, akinek a fogáchoz kell venni a garast, mert kevés a garas, — tizenötért is kiszalad hozzá a város végére. Eppen csak annyit változott az utóbbi időben, hogy belekóstolt az italba. Lopva, mintha várná, hogy valaki jön és kiüti a kezéből a poharat. Aztán már bátrabban, de mindig csak éjjel. Amikor már alig lihegett a fáradságban, beesett valami lebuja, egészen hátra a sötétebe telepedett meg és ivott. Amikor bezárták a boltot, kitétek a küszöb elé s miután a fejébe nyomták a cillinderét is, hazajutott.

A levél zavarba hozta. Derengés támadt az arcán. — Az urfi, mit akar az urfi... Olyast gondolt, amivel közel is járt a valósághoz, hogy megint biztos fizetéshez jut s talán megkapja a régi szobáját is, ami nem volna rossz. Amelyikben most lakott, ez még amannál is nyomoruságosabb volt és ami a legkellemetlenebb, egy világitó-udvarra nyílt az ablaka. Télen úgy meggyült

nek sulyegene megrendül, a gondok meg-tamadják előbb a lelkesedését, majd a munka-bírást, később talán a lelkiismeretességét is. Korgó gyonru katonákkal nem lehet csatákat nyerni; és kopláló tisztviselőkkel nem lehet jó adminisztrációt csinálni. A közigazgatás épp olyan, mint a háború: az *ínség mindakettőben demoralizál*. A másik ok lélektani természetű. Ahol több a munka, ott a munkást nagyobb szorgalomra serkenti a feladatokkal növekvő ambíció. Ellenben ahol kevés munka sok kézre vár, ott megművelés az indolencia. Az ögyelgés a kényelemszeretet anyja s a renyhesség nagy-anyja. Igazi dologtevés csak ott van, ahol senki sem lel ürügyet a benyélésre. De a mi közigazgatásunk fölös számban ismer olyanokat, akiknek maguknak közvetlenül munka sohasem jut osztályrészül, akiknek egyedüli hivatásuk a mások serény munkájának meddő felügyelése. Az inség demoralizáló hatásával versenyre kel tehát az a másik demoralizáció, amely a rendelkezésre álló munkaerők fölös-legéből fakad.

Van aztán egy harmadik baj is. Ennek — bocsánat az idegen szóért — *copf* a neve. Az a közigazgatási módszer, amely még ma is divik, minden ízében elavultnak mondható. Nagyon is nehezkes, tulságosan körülményes; tömértelen irkafirkával jár, nem lüktet benne semmi a modern élet fűrgéséből. Ez a módszer abból a korszakból való, amikor az emberek még dilizsánszon jártak, holott ma-holnap Zeppelin anakronizmussá teszi a villámvonatot is. A mi adminisztrációnk sokszor személyes közbenjárást parancsol ott is, ahol levél útján is elérhető volna a cél; aztán meg aktákat küldözgetnek minden ügyekben, ahol mindent kényelmesen elvégezhetné a telefon; a hivatalnok ládafiában kezeldik olykor tizenöt husz-féle közpénz, természetesen ugyanannyi pénztárnapló alapján, holott kényelmesebben és biztosabban ellátná ezt a munkát a postafaktaképzintár. Egy szó mint száz, a modern korszellem mögött messze elmaradt a magyar közigazgatás módszere. A bürokráciának eldohosodott nagyon a levegője; ki kellene ott tárnai ajtót, ablakot, hadd áradjon be az új kornak pezdító, élesztő szelleme.

Mind a három baj ellen készül már az orvososság. A pénzügyi bizottság jelentése azt az örvendetes hírt közli, hogy *még ezen az országgyűlésen* törvényjavaslatot fog Széll Kálmán benyújtani a közigazgatás egyszerűsítéséről. Ez a reform, amelyet hazafias megelégedés-

sel üdvözöl a közvélemény, két nagy kölöncötöl fogja az az adminisztrációt megszabadítani: a fölösleges munkától és a fölösleges munka-erőktől. Széll Kálmán nem a szürke elmé-tek embere, hanem gyakorlati államférfiu. Az ország több pontján praktikus kísérleteket tett e tárgyban s e kísérletek eredményeit fogja az említett javaslatokban összefoglalni. A reform alapgondolata az, hogy a sok haszontalan aktagyártás helyett üde és mozgékony szellemet kell a közigazgatásba plántálni. A hivatalnokok ne pepecseljenek íróasztaluk mellett, hanem lépjenek ki serényen és önérzetesen a praktikus életbe. Oldják le magukról az ödsíság bilincseit s kapcsolják bele hivatásukba a modern műveltség vívmányait is. Az irodai munka erősen megfogy majd e reform révén; s kevesebb munkaerő igénybevételel több és jobb eredményt fog a közigazgatás felmutatni. Az így lehetségessé váló megtakarításoknak aztán a hivatalnoki kar fogja hasznát látni; ami *összeg az eltörölhető állások után felszabadul, azt rögtön a fizetések javítására fogja a kormány fordítani*. Ügyes és mindenképpen üdvös reform lesz ez; megjavítja a hivatalnokok helyzetét s meggyorsítja a közigazgatást. Az államosítás nagy művelete előtt kétszeresen örvendetes ez az újítás. Mire elérkezik a nagy reformnak ideje, akkorára megújodik a vére, felüdül a lelke s megjavul a sorsa a most unottan s fáradtan nyomorgó bürokráciának.

BELFÖLD.

Az ülészak bezárása. Királyi kézírattal bezárult ma az országgyűlés negyedik ülészaka. A képviselőház és a főrendiház ma délelőtti ülést tartott, amelyen kihirdették a legfelsőbb kéziratot. Az ötödik ülészak november 20-án nyílik meg s ugyanakkor fog megalkulni a képviselőház.

A konzuli illetékek szabályozása. A képviselőház mai ülése előtt a pénzügyi bizottság Falk Miksa elnökele alatt ülést tartott, amelyen a konzuli illetékek szabályozásáról szóló törvényjavaslatot tárgyalta.

Neményi Ambrus előadó tüzetes ismertetéssel előadásra ajánlotta a törvényjavaslatot. *Sámuel Lázár* az igazságügyi bizottság előadója pedig bejelentette, hogy az igazságügyi bizottság néhány szerkesztési módosítással hozzájárult a törvényjavaslatához. Minthogy a bizottság tagjai közül *Komjathy és Kossuth Ferenc* a törvényjavaslathoz részletesebben akarnak hozzászólni, s így lehetetlenné vált a törvényjavaslatra vonatkozó bizottsági jelentéseknek még az ülészak be-

rekesztése előtt való benyújtása, s a törvényjavaslat további tárgyalását későbbre halasztotta a bizottság.

Széll Kálmán miniszterelnök, utalással a bizottság előző ülésén a kormányról az ő távollétében történt elismerő megemlékezésre, a maga részéről és a kormány nevében is köszönetet mondott a bizottság tagjainak pártkülönbség nélkül a költségvetési előirányzat tárgyalása alkalmával tanusított higgadt és tárgyilagos eljárásukért s a bizottság elnökének a tárgyalás-tapintatos vezetéseért.

A szabadelvűpárt szervezkedése. A sopron-megyei szabadelvűpárt, melynek *Haller József* lemondása óta elnöke nem volt, albizottságot küldött ki az elnökválasztás előkészítésére. Az albizottság gróf *Széchenyi Manó* volt minisztert kérte fel e tisztségre, aki hajlandó azt elfogadni. A választó-gyűlést a jövő vasárnapra hívják össze.

Inkompatibilitási bejelentések. Az összeférhetlenségi bizottságnak *Apáthy Péter* elnökele alatt ma délelőtti ülése volt, amelyen egyhangulag kimondotta, hogy *Gajári Ödönre, Pulszky Ágostra és Hegedűs Lóránta* nézve az őket illető bejelentések alapján összeférhetlenség esete nem forog fenn; a *Hieronymi Károlyra* és *Neumann Arminra* vonatkozó bejelentéseket tárgyalatlanoknak jelentette ki a bizottság; az *Okolicsányi Lászlóra* és *Kiss Ferenc*re vonatkozó bejelentések tárgyalására pedig, minthogy az illető képviselők a mai ülésen nem jelentek meg, újabb határnapot tűzött ki. Egyuttal elhatározta a bizottság, hogy a mai naptól kezdve azokról a képviselőkéről, akik a rájuk vonatkozó összeférhetlenségi bejelentések tárgyalására másodszorban kitűzött napon nem jelennek meg, a házszabályok értelmében jelentést tesz a Ház elnökének, hogy őket a Ház ülésében hívja föl a megjelenésre.

Politikai mozaik.

Budapest, november 17.

A néhány hónappal ezelőtt hirtelen föllendült összeférhetlenségi sport következményeit most tömegesen bonyolította le a bizottság. Egyforma komolysággal végezte el a komoly és a tréfiás ügyeket. Ez az alkalom ismét feiszínre vetette az összeférhetlenségi törvény revíziójának a kérdését. Az érdeklődőknek ezennel adjuk tudtára, hogy az a bizottság, amelyet a revízió előkészítésére küldtek ki, vége felé jár a munkájának és a Ház idestova még fog ismerkedni ennek a munkának az eredményével. Még csak két alapvető kérdés eldöntése van hátra. Az egyik a bírói fórum kérdése. Arról van szó, hogy az összeférhetlenségi ügyekben való bíraskodás a parlamenten kívül álló fórumra bizassék-e, vagy maradjon-e meg a Ház bíraskodási joga, de az

ebben az udvarban a hó, hogy az ablak rámai mellett beolvadt a szobába. Olyankor a tanár ur nem szivesen szállott le az ágyból. Es nyelves asszony volt a háziasszony is. Az is kellemetlen az olyan embernek, aki szereti a csendet. — Nagy takarításon mentek át a ruhák, ki kellett mosni, kefélni őket a sárból, aztán mosakodott is a tanár, egy fésűvel haját keresett a fején, amit végigboronáljon. S miután felkészült, neki indult egy esomó utcának.

A fiatal báró abban a szobában fogadta, ahol nyolc esztendeig hajoltak egy könyv meg egy kotta fölé.

— Tudja-e, hogy meghalt az apám? — kérdezte.

— Nem, nem.

— Hát meghalt. Most majd én fizetek önnek husz forintot. Egy leányt kell majd tanítani. Tanár ur, maga nem szereti a sok szót s nekem éppen ilyen ember kell, de annyit mégis meg kell hogy mondjak, hogy én azt a kisasszonyt feleségül veszem. Nekem úgy tetszik, hát elveszem. Azonban a kisasszonyt hazulról egy kicsit hiányosan nevelték. Magának az lesz a dolga, hogy hirtelen helyrehozza, amit elmulasztottak. Nem alaposan, dehoggy. Ahhoz sok idő kellene, csak-hogy éppen művelt legyen. Tudja, egy gondolom, hogy mindenhez hozzá tudjon szólni s hogy én nekem abból ne legyen kellemetlenségem. Mindjárt maga jutott eszembe, tanár ur. Ilyen ember kell nekem. Valami urfit nem is engednék hozzá. Hát hogyha tetszik az állás, hureoklodják

be a kis szobába, aztán ezen a névjegyen van a cím. Oda jár el mindennap délelőtti is, délután is.

A vén ember elvette a kártyát, zsebredugta s már indult is. A fiatal ur azonban még utána szólt.

— Aztán — mondta, de kereste a szavakat — mondja meg, ha még más is jár oda.

A tanár intett: — jó, jó.

Délután már beállított a leányhoz. Egy kis eseléd nyitott ajtót neki s míg eltátoatta a száját, már benn is volt a tanár ur a szobában. Egy szoba volt tudniillik a lakás, de az aztán nagyon furán önszeherdta. A fele nagy ágy volt, függőnyös menyezettel és rendetlen, mintha most kell volna ki belőle az, aki leheverte. Aztán kis asztalkák voltak kuszan egymás mellett. Az egyikken pohár egy kis maradék kávéval, mellette rizsporos skatulya, fésű, a diványon egy citera félig betemetve puhán omló, könnyű asszonyruhák alá, a sarokban, fogason sok fehér ruha, a székék szélszéliesen erre-arra taszigálva s az egészre nagy sugárban ömlött ki a tulságosan befűtött kályha ajtaján a meleg. Abban furdott a leány, beletemetkezve egy nagy karosszékbe. Két öklére támasztotta a fejét és a tűzbe bámult s mosolyogva nézett föl, amikor megállott előtte a furesa kis ember. Flanell szoknya volt rajta, a lábain papucs. Azután meg egy rékli is, amelyet délelőtti, szobatisztításhoz szoktak fölkapni az asszonyok. Borzas is volt és még mindig álmos, bágyadt-forma. Mikor a vén ember esak sürgött-forgott az ajtó körül, kivánesian szólott rá:

— Mi tetszik?

— A báró ur mondta, hogy ide jöjtek, hogy tetszik órákat venni.

— De nem most.

— Azt mondta, hogy délelőtti, délután, délelőtti... Mindig. Es hogy tanítani kell...

A lány vállalt vont.

— Olyan sürgős?

— Mondta, hogy jelentsem magam...

— Jöjjön holnap.

— Igen.

Ahogy kifelé indult s hirtelen a fejébe esapta, aztán meg lekapta fejeéről a kalapot, kacagni kezdett a leány és rákiáltott: megálljon. Aztán tovább kacagott rajta. — Nem kergeti senki. — Amikor látta, hogy nem nagy hajlandósága van arra, hogy visszajöjjön, utánament, megfogta a kezét és úgy hozta vissza. — Jöjjön no, nem eszem meg. Hanem a báróját... — Leültette maga mellé s bizalmasan hozzáhajolva kérdezte:

— Mondja, van annak még valami pénze?

— Az öreg hebeggett.

— Van, van, nem tudom.

A lány az öreg térdére támasztotta a karját s a szemébe nevetett.

— Ránk férne. Mi, öreg, mi? Maga sincs valami jó bőrből, amint látom.

Az öreg fölállott és gyér, fehér hajába vágta az ujjait. Mintha menekülni akart volna, az ajtó felé pislogott, aztán ahogy megfogta a kabátja szárnyát a leány, újra leült.

UJ IDŐK.

Herzeg Ferenc lapja valóságos album-füzettel indult meg az új negyedben. Közleményeinek a gazdagsága, képeinek a szépsége révén a leg-nagyobb külföldi képes lapokkal kiállja a versenyt. Januárban pompás, nagyméretű, keretbe való színes képet ad teljesen díjtalanul előfizetőinek. A magyar háznak magyar művészi díszre lesz ez a gyönyörű reprodukció. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 4 korona.

Előfizethetni postautalvánvon a kiadóhivatalnál Budapesten, Andrassy-ut 10. — Mutatványszámot kérésre szivesen küldünk.

eddighez képest azzal a különbséggel, hogy ne egy állandó bizottság, hanem a Ház tagjai közül esetről-esetre kisorsolándó zsűri gyakorolja az ítélkezést; végül vannak hívei az eddigi bizottsági eljárásnak is. A parlamenten kívül eső fórum hívei határozott kisebbségben vannak, úgy, hogy csak az utóbbi két felfogás közül fog valamelyik érvényesülni. A másik elvi kérdés, amely eldöntésre vár, az, hogy az összeférhetlenség esetét taxatív sorolja-e fel az új törvény, vagy pedig egy nagyon világos definíció jöjjön-e a taxáció helyére? Valószínű, hogy a taxáció fog győzni, ami helyesebb is, mert nem képzelhető olyan világos definíció, amely kizárná az elhomályosítást és ne adna teret a különféle magyarizációknak. Mindezekkel a kérdésekkel különben hamarosan tisztába jön a bizottság és javaslatát valószínűleg már a költségvetés általános vitája után a Ház elé terjeszti.

Az inkompatibilitásról lévén szó, itt említjük fel azt a különös inkompatibilitást, amelyet néppárti részről lanszíroznak. Azt mondják a *belényesi* választás ötletéből, hogy annak a képviselőjelöltnek, aki már tagja a Háznak, le kell mondania már a választás előtt a régi mandátumáról. Természetes, hogy ez csak afféle erőszakolt műösszeférhetlenség, amelyet sem törvényből, sem jogszokásból nem lehet kiolvasni. Sőt a jogszokás éppen az ellenkezőjét igazolja. Csak éppen föl-említjük, mert az este, félig tréfásan, félig komolyan, szóló róla a klubban és egy nem elmés-ség nélkül való megjegyzésre adott alkalmat.

— Hagyjátok csak meg őket ebben a hitükben, — szólott egy vidám politikus — sőt tegye meg nekik *Gajári* azt a szivességet, hogy mondjon le Csongrádon már most, hiszen ugyis meglesz *Belényes*. Akkor aztán a legközelebbi időszaki választásnál egyszerre kibuktatjuk az egész néppártot.

— Hogy-hogy?

— Hát csak úgy, hogy *felléptetik valamennyit*.

Csak akad a kerületben tizenhat ember, aki megteszi ezt a szivességet. Akkor aztán *tessék nekik lemondani mindnyájuknak*.

Egy kis obstrukcióféle esett ma meg a pénzügyi bizottságban. A konzuli ügyekről szóló törvényjavaslatot tárgyalták, a törvényhozásnak ezt a szerencsétlen bolggy zsidáját. Nem is tudjuk, hányadszor került ez a szegény kis javaslat a Ház elé, de sehogysem tud törvényynyé válni. Pedig egészen ártatlan kis javaslat, semmi büne sínes, csak malőrje van. Mindig közbejött valami. A Ház valamelyik bizottsága végez

— Hát csak oktasson, mondta a lány. Jöjjön, aztán akad egy kis sonka s eféle. Az a bolondériája, hogy feleségül vesz. En ugyan nem bánom. Ha egyszer majd szétmegyünk, akkor se vesztettem semmit. Meg akarta ölni magát a multkor, itt, ezen a helyen. Hogy 6 így meg úgy — és hogy imád és hogy kitanított...

Az öreg keze lecsuszott, végig a leány karján és a kezéhez ért. Eppen csak megérintette a husos, lágy párnát s aztán el is kapta a kezét. Most már csak a kalapja lett az egyetlen gondja. Azt simogatta, gyúrta és menni akart mindenképpen.

— Hát csak jöjjön holnap, aztán nekikezdünk, mondta a lány s most már nem is mulatott azon, hogy hogyan botorkál ki az ajtón az öreg.

Azután elkezdődött a tanulás, de nem valami komolyan. A lány inkább mulatott azon, hogy mennyi mindenféle handabanda van a világon, amiről neki ez az öreg beszélget először és hamar megunta a civilizációt. Inkább pletykázni akart az öreggel. Bort adott neki meg enni valót is itt-ott, ha maradt valamije s a vén ember is elfelejtette lassan-lassan, hogy mi a dolga. Küzdött, a míg tudott, aztán belefáradt s szürke, víz-es szemei rátapadtak a lánpra... A szoba is olyan szokatlan volt, minden, meg a meleg, ami kiáradt ebből a szép, fiatal testből... Néha azt érezte, hogy a halántékán lüktetnek az erek, mintha részeg lenne és iszonyu mohósággal sze-

vele, a másik bizottság hozzá akar látni, de közbejön az ülésszak berekesztése és akkor a javaslatot visszavontnak kell tekinteni. És az új ülés-szakban újra kell kezdődnie az egész vándorlás-nak: újra be kell terjeszteni, újra kell tárgyalnia az egyik bizottságnak, áttennie a másikhoz, be-terjesznie a plénum elé és ha csak idáig jutott, csak akkor van biztosítva az ülés-szak bezárá-sának veszedelme ellen.

Most végre eljutott a vándorútjának utolsó stációjához szegény, sorsüldözött javaslat. Az igaz-ságügyi bizottság alaposan letárgyalta s éppen ma, az ülés-szak utolsó napján, az országos ülés előtt kezdett hozzá a pénzügyi bizottság, amelynek csak éppen forma szerint van vele dolga. Feláll azonban *Komjáthy* Béla és hosz-szu lére eresztve mindenféle kérdésekkel kezdi molesztálni a minisztert. De ezen tustetek. Ekkor feláll *Kossuth* Ferenc és — halasztást kér. Hosszasan akar hozzászólni a javaslatához, amely *nagyon fontos*, de mivel éppen kezdődik már az országos ülés, tehát kéri, hogy halasszák el a tárgyalást. A halasztást meg kellett adni, mert a Ház ülése csakugyan megkezdődött. És ma be-zárták az ülés-szakot... És a szegény kis javas-lat kezdheti újra a vándorlását. Az utolsó stáció-ról vissza kell fordulnia az elsőre.

Ami végre nem nagy baj, hiszen a javaslat miatt igazán nem fog megakadni az ország sze-kere. És ha a szélsőbálnak *ilyen* sikerekre van szüksége, legyen vele boldog. Csak azt nem tud-juk, komoly akcióknak tekintették-e azok az urak ezt a kis bizottsági obstrukciót? Mert komolyan egy kicsit tréfás a dolog. Viszont tréfának mégis mintha egy kicsit komoly volna...

Utóvégre a *konzuli ügyek*, igaz, hogy csak a konzulokat érdeklik. Hanem a *képviselői ügyek* ket az ország fizeti.

KÜLFÖLD.

Ebenhoch a közös vámtérről. Megtörtént az a csoda odaát Ausztriában, hogy a klerikális ellenzék egyik előkelő vezérére lándzsa tört a közös vámtérről mellett. *Limból* táviratozta tudósítónk, hogy dr. *Ebenhoch*, a katolikus néppárt egyik vezére, a *Steyermühl* részvénytársaság közgyűlésén, amelyen megpendítették a gazdasági különválás előnyeit, a többek között a következőket ajánlotta a közgyűlés figyelmébe:

Ami Ausztria és Magyarország viszonyát illeti, itt is, ott is történetek hibák. Megdöntetelen tény, hogy Ausztriának ipara számára nélkülözhetetlen jogszabási terület Magyarország, viszont Magyarország mezőgazdasága nem mondhat le az ausztriai piacról. Ezen a helyzeten már

retett volna nekimenni a lánynak és szívni a vért... De csak elbágyadt és úgy ment el, hogy az ajtófélfát fogta, nehogy elesse. Azután meg belekapaszkodott a lépcső rácsába. Lenn levette a kalapját és úgy itta a friss levegőt. Soha még ilyen jól nem esett neki az élet. És a hogy kinlódott, az volt a gyönyörűsége. Szaladva ment haza és elbujt.

Egyszer az ajtót döngötte verte fel a báró.

— No, mi újság? — kérdezte.

— Hát, hát, minden jól megy — hebegte a vén ember.

— Haladnak?

— Igen, szépen tanul.

Elrémült, a mikor azt mondta a lány, hogy most már nemsokára meglesz az esküvő. Vén, sivár lelkében egyszerre iszonyu üresség támadt. Ezzel aztán vége mindennek. Ennek a szobának is, meg annak is, hogy így együtt ülnek s néha a leány a vállára hajlik és az arcán meleget érez, ahogy a forró lehellet rátapad. Visszariadt a jövődtől... Csak még egy kicsit akart élni úgy, hogy valaki simogassa az arcát. Egy ilyen kéz, puha, meleg... És ahogy hazament, éppen előtalálta a bárót.

Valamit akart, akármit s ügyefogyottan nyögött az udvar közepén.

— Az istenért, báró ur, még nem elég művelt. Várjon... Az istenért, tessék elhinni...

geografiai viszonyainknál fogva sem lehetne változtatni. Ilyen körülmények között természetes, hogy a két országnak még kölcsönös áldozatok árán is meg kell maradnia békés egyetértésben. Már most is élesen érezhető annak a torzalkodásnak a káros következménye, amely csak éppen hogy megindult. Mi volna hát, ha a háborúskodás elajulna? Létre kell jönnie a megegyezésnek. Nem lehet szó legyőzöttről és győztesről, fenn kell tartani a békét.

A horoszlói merénylet.

Budapest, november 17.

A mai hírek csak megerősítették azt, hogy a horoszlói eset, bármilyen érdekes hír volt is, mint merénylet alig jöhet számításba. Egy szegény zavart elméjű asszony, aki mindenkihez üldözött lát, véletlenül került utjába a tova robogó császári fogatnak s abban a kába hitében, hogy őt a császár vagy a császárné üldözteti, felindulásában utánahajította baltáját a fényes fogatnak. Magát a császárt, mint egy táviratunk konstatálja, igen kellemetlenül érinti az, hogy ebből a kis dologból a lapok káoszt csináltak. De ennek magyarázatul szolgál az az általános nagy szimpatia és őszinte érdeklődés, amelylyel Vilmos császár személye iránt a külföldön is mindenütt viseltetnek, s hozzá lehet tenni, hogy épp így mindenütt a megkönnyebbülésnek egy nemével vették tudomásul azt, hogy a merényletnek vélt eset a császár életére nézve nem is volt komolyan fenyegető.

Tudósításaink a mai napról a következők:

Berlin, november 17.

A reggeli lapok azt jelentik Boroszlóból, hogy a merénylet, *Schnapka* Zelma, negyvenegy éves és hajadon. Kétségtelen, hogy *üldözési mániában szenved*. Csak egy hét óta lakik Boroszlóban, a Gartenstrassén, szegényes kis lakásban. Minthogy ott a lakásbért nem tudta megfizetni, szállásadója kiköltöztető pórt indított ellene. Tegnap délelőtt volt a tárgyalás, amelyen *Schnapka* Zelma már a baltával jelent meg. Minthogy azonban a tárgyalást elhalasztották, elment s éppen akkor ért az utcára, amikor a császár arra hajtott. A merénylet nő ellen különben ez idő szerint eljárás folyik a hatóság megsértése és a hatóság ellen való erőszak miatt.

Schnapka Zelma a környékbeli falvakban gyapotáru és harisnya eladásával foglalkozott. Házbeli szomszédjai nem szerették, mert *sok bolondot szokott össze-vissza beszélni*. Nemrég egy napi fogságot ült le, mert a kihágás miatt rászabott pénzbüntetést nem tudta lefizetni. Lakásán be szokott zárkózni s ilyenkor *zavaros dolgokat beszélt*. Így egyszer halották, amint ezt mondta:

— Takarodjatok innen! Valamennyien feleségül akartok venni, de nem kelletek! Minden férfi utánam szalad, de én nem akarok rájuk tudni!

A bolond asszony tegnap reggel egy utca-kövezőtől kockakövet kért, s amikor a kövező ezért kinevette, elment egy vaskereskedésbe, ahol baltát vásárolt.

Schnapka Zelmát megfigyelés végett valószínűleg még ma átszállítják az örültek házába.

Mikor Vilmos császár elutazása előtt a pályaudvaron megjelent, kíséretének egy tagja azt mondta neki:

— *Ezt a tettet csak örüll követhette el.*

A császár erre a megjegyzésre ráhagyóan bölintett a fejével.

Boroszló, november 17.

A merénylet nő ellen nem indítják meg a bünvádi eljárást, mert üldözési mániája miatt *elmeegyógyintézetbe* fogják vinni.

Boroszló, november 17.

A vizsgálat megerősítette azt a felfévést, hogy csakugyan örült cselekedetről van szó. *Schnapka* Zelma örültségét egészen kétségtelemné tette a további kihallgatás, nevezetesen zavaros beszéde. Abban a mániájában, hogy mindenki üldözi, összevezett hatósággal, privát emberrel egyaránt. Vizsgálat is van ellene folyamatban egy rendőr megsértése és hatóság elleni erőszak miatt. A bíróságra azzal a szándékkal ment, hogy megölt az az ügyvédet, aki ellene több pórt folytatott, köztük a kiköltöztetési pórt. Minthogy az ügyvédet nem találta ott, hazament. Az utcán sok embert látott és megtudta, hogy *Vilmos* császár arra fog jönni. Azután végrehajította a tettet, amelyet különben *Vilmos* császár észre sem vett. Az

MOLL SEIDLITZ POR
feilmlulhatatlan háziszer mindama gyomorbaajoknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 1 forintjával.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ és SÓ
Legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés, csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban élommal zárt (plembürt) üvegekben 90 krajczárjával kapható. MOLL készítmény kérendő.

asszonyt valóságilag nemsokára örültek házába viszik.

Gross-Strelitz, november 17.

Megerősítik, hogy Vilmos császár a boroszlói incidens *észre sem vette*. A meiningeni trónörökös, aki közelebb volt a merénylő nő helyéhez, látta, amint az asszony valami tárgyat a kocsi felé hajított. Vilmos császár nem tulajdonított jelentőséget az esetnek.

Berlin, november 17.

Az eddig érkezett hírekből kiténik, hogy a merényletnek, mivel elmebajos nő követte el, nagyobb jelentőséget nem lehet tulajdonítani. Mind a mellett a *Kreuzzeitung* szerint a boroszlói eset újból rámutat azokra a veszedelmekre, melyekben a koronás nők folyton forognak és melyek a legerélyesebb óvintézkedéseket teszik szükségessé. A *Neueste Nachrichten* örömet fejez ki azon, hogy a birodalom feje nagy veszedelemtől szabadult meg. A *Vossische Zeitung* megnyugvással konstatálja, hogy a „boroszlói esetnek” semmiféle politikai háttere nincsen, úgy, hogy fölösleges azt politikai kommentárokkal kísérni.

Berlin, november 17.

A hivatalos lap *egyetleny szóval sem emlékezik* meg a boroszlói merényletről. Beszéli, hogy a *császárt nagyon kellemetlenül érintette* az a tulzás, amelylyel a boroszlói kalandját felfújták. A boroszlói tisztikaszinóban így szólt a tisztiekhez:

— Kérem, ne beszéljenek jelenlétemben a dologról! Szóra sem érdemes egy örülni a beszámíthatatlan cselekedete!

Bécs, november 17.

A boroszlói incidens alkalmából az uralkodóház több tagjának főudvarmestere megjelent a német nagykövetségen, hogy beírja nevét az ott kitett ivre. Ugyane célból megjelent a nagykövetségen *Krieghammer* közös hadügyminiszter, sok udvari méltóság, a diplomáciai kar tagjai, sok arisztokrata és sok több hivatalnok.

A cár betegsége.

Budapest, november 17.

Livádiából megnyugtató hírek érkeztek: a cár valamivel jobban érzi magát s a kezelő orvosok állítása szerint betegsége rendes lefolyású. A hivatalos jelentések ma is tífusznak minősítik a cár betegségeit; a Vatikán tegnapi híre, amely szerint a cárt megmérgezték volna, ma éjjelig nem cáfolták meg hivatalosan. Feltűnő, hogy a kezelő orvosok még tegnap szinte megriasztották a cári családot a legaggasztóbb hírekkel, noha a beteg lázának foka nagyon enyhe tífuszra enged következtetni. A betegség igazi oka homályos. Hogy a livádiai beteg jobban érzi magát, nagy megnyugvással tölti el mindenütt a politikai és diplomáciai köröket s némi garanciát nyújt arra, hogy a nemzetközi viszonyok egyelőre nem mérgesednek el.

Livádia, november 17.

Ma délelőtt 11 órakor a következő orvosi jelentést adták ki: *Miklós* cár a tegnapi napot jól töltötte. Napközben körülbelül egy óra hosszat aludt. Hőmérséklet 38,1, érverés 71. Az új folyamán a császár elég jól aludt. Reggel hőmérséklete 38,1, érverése 70 volt. Általános állapota jó, a betegség lefolyása normális.

Páris, november 17.

A *Newyork Herald*-nak orosz udvari körökből a következőket táviratozzák: A cár betegsége minden komplikáció nélkül, rendszeren folyik le. Az orvosok sem aggdólnak, mert a cár ereje nem fogyott. A beteg folytonosan jókedvű.

Konstantinápoly, november 17.

Az orosz cárné a szultán távirati kérdéskérdésére azt válaszolta, hogy *Miklós* cár betegsége nagyon *rendes és kedvező lefolyású*. Együttal köszönetet mond a szultánnak barátságos érdeklődéséért, amely a cárt mélyen meghatotta.

Berlin, november 17.

Kopenhágából jelentik, hogy *Mihály* nagyherceg trónörökös a Livádiából érkezett kedvezőbb hírek következtében elhatározta, hogy csak anyjával fog Oroszországba visszautazni.

Fredensborgból jelentik, hogy az özvegy cárné november 20-ig marad atyjánál.

Köln, november 17.

A *Kölnische Zeitung*nak táviratozzák, hogy a cár állapota *aggodalmas*. Azt beszélik, hogy a cár jeges vizet ivott. Megvizsgálták a kutat és azt találták, hogy *fertőzött a víz*.

Ugyancsak *Kömből* táviratozza tudósítónk, hogy magánjelentések szerint a cár betegsége remélhetőleg normális lefolyású lesz, ha csak komplikációk nem állanak be.

(Merényletek II. Miklós cár ellen.)

Semmi meglepetést sem kelt már, ha a táviró világga viszi, hogy az orosz cár életét ismét, talán már századszor veszedelem fenyegette. A cár trónját aláaknázták a nihilisták keze, koronáját pedig magas környezete veszélyeztetni. *Miklós* cár sem éli életét virágok közt. Híre jár, hogy az özvegy cárné még egye szövi az intrikákat elene, sőt 1897-ben *palotafordalom volt kietkezésében*, amit csak egy pár éves szőrnagyedül akadályozott meg. Két évvel ezelőtt *hirtelenül megbetegedett a cári család*; azt rebesgették, hogy meg akarták öket mérgezni. Lehet, hogy csak mende-monda az egész, de ha nem is igaz, jellemző, hogy az emberek készek az ilyen híreknek hittel adni.

Egy hónappal ezelőtt újabb merényletet szöttek a cári család ellen. Egy fiatal diák *dinamittal megtöltött csövet rejtett egy alutaba, amelyen a cári pár különvonatának keresztül kellett volna roboznia*. De szerencsére nyomárára jutottak a tervnek s idejekorán megakadályozták a katasztrófát.

A Lozovából Szebasztopol felé vivő vasutvonalon, amelyen a cári párnak Spalából Livádiába menet utaznia kellett volna, egymásután több alagut következtek, amelyek közül egy ezerhatászt méter hosszú. Az alagutnak Szebasztopol felé való nyílásában üntöttvasból készült cső van elhelyezve, amelynek az a rendeltetése, hogy az alagut a nedvesség behatolása ellen megvédelmezze.

Két héttel a cári pár megérkezése előtt, még mielőtt az oltalmára rendelt csapatok megérkeztek volna, többen észrevették, hogy egy fiatal ember az alagut előtt, az említett vascső környékén majdnem naponkint földással foglalkozik. Később megtudták róla, hogy moszkvai egyetemi hallgató, egy fekete-tengeri hadihajó kapitányának a fia.

A fiatal ember viselkedésének híre eljutott a szebasztopoli csendőrezred ezredéséhez. Az ezredésben azonnal a gondolat támadt, hogy a fiatal ember valami bűnön tör a fejét s néhány emberével az alagut bejárójához sietett. Amint az egyetemi hallgató megpillantotta a csendőröket, azonnal elhajtotta ásdőjét s elmenekült, de a csendőrök utána imarodtak s néhány száz lépésnyire elfogták. A csendőrezredes azután megvizsgálta a fiatalember tevékenységének színhelyét s rájött, hogy a vascsőből egy körülbelül ötvenhat centiméter hosszú és meglehetősen nagy átmérőjű darabot kivett azután *megtöltötte robbantó anyaggal s az alagut irányában elásta*.

Másnap a szabad ég alatt, Szebasztopotól jó messzire, a rendőrség és a bíróság tagjainak jelenlétében, kísérletet tettek a csőben talált robbanó szerrel. *A hatás iszonyatos volt; még Szebasztopolban is megrendültek a házak*. Szakértők azt állítják, hogy a merénylet sikerülése esetében nem csak a császári vonat, hanem még az alagut is elpusztult volna.

A vizsgálatot a legnagyobb energiával megindították és annak eredményeképp *több embert letartóztattak*. Tudvalevő, hogy a Bresci-pör folyamán konstatálták, hogy az anarkhisták a német császár és az orosz cár meggyilkolását is elhatározták. Meglehet, hogy ez a legújabb merénylet összefügg az anarkhisták elhatározásával.

Tavaly ismét sokat beszéltek arról, hogy *veszedelem fenyegeti a cár életét*. Az európai sajtó tömördek apró adatot szedett össze a *pétvári borus hangulatáról*. Az igazság kiderítését felette megnehezíti a szigorú orosz cenzura, de annyi bizonyos, hogy a kolportált hírek jó részét bátran el lehet hinni.

A főnemesek, a legfőbb tisztviselők és a birodalom főpapjai, *II. Miklós* cár trónralépése óta, azaz helyesebben, anyjától való különválása óta, az ő legnagyobb és legveszedelmesebb ellenségei. A legközelebbi feladat az volt, hogy a hadsereget az alsó klérust és azokkal a nép további rétegeit is elidegenítsék az uralkodótól.

Az alsó papság önálló itélettel egyáltalán nem bír, amit a prokurátortól kap, készpénznek veszi, a népre óriási befolyást gyakorol és ezt a pópák úgy vezetik, amint akarják. Így aztán könnyen lehetett a *cár ellen hangulatot csinálni*. Ismételtlen híresztelték például a következő dolgot: Ha a cár valamelyik közsébebe érkezik, a kerület legfőbb papja sóval és kenyérrrel szokta megkínálni. A gyantulan uralkodott ilyenkor vagy kerülő uton viszik el a haszatlan vázrakozó pópá mellett, vagy pedig röviddel a vallás által megszabott szertartás előtt, figyelmét az utca tulsó felére terelik, ahol valamit rögtönöztek. A szintén beavatott kocsis gyors vágatással hajtja el a megbotránkozott pópá mellett. Az egyházi szertartások e mellőzéséből persze tőket kovácsolnak az in-

trikusok és gondoskodnak róla, hogy minél szélesebb körben híre terjedjen.

A cárnak, akit az utóbbi évek eseményei testi- leg és lelkiileg megtertek, és akit *gyakori epileptikus rohamok* kínoznak, már alig vannak hívei.

A cár kedvezőtlen egészségi állapotáról szóló híreket nem a szenzációt hajhászó reporterek, hanem az *özvegy cárné* a *pártja hozta be a sajtóba*, amely a közvéleményt a küszöbön álló kormányváltásra előkészíteni, Európát pedig ennek szükségességéről meggyőzni akarja.

A belső politikában a cárnak egyetlen tanácsadója *Mihály* nagyherceg, akinek tebeltsége azonban igen korlátolt. Mutatja ezt a legutóbbi finnországi eset. A nemesszövület uralkodó valósággal konstánlna volt, mikor hallotta, hogy az ő hű finnjei most fogadták a manifesztumát. Még egyszer elővette az iratot, újra és újra elolvasta, aztán egyik bizalmasának panaszolta, hogy nem érti, mint lehetett ilyen hatása az ő jóakaratai rendeletének. Ő az ő finnjeinek csak javát akarta és ime, milyen csalódás érte most. A cárhoz közlőlvők mondják, hogy ez a iájdalmas panasz szövből eredt és őszinteségében nem lehetett kételkedni.

A helyeztet még inkább rontotta az a ravaszság, amelylyel *Kuropatkin* hadügyminiszter azt a maga javára kiaknázni igyekezett. A szent szinódus főprokurátora sem akarta elmuasztani az alkalmat, hogy a finn luteránusokon kedve szerint üthessen egyet. Azt is beszélik, hogy *Kuropatkin* azért oly nagy ellensége Finnországnak, mert nem sikerült ott oly módon szereznie birtokot, mint azt például otthon tehette volna.

Az egyetlen ember, aki elég bátor és igazság-szerető volt, hogy a cárt felvilágosítsa, *Konstantin Konstantinovic*s nagyherceg volt, aki a cár különös bizalmát élvezte. Ande ő már elkésett.

(Livádia.)

A livádiastély, ahol a cár most beteg fekszik, a cárok nyaralója. Ősi épület, amelyet három millió rubelért vásárolt meg II. Sándor cár. Pazar szép vidéken áll a kastély. Egyik oldala a tengerre tekint, a másik egy hatalmas hegyszirtre, amely a zord északi szélről védi és valóságos tropikus éghajlatot teremt. A vidék Oroszország legkedveltebb klimatikus gyógyhelye. A Jaltából Livádia felé vezető út érinti *Konstantin* nagyherceg pompás birtokát.

Két templom és két palota tornya emelkedik ki Livádia épületei közül. A tornyos palotákat *Monighetti* olasz építész bizanci stílusban építette. Köröskörül erkély fogja át a palotákat, amelyeket túlnyomóan fehér faszal díszítenek. Az egyik palotából földalatti út vezet a tengerhez.

Óriás park övezi Livádiát. A tengertől a hegységig pompáznak a park dísznövényei. A virágok között szőlőtőkék is díszlenek. És a szőlőtőkéknek négyezer akó bor terem évenként. A virágok közül róza van legtöbb a parkban. Itt-ott szökőkutak csobogása hallható. A nagy faszor legvégén egy óriási szökőkút van, mellette egy szárkofag, amelyet gróf *Potocki* Pompejiből hozott.

A cári palota fényes, de berendezése semmiképp sem modern. Kényelmetlen a legnagyobb része, a falak nedvesek, szőval az egészségügy legprimitívebb követelményeinek se felel meg a három millió rubelért vásárolt kastély. Megkísérlették már az átalakítást, de a tervezet nem volt kivihető. A palota fundamentális beosztása ugyanis olyan, hogy a folyosókat tágítani nem lehet és az átalakítás csak akkor volna eredményes, ha széles és világos folyosókról nyílnának a kisebb-nagyobb termek.

A közönség a palotát nem látogathatja. Egy időben megengedték, hogy Livádia előkelő vendégei megtekinthessék a cári kastélyt, de körülbelül tíz év óta idegen embert nem bocsátottak be a palota örei. A szigorú tilalmat sokféleképp magyarázzák, de minden magyarázat megegyezik abban, hogy *a cár fel...*

(Az elővigyázatos cár.)

II. Miklós tudja, érzi, hogy élete folyton veszedelemben forog. Azért meglehetősen elővigyázatos. Egy esetben próbára tette, ha vajjon bevalna-e az elővigyázati rendszabályok.

Amikor a nisni-novgorodi kiállításra utazott, az udvari kocsiiban fölkellette a figyelmét a vészjelzőnek a gombja.

— Ne próbáljuk meg? — kérdezte mosolyogva.

— Mindenesetre — mondotta az adutánsa.

A cár megnyomta a gombot, a vonat megállott. A cár kísérete a szomszédos kupékban halálos remegésben bujkál össze. Egy vészjelzés a cári vonaton nem esekélyesség.

— Maradjunk még egy keveset — mondja a cár. Azután leszáll a vonatról s jár-kei a pályán, amelynek két oldalán a katonáknak végtelen sorfalat pillantja meg.

Háromszoros:

— Alij! — s egy tiszt előlépve kijelenti a cárnak és környezetének, hogy senki sem járhat azon a helyen.

— Ez az őrség a cárt védelmezi, — mondja végül a tiszt.

— Akkor engem véd, — feleli a cár s közelebb lépve, mosolyogva dicséri meg a tisztet s meg is ajándékozza szivarokkal meg egyéb apróságokkal, amelyeket a zsebében talál.

— Ezt önnek emlékül, ezt a pénzt pedig ossza szét a legénység között, — ezzel bucsuzott el a cár a tiszttól.

A kínai háború.

Washington, november 17.

Az idevaló kínai követ Seng taotajtól a következő kábeltáviratot kapta: Egy e hó 13-ikán kelt császári rendelet Tuan és Cseung hercegeket megfosztja rangjuktól és hivataluktól és elrendeli, hogy mind a kettőt életfogytig börtönbe vessék. A rendelet továbbá fogságra itéli Ji herceget és Jing másodrangú herceget, rangjától megfosztja Lien másodrangú herceget, lefokozza Kailán és Jüng-mán hercegeket, ugyszintén Cseauscsiant, aki azonban hivatalnok marad. Jühsient a birodalom legszélső határára számúzi a rendelet, Kangjiról pedig azt mondja a rendelet, hogy mivel időközben meghalt, büntetés többé nem róható rá.

London, november 17.

Míg a legtöbb lap arról ad hírt, hogy a kínai császár ediktumot adott ki, melyben elrendeli a vétek hercegek és főtisztviselők megbüntetését, a Daily Telegraph sainghai-i levelezője azt jelenti, hogy Tung-fu-szian, Tuan herceg és Jühsien még most is háborúállással eddigi tartózkodási helyükön maradtak.

London, november 17.

Az estilapok jelentik Sanghaiból tegnapi kelt: Tuan herceg jelenleg Ninghszianban, Szanzi tartományban van fogságban. Jühsient Piuauuban, Singauu mellett, elfogták. Mindkettő kísérletet tett a szökésre.

London, november 17.

A kínai követet egy újságíró meginterjúvolta. A követ azt mondta, hogy a feltételeket ultimátum alakjában terjesztették a kínai császár elé. Ha ő ezeknek nem felel meg, akkor a szövetségesek hadereje, körülbelül 50 ezer ember nem lesz elegendő a követelések érvényesítésére. Ha a hatalmak elhatározzák, hogy a kínai udvart izzóba veszik, akkor még beljebb menekül az ország belsejébe és ha mindennek dacára követnek az udvart, az a legnagyobb akadályokkal járna, mert azon a vidéken sem országút, sem egyéb közlekedési eszköz nincs és a tél már napok mulva beköszön. Ennélfogva áprilisi támadásra nem is lehet gondolni.

New York, november 17.

A New York Heraldnek egy washingtoni távirata szerint az Egyesült Államok kormányának az a nézete, hogy a főhivatalnokok megbüntetésére vonatkozó e hó 13-iki kínai ediktum nem megy elég messze. A kormány ennélfogva elhatározza, hogy utasítja Conger követet, ragaszkodjék ahhoz, hogy Tungfusiang tábornokot megbüntessék és az ediktumban felsorolt néhány hivatalnokra nézve a büntetést szigorítsák.

Berlin, november 17.

Gróf Walderssee főhadvezér azt jelenti Pekingből 15-iki kelttel, hogy azon a napon a császári palotában fogadta Cseung herceget és Li-Hung-Csángot. Tolmácsként báró Goltz működött közre. Walderssee azt követelte, hogy a megszállott terület közelében lévő kínai csapatokat vonják vissza, amely esetben felhagy az expedíció kiküldésével.

Páris, november 17.

Voyron tábornoknak egy tegnapi kelt távirata megerősíti azt a hírt, hogy a keleti és a nyugati császári seregek megszállták és Fantai tatár tábornokot Paotingfuban kivégezték. A távirat hozzát teszi, hogy Paotingfu környéke egészen nyugodt, noha több boxerbanda ottlétét jelezték. A hankau vasút helyreállító munkálatai serényen folynak. A közegészségi állapotok jók.

Páris, november 17.

Az előki palotában tartott mai minisztertanácsban Delcassé külügyminiszter közölte a Kínából érkezett táviratokat, amelyek szerint a pekingi követek kormányainak több pontot terjesztettek elő azzal a javaslattal, hogy azokat is vegyék föl a tárgyalás alapjául már elfogadott hat pont mellé.

Brüsszel, november 17.

Kelet-Mongolia provinciálisnak szeptember 20-áról kelt jelentése részleteket tartalmaz Steger hittérítő vértanúságáról, akit július 24-én, Langpingshien alpreфекtus rendelkezése sulyos bántalmazások közt a földbe ástak. A Kelet-Mongoliában működő többi hittérítőkről a jelentés megnyugtató híreket közöl. A vikárius déli részéből az összes hittérítő, számszerint vagy 200-an a püspöki székhelyen gyűltek össze. Csak Conard atya maradt még helyen Manduria határára és augusztus végén hírül adta, hogy a fekete vizek vidékén hét hittérítő kitarított helyén. Végül azt mondja a jelentés, hogy a hittérítők aránylagos nyugalmat élveznek. A boxereknek megsebezhetetlenségükbe vetett hitük legutóbbi vereségei után nagyon megrendült, a rablól világ azonban virágában van.

Berlin, november 17.

Mint a Perliner Tageblattnak Pétervárról jelentik, az orosz sajtó nagy felháborodással nyilatkozik a paotingfui vérengzésekről és azt követeli, hogy gróf Walderssee hatásköré megszorítsassék.

HIREK.

A fiakker.

Deficit, új adó kísértetjárására most elöven a figyelem a főváros iránt. A friss adónak, a kis idétlennek, még azonnám, ahogy világra kíváncsozott, esavarták ki a nyakát, de a deficit még nem mult ki, pedig a két milliós minuszt is ki kell pusztítani, nehogy még gömbölyöbbe duzzadjon ezután. A magányos ember nézi, várja, hogyan mulik el ez a gond a városról. Ő is tud a budgetről. Összeül otthon a párjával, egyfelől oda írja: a jövedelem ennyi, a másik oldalra meg a hosszú lajstrom kerül, hogy mi kell egy esztendőben erre is, arra is, és számítgatnak, törülgetnek, aztán földhöz vágják a budgetjüket és élnek Isten szent nevében. Toldozgatással, váltóval, a jó ég tudja mivel, kinek mi köze hozzá. Persze a nagy nyilvános háztartás, amiben például egy világvárosnak fő a feje, az egészen más. Azt lesi ellenzék, újság, mindenki, bohémkedésnek abban nincs helye; nagy is a buzgóság, hogy jobbról, balról legalább is ugyanaz a szám kerüljön a számadások végére.

Csuásd mesterség ez, de akárhogy is el tudnak igazodni a város hivatalos gazdái a sok számröngögben, a két milliós különbözet egyelőre nem akar összezsugorodni, hiába marengolják. Pedig tanácsokkal is támogatják őket, hogy itt kell csökkenteni, amott kell lecsipni valamit, lehetetlen, hogy az a két milliós szűgyenszemre így dacoljon. Ezenközben bukkan fel a nagy tömkelegből a — fiakker. Hogy ezt is ráncba lehetne szedni. Ugy szól az argumentálás, hogy huszonöt esztendővel ezelőtt csak négyszáz forint volt a város fiakker-számlája, ma — éppen százszorta nagyobb. Pedig mennyi szép karesu villamos siklik ma szerte-széjjel az utcákon, nem megvetendő gyors jármű. Negyven ezer pengő nem nagy pénz, de ha törülni lehetne, máris bírja volna a két milliót. Aztán majd csak huzná magával ez a kis összeg a többit is, mint ahogy annak az első forintnak is megvan a maga titkos vonzó ereje, amit a postatakarékba teszünk.

Oda van hát vesse a szőnyegre a fiakker! Hogy a város ne kocsizék olyan fényesen, még ha közérdekben jár is el, lehet olcsóbb közlekedéssel is szolgálni a jó javát!

Ez nagy kérdés és bajos kiigazodni benne annak, aki messze esik tőle. Hát csakugyan, a fiakkeren is lehetne megtakarítani valamit? Es még hozzá annyit, hogy számot tenne a két milliós deficit eltüntetésénél? Ej, ezt a főváros is észrevette volna, ha olyan egyszerű a dolog, hiszen maga is abban fáradozik, hogy helyrebillenjen az egyensúly. De nyilván nem lehet ezen változtatni. Huszonöt esztendő alatt a várossal járó gond is rengeteg nőtt. Óriási a munka, a hivatalok is nagyon felszaporodtak és ninesenek éppen a széles körutakon, ahol csöngve-bongva rohanak a villamosok. Az adminisztrációnak pe-

dig gyorsnak kell lenni, olyan gyorsnak, hogy az elektromos erő mellőzésével a fűrge-lábu fiakkerlovak patáira kell bízni magát.

Nem kell bántani a fiakker, hadd éljen. Különben is hiába való ellene minden merénylet, a kor az övé. Fiakker nélkül ma nines ügy, jámbor, aki fiakker nélkül akar elérni valamit. Csunya köztudat de megvan kétségtelenül, hogy gyalogosan, egyenes igénytelenséggel sokkal bizonytalanabb, vagy egyáltalában képtelenség a célhozjutás, ha magasabb fórumokkal van dolga a közönséges halandónak. A bandukolás elhetetlenség. Ha nyerni akarsz valamit, kockáztass. Elő a fiakkerrel, főként a gummi-kerékkel, s vesd magad előkelően a párnák közé! Azt a délcegen, patkócsattogással rohogj a kapu elé, ahol kijárni akarsz valamit és libbenj le finoman, hogy portás, lakáj szédüljön belé. Ez a tempó!

Sok koldus-ember kicsiny pénzét fiakkerrezik el még Magyarországon, nines itt költségzsámlya fiakker nélkül. Es még hagyján, ha a befolyásos tényező csakugyan el is gummikerekezi a külön erre a célra felszámított pénzeket. Vannak olyan fiakker-költségek is, amelyek csak jövedelemtöbbletet jelentenek s csak ilyen enyhítő formában könyvelődhetnek el. De a fiakker, az ől, szerepel, robog mindhalálig. Még ha könnyből lett sarat szed is fel kereke és nyomorúság nyögése vegyül is a patkócsattogásába.

Holló Márton.

Budapest, november 17.

— BUDAPESTI NAPLÓ. November 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg

— A király Gődöllőn. A király, mint Gődöllőről táviratozzák, ma Isaszegre ment hajótóvadászatra. Kiséretén kívül Nick jóságigazgató vett részt az udvari vadászaton. Ma este nyolc órakor udvari vacsora volt, melyre Pettera fővádszermester Selley miniszteri tanácsos, Ybl lovag várkapitány, Nick jóságigazgató, Kapczy főszolgabíró, Perkner erdőmester, Lenárd ezázasdos, dr. Prusinszky esperes, Póchy járásbíró, Egyed állomástörnök, Lipsey postamester, Roth felügyelő, Wital udvari főkertész, Rettyei adótárnok voltak hivatalosak.

— Margit királyné apanázsa. Umberto király elhalálása után az olasz királyságnak gondoskodnia kellett arról, hogy az özvegy királyné rangjához méltó apanázst kapjon, mert a királyi civilista — most már III. Viktor Emánuelnek és feleségének szól. Ennek a kérdésnek megoldásával most foglalkozott az olasz kormány s már el is készült az erről szóló tervezettel. Saracco miniszterelnök kijelentette, hogy Margit királyné apanázását törvényjavaslattal fogja szabályozni. A törvényjavaslat szerint, melyet a miniszterelnök legközelebb benyújt a parlamenthez, Margit királyné apanázsa év. két millió líra lesz. Ezt az összeget azonban nem fogják neki külön kifizetni, hanem a civilistával együtt fogja az államkincstár kiutalványozni. Ennek következtében a civilista az eddigi 15,050,000 líróról 17,050,000 lírara emelkedik és az apanázst maga a király fogja anyjának kifizetni, épp úgy, mint Umberto király tette annak idején, aki a Viktor Emánuelnek mint nápolyi hercegnek megszavazott apanázst is maga fizette ki.

— Vörösmarty-ünnep. A Petőfi-Társaság holnapi Vörösmarty-ünnepélyén irodalmi társaságaink közül a székes-ehérvári Vörösmarty-Kör és a debreceni Csokonai-Kör küldöttségileg képviselteti magát. A Vörösmarty-Kör nevében Vértessy József alelnök, Gáspár Károly főrealiskolai tanár, dr. Löwy Károly ügyvéd, dr. Palánszky Miklós kerületi orvos és Szeney Győző főigaznauium igazgató jelennek meg az ünnepélyen. A Csokonai-Kört dr. Benedek János titkár fogja képviselni.

— Az erzsébetvárosi templom megáldása. Az Erzsébetváros új plébánia-templomának megáldása a Szent Erzsébet napját követő napon, november 20-án, kedden megy végre. A szertartást a hercegprímás képviselőtében dr. Kohl Medárd püspök fogja végezni, dr. Kánda Teofil esztergomi kanonok, Tóthfalussy Béla erzsébetvárosi plébános és több lelkész segédlete mellett.

— **A kibékülés.** Nem kell félni, nincs kibékülés. Szó se volt róla, isten tudja ki terjeszti az ilyen híreket. Sándor és Milán jól megvannak még egymás nélkül. Ezt a legkompetensebb helyről mondják, Belgrád felől. Catarginak nem volt semmiféle mandátuma a békítésre, a szerb kormány nem csinált semmit, Petrovics ezredes sem közvetített, hónapok óta ki sem mozdult különben Belgrádból. Az apanázsról sem esett szó, a nisi kastélyhoz sincs Milánnak semmi köze, az Sándor királyé, akkor lakhatik benne a királlyal, amikor neki tetszik. Szóval igazán nincs kibékülés. Ellenkezőleg a szerb kormánynak és a skuptinának az a legmelegebb óhajátása, hogy Milán minél távolabb mulasson Szerbiától. Annyira óhajtják ezt, hogy egyesenes törvénybe akarják íratni Belgrádban Milánnak Szerbiától való kitiltását. Péterváron át érkezik ennek a híre és pedig a Moszkovskija Vjedomstik-nak egy belgrádi táviratát közlik onnan, amely így szól:

Belgrádi politikai körökben hangsúlyozzák annak a szükségességét, hogy a skuptina elé törvényjavaslatot terjesszenek, amelyben Milán örökre kitiltásuk Szerbiából és árulónak nyilvánítását mindazokat, akik esetleges visszatérése esetén segítséget nyújtanak neki. A törvényjavaslat eszméjét Sándor király is helyesli.

A moszkvai lap ehhez még megjegyzi, hogy a szóban lévő törvényjavaslat föltétlenül szükséges, mert a béke érdekében óhajtandó, hogy Milán sohase tehessen többé lábát szerb földre. De főképp azért szükséges, mert van egy hatalom, amely azon fáradozik, hogy helyreállítsa az ex-király elvesztett presztízst. Milán király különben már visszatért Olaszországból és Esterházy herceg bükkü birtokára utazott vadászatra.

— **A királyné emléke.** Erzsébet királyné emléket kegyelettel ünneplik meg hétfőn, Szent Erzsébet napján a fővárosban. A budavári koronázó Mátyás-templomban hétfőn délelőtt tíz órakor lesz a szent mise, amelyen dr. Nemes Antal budavári apátplébános celebrál. A hivatalos főistentisztelet elmarad. Két templomban lesz nagyobb szabású ünnepség, délelőtt kilenc órakor az angol kasszonyok belvárosi templomában, ahol gróf Majláth Gusztáv erdélyi püspök pontifikál s délelőtt tíz órakor gyászmise az egyetemi templomban. A gyászistentiszteleten Klinger István apát, egyetemi tanár celebrál Krisztn Mihály pápai kamarás, szeméniáriumi igazgató segédletével. A templomi énekkar Engesser rokviemét adja elő Noszdu kar-nagy vezetésével. A templomban testületileg jelenik meg az egyetemi tanács és az ifjúság.

— **A Vörösmarty-szobor** alapja javára Huszár Márk pénzügyi segédtitkár Vukováról és N. N. Budapestről 5-5 koronát küldött be hozzánk. A már kimutatott összeggel gyűjtésünk eddigi eredménye 3289 korona 50 fillér. Derék tisztviselői karunk hazafias érzését dicséri az a levél, amelylyel Huszár Márk kegyeletet adományát kíséri.

Azok sorából, így szól a levél, kik fillérekkel óhajtják kegyeletüket teróni ama költő emléke iránt, aki arra tanított, hogy édes anyánk földjén „élünk és halunk kell”, nem szabad hiányozni a magyar tisztviselőnek sem.

— **Ózdi küldöttség a miniszterelnök.** Borsod-megye ózdi járásának 50 tagu küldöttsége tisztelt meg a képviselőházban Szell Kálmán miniszterelnökkel és Pósz igazságügyminiszterrel azért, hogy Ózdon járásbírósgal felállítását kérelmezze. A miniszterelnök-nél Kissely Sándor földbírtokos, az igazságügyminiszter-nél Zsory György ózdi főszolgabíró adta elő az ózdiak kívánságát. Ugy Szell Kálmán miniszterelnök, mint az igazságügyminiszter kegyesen fogadták a küldöttséget és megígérték, hogy a kérelmet különös figyelemmel fogják tanulmányozni. A küldöttséget későbbi orsz. képviselőjük, Serényi Béla gróf megvendégelte a Pannónia szállóban. Számos felkészült ünnepelte a kormányt, Serényi Bélát, Vay Elemér főispánt és Tarnay Gyula alispánt.

— **Elintézték affér.** Megyeri Krassz Lajos és Székely Ferenc között a Lloyd-kaszinó legutóbbi esztényen egy összeszólalkozásból affér keletkezett. Ezt az ügyet ma a segédek kölcsönös nyilatkozatokkal a lovagiaság szabályai szerint elintézték.

— **Ünnepelt tanfelügyelő.** Székelyudvarhelyről táviratozzák: Mult héten tartotta az általános tanítóegyesület 26-ik rendes közgyűlését. Ez alkalommal Sándor Mózes kir. tanácsost, Udvarhelyvármegye közfiszteletben álló tanfelügyelőjét a megye tanítószága szép ünnepséggel részesítette. Hivatali működésének 30-ik évfordulója emlékére leplezték le életnagyságu arcképet. Belle László, az egyet. elnöke, határos beszéd kíséretében vont a le a leplet a képről, amelyet a tanító saját illéreiken hoztak létre. Az ősz tanfelügyelő meghalottan mondott köszönetet az ünnepeltetésért.

— **A tüdővészesek szanatóriuma.** A budakeszi erdőben ma lélekemelő ünnepe volt a humanizmusnak. Diszes közönség jelenlétében tették le az alapkövet a tüdővészesek első magyarországi szanatóriumának. Megjelentek az ünnepen Klotild főhercegnő, József főherceg hitvese, Szell Kálmán miniszterelnök, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, Szell Ignác államtitkár, Baththyány Lajos gróf, az egyesület érdemud elnöke, Harkányi Frigyes báró, Dániel Gábor országos képviselő, Beniczky Ferenc főispán, Halmos János polgármester, Korányi Frigyes, az egyesület alelnöke, Ormódy Vilmos és Müller Kálmán igazgatótanácsstagok, Kuthy Dezső és Tauszky Ferenc titkárok, az igazgató-tanács tagjai közül pedig Chyzer Kornél, Herzog Péter, hatvani Deutsch Sándor, Schermann Adolf dr., Egyedi Lajos, Korányi Sándor dr., Herczli Manó dr., Adler Zsiga dr., Czizler Győző műépítész, Pucher János, Taly Iván főszolgabíró, Givardi szolgabíró, Budakesz község előjárósága és még számosan.

Budakesz határában, ahol Taly Iván főszolgabíró fogata várakozott a főhercegnőre és a miniszterelnökre, pompás diadalkaput emeltek és cimerekkkel, lobogókkal ékesítették. Diszes diadalkapu készült az országról balra a szanatórium felé kanyarodó ut torkolatánál is. Ott telepedtek le már kora reggel a környékbeli sváb paraszok szépen kiöltözve.

Az új szanatórium három épülete már tető alatt van, a főépület most közeledik a befejezéshez. A főépület háromemeletes, hatalmas arányú különálló pavillon, amelyben most egyelőre száz beteget helyeznek el. Az épületek előtt levő széles terrasszon, melyet idővel parkírozónak, elhelyezkedett a közönség és várta a főhercegnőt.

Csakhamar léhűnt az ut kanyarulatánál az udvari kocsis, nyomban utána a miniszterelnök fiakkere. A főhercegnőt Szell Kálmán miniszterelnök üdvözölte. Klotild főhercegnő néhány szót váltott a miniszterelnökkel és Darányi miniszterrel, Baththyány gróffal és Korányi Frigyesrel, majd Szirmay grófnő, udvarhölgye kíséretében elindult az épület megtéktetésére.

Az alapkövetétel okmányát, melyet előzetesen gróf Baththyány Lajos üdvözölő szavai után a főhercegnő, Szell Kálmán miniszterelnök, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, gróf Baththyány Lajos, Szell Ignác államtitkár, Korányi Frigyes és Halmos János polgármester is aláírták, a főépület lépcsőháza mellett levő falban egy vörösréz-dobozban helyezték el. A fal mellett levő asztalkára kis aranykalapácsot és két gyönyörű virágbokréta helyeztek, nyilván a főhercegnő és leánya, Erzsébet főhercegnő számára, aki azonban nem jött el az ünnepségre. A kalapácsértes ceremóniájánál két kőműves asszisztált, fekete ruhában hőséhr, földig érő köntényben. Két oldalt fehér ruhás, kalárral, szögnyházzal és tarka pantlikákkal ékes leányok álltak sorulat s nemzetiszin szalagu hőséhr szegélyekkel kiegészítették az ünnepségen megjelent urakat.

A ceremónia végeztével a szanatórium terrasszára lépett Klotild főhercegnő. A reggel borus, ólomszürke égből dőre kiderült s aranyos napfény öntötte el a tájokat. Körökörül erdős, berkes omlások, alant a budakeszi völgykatlan. A terrasszon egybegyűlt társaság sokáig gyönyörködött a pompás látványosságban. Klotild főhercegnő sokáig elbeszélgetett a hölgyekkel, akiknek sorában ott voltak: Hegedűs Sándorné, Szirmay grófnő, gróf Teleki Gusztávné, Emich Gusztávné, Dániel Gáborné, Herényi Sándorné, Rudnay Béláné, Egyedi Lajosné, Korácz Károlyné, hatvani Deutsch Béláné, Stephani Lajosné, Kuthy Dezsőné, Bókay Árpádné, Adler-Bancallari Hedvig, Hernádiné, Pechán budakeszi orvos neje. Délután 1 óra tájban kocsijábaült a főherceggasszony és a közönség harsogó éljenzése közben elhajtatott. Nyomban utána hosszú kocsisorban indultak az ünnepélyre megjelent vendégek a főváros felé.

— **Vívómesterek nyilatkozata.** A következő sorok közlésére kértünk től: A magyar vívómesterek egyesülete kijelenti, hogy a botrányos visszaéléseivel kinos feltűnést keelt Robelyi Jenő tagjai közé felvéve soha nem volt, alapszabályai szerint nem is lehetett. Egyben elhívja a vidéki közönség figyelmét arra hogy ha vidékükön egyes. — vívámesterséggel foglalkozó — egyének letelepedni akarnak, forduljanak a Magyar Vívómesterek Egyesületéhez (Budapest, IV. Váci-utca 16. sz.) amely legszivesebben ad felvilágosítást. A Magyar Vívómesterek Egyesületének választmányá. Halász Zsigmond elnök, dr. Keresztessy József titkár.

— **Rómes népszerű.** Limonban, Colorado-államban, egy hat éves néger fut, aki meggyilkolt egy tizenegy éves fehér leányt, a felbőszü. tömeg máglyán elégette. A máglyát maga a meggyilkolt leány atya gyújtotta meg.

— **Koblentz és a Lebaudyak.** A Lebaudy nevet aki hallja, rögtön nagy pénzre, kitűnő jólétre gondol. A Lebaudyak csakugyan igen előkelő, gazdag urak s az utóbbi időben különösen híresekké kezdenek válni. Kezde először a kis Lebaudy, akinek édes-bus története bizonyára sokaknak emlékeztetőben van még. Most megint szerepelnek Lebaudyak, szintén nagy urak. Lebaudyknál, a testvéreknél, csinos mulatságok, vadászatok; lakomák esnek meg, jól összehozott kompánia veszi őket körül, valahogy olyan módon, ahogy Ohnetnél olvasható az elegáns milliókban mozgó regényekben. Bizonyára nagy tisztesség a Lebaudyak társaságához tartozni, palotáikban megjelenni, mindenki szívesen is elmegy hozzájuk, ha meghívást kap. Mostanában vadászatok vannak soron megint, sok vendéggel, sok hajtóval, diszes társaság verődik össze a vadászkastélyban, Grófof, bankárok, katonatisztek és más előkelő urak. Persze mindannyija a maga pontosan kiállított meghívójával. A minap is együtt volt már a vadászó kompánia, már indulni is kellett volna, de csak nem indultak. Szokatlan, különös késlekedés volt, itt-ott tán sutogva is dugták össze a fejüket az urak. Végre dűlőre jutott a dolog. Nem lesz vadászati, le lehet szerelni. Hogy miért, az se maradt sokáig titok. Koblentz volt az oka. Hogy mit csinált Koblentz? Semmit, csak meg volt hívva és eljött. Ő is szokott vadászni, különben szabad óráiban a francia hadsereg tagja, legszabadabb óráiban pedig Dreyfus hitsorsosa. Ezért a kis utolsó ügyetlen-ségéért lett vége a vadászatnak. Maguk Lebaudyék küldték szét a társaságot, azt is megmondták mindenkinek, hogy miért. Még Koblentznek magának is megmondták. No, az jól érezhette magát nagyon. Ilyen fura dolog vele soha még meg nem esett. A legnagyobb fejtörést azonban a derék Lebaudyak okozták neki. Hogy érte meg őket? Ha tudták, hogy milyen fajta ő, minek invitálták maguk közé; ha nem tudták, hogy esaphatták úgy pofon a szent vendég-jogot őt, akik szintén finom franciák. Fejesóválya kotródott haza és persze megtette azt a két lépést, amit az ilyen boldog helyzetben meg lehet tenni. A szekundánsait elküldte Roget de Luzarche urhoz, Lebaudyék figyelmes sógorához, aki csinos vadászejelenetben a felvilágosító szerepét vállalta el; továbbá jelentést tett legfőbb főjelbvalójának, André hadügyminiszternek. A miniszter egyenesen nekívágot az ügynek s kiadta a következő parancsot:

— A miatt az összeütközés miatt, amely a fontainebleaui erdőszégen rendezett parforce-vadászaton történt Lebaudy urak képviselője és egy a vadászatra annak rendje és módja szerint meghívott katonatiszt között, a hadügyminiszter elrendeli, hogy jövőre egyetlen tisztnek sem szabad megjelenie a Lebaudy urak vadászatán.

Franciaországban most úgy látszik más szalek fujdogálnak a hadügyminisztérium körül, erről a széről megvolna hát a szatszklakció. A másik részről még bizonytalan. Onnan Koblentz százados golyót, vagy főrettet is kaphat még az oldalába.

Páris, november 17.

Ama konfliktusból kifolyólag, amely mult szerdán a Lebaudy-testvérek által Fontainebleauban rendezett vadászon Koblentz kapitány. — a fontainebleaui katonai iskolatánára és Luzarche d'Azay, Lebaudy sógora között történt, a két ellenfél ma kardpárbajt vívott, Koblentz kapitány megsebesült.

— **Bankhivatalnok herceg.** Ratibor tartományi tanácsosa, a fiatal Hohenlohe herceg, belépett a Deutsche Bankba hivatalnoknak, természetesen nem azért, hogy kenyerét keresse meg ezen a pályán, mert majdnem az egész tartomány a Hohenlohe-családé, hanem kedvtelésből. Az ifjú herceg ma elment a főszékre is a bank igazgatójával, hogy az ottani életet és viszonyokat tanulmányozza.

— **Halálóna.** Wein Károly gyárigazgatót súlyos csapás érte. Viruló szépségű leánya, Lenke, tegnap Késmárkon több heti szenvedés után tizenhárom éves korában meghalt. Abrányiné-Wein Margit kis hugát gyászolja a korán elhunyt bájos gyermekben.

Próbis László járásbíró Zsolnán hirtelen elhunyt. Még tegnap reggel semmi baja sem volt. Hivatalába érkezvén mikor kabátját levelet akarta összeesett. Szívszélhűdés érte s azonnal meghalt. Általánoson kedvelt, becsültes tisztviselő volt.

— **Tragédia egy grófi családban.** Párisból táviratozzák, hogy gróf Cornuillet ma délután lelőtte a feleségét, amikor éppen ta' kára ment. A grófné hal-dokolt, amikor kórnháza vitték s ott nemokára kiszívenvedett. Gróf Cornuillet-t letartóztatták. A rendőrségben megtörve mondogta, hogy megbánta tettét és kérdezősködött, vajjon felesége felvette-e a halotti szentséget. A grófi pár már régebben megindította a váló-keresetet.

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Budapest, VII., Erzsébet-körut 17. szám.

Kieszközöl szabadalmakat, finanszíroz találmányokat és beajstromoz védjegyeket és mustákat. Felvilágosítás díjtalan

— **Csak angolul!** Joe Chamberlain, Anglia gyarmatügyeinek harcias vezetője, ugyancsak elvetette a sulykot Maltában, ahova a számtalan délafrikai vereség szezonja után üdülni ment. Malta nagyon szép és kellemes szórakozóhely, gyönyörű a Földközi tengernek, egyik fészke az angol flottának. Csak egy a baja: laknak ott angolok kivül egyéb emberek is. Barbárok — mondaná Chamberlain, akinek véleménye szerint csak egy emberfaj él a földön: a többi az holmi söpredék, jogok nélküli, emberszámba nem vehető. Száználvezérez ilyen barbár él Maltán, közülük csak hater tud angolul. Ez nyilván felelet bántja a délafrikai háború dicsőségét szerzőjét, sietett tehát elrendelni, hogy 1914-től fogva csak az angol legyen a hivatalos nyelv Maltán. Képzelték, hogy a derék maltaiak, akik egészen külön nyelvet teremtettek maguknak, megjétek ettől az erőszakoskodástól. Felhasználták az alkalmat és most, hogy Chamberlain Maltán van, küldöttséget menesztettek hozzá, amely szépen megkérte az angol gyarmatügyminisztert, hogy hagyja meg régi jogában az eddigi hivatalos nyelvet. Chamberlain úgy fogadta a küldöttséget, mint egy faragatlan kocsis. Szemtelenségnek mondotta az előterjesztést s kijelentette, hogy Maltának különben is a kelleténél több a szabadsága. Míg így dikciózott, akkorát ütött az asztalra, hogy az csak úgy resecgett. Chamberlain, ezekből ítélve, belebolondult az igazságatlan délafrikai háborúba s az első gyanus jeleket Malta kék ege alatt mutatta.

— **Szoborconkitások Németországban.** A mult évben ismeretlen barbárok megconkitottak Berlinben több szobrot, amelyek a Siegesálléban voltak föllállítva. Különösen az Albert, I. Ottó, II. Ottó és II. Albert őgrófok szobrain levő mellékalakokat conkitották meg. A legrosszabbul járt a II. Albert-eszortozóban Hermann lovag alakja, amelynek az orra hiányzott, Probiszár alakja, amelynek jobb karját szakították le a karddal együtt, továbbá I. Ottó emléken Szibold apát alakja, amelynek a botját törtek le. Mint Berlinből írják, a császár rendelkezése ezt a három alakot egészen új márványszobrokkal helyettesítették. Az új szobrok vakító féhérségükkel erősen elütnek a csoportozatnak az időtől megfakult egyéb alakjaitól. A legkülönösebb a dologban, hogy a vakmerő szoborconkitókat nem sikerült kézrekeríteni. Mint Odera-Frankfurtból táviratozzák, Vilmos császárnak csak a mult hónapban leleplezett szobra ellen a berlini conkitásokhoz hasonló merényletet követték el valaki. A szobor alapzatán ugyanis letördelte a sarkokat és éleket. Tettét a merénylő csakis nehéz kalapáccsal vagy vasrudal követhette el és pedig oly módon, hogy többször ütött a márványra, mert vagy tizenkét helyen van letördelve. A frankfurti tanács száz márká jutalmat ígér annak, aki a szoborconkitót kézrekeríti.

— **Házasság.** Steiner Mór gyöngyösi kereskedő eljegyezte Braun Margit kisasszonyt. Nagy György gépgyári csoportvezető, holnap vasárnap déli 12 órakor tartja esküvőjét a Kálvintéri református templomban, Linzenpöts Irma kisasszonnyal.

Dr. Wohl Aladár nórádmezei nagybirtokos nőül vette Rappaport Hedviget Bécsben.

Dr. Hoffmann Péter budapesti orvosgyetemi tanársegéd, nőgyógyász, ma tartotta esküvőjét az újpesti evangélikus templomban Oberländer Fülöp nagybirtokos leányával, Oberländer Karolina úrnóval. Násznapok voltak: dr. Dierner Gusztáv egyetemi tanár és Schuch Károly gyógyszerész.

Ditrich Béla bányászati üzletvezető november 15-én tartotta az esküvőjét az Erzsébet-városi templomban Fadygas Erzsébet kisasszonnyal, Fadygas Adolff leányával.

— **Mentőegyesület Budán.** A budai polgárság körében, mint értesültünk, mozgalom indult meg az iránt hogy a Budapesti Önkéntes Mentő-Egyesület a jobbparti részen fiókot állítson fel. Az ügyben bizottság alakul, amely gróf Széchenyi Aladárt, a mentőegyesület elnökét, legközelebb fel fogja keresni, hogy tegye megfontolás tárgyává kérelmüket.

— **Új állami iskolai épületek.** Ma két állami ipariszkolai épületnek volt a bokréta-ünnep. Az egyik a magyar királyi állami felsőbb építő ipariszkola háza, melyet a Csömöri-úton épített a kereskedelmi miniszterium. Az iparoktatás másik háza Budán épült az óras-ipariszkola számára. Mind a két ünnepélyen jelen volt Sztényi József miniszteri tanácsos, kinek nagy érdeme van a két épület létesítésé körül.

— **A francia kormány bukása.** A párisi naponlapok a minap rendjel-szédélegről adtak hírt. Párisból most azt jelentik, hogy a Figaro megeafolja a rendjel-szédélegről elterjedt híreket, de a nacionalista sajtó továbbra is terjeszti a hírt. A Libre Parole azt írja, hogy Decrais gyarmatügyi miniszter fia, aki apja miniszteriumában hivatalnok, volt a közvetítő a rendjelügyben. A nevezett újság szerint Decrais minisz-

ter már bejelentette lemondását, követni fogja őt Monis igazságügyminiszter és utánuk menni fog az egész miniszterium. Így mondja legalább a Libre Parole.

— **A Fehérkereszt Szabadkán.** Holnap nyitják meg Szabadkán a Fehérkereszt lelencházat. A megnyitására a helyügyminiszter Schmauss Andre főispánt bizta meg képviselével. Ma este érkeztek Tabódy József miniszteri tanácsos, Szalárdy dr. és Balogh központi ügyész. A vendégeket az egyleti tagok fogadták élükön Protich elnökkel és Szigetzi titkárral. Tiszteletökre a színházban ma díszelőadás volt.

— **Megemlékezés Magyarországnagy királynéjáról.** Magyarországnagy királynéja Erzsébet. A mi legközvetlenebb gyászunk ez a név. Még ma is sajog a seb, amit a vesztesség ütött minden magyar szívén s addig leszünk háladatosak ennek az igazi nagyszónynak a szomorú emlékéhez, míg ápoljuk azt a szeretetet, amely most már nem a magasos magyar asszonyhoz, hanem ahhoz az eszményhez tapad, hogy milyen volt az utolsó magyar királyné. A kegyeletet szolgálja az a rendelet is, amelyet a kultuszminiszter Magyarországnagy minden tanfelügyelőjének megküldött.

A rendelet szövege ez:

A legszebb hazafiai erények közé tartozik a kegyetes emlékezés nagyjainkra, mert ennek tiszta forrásából más erények fakadnak; annál inkább fölemeli és megtermékenyíti a lelket a legnagyobbak, legdicsőbbek, dicsőült királyaink, Erzsébet felséges asszonyunknak emlékezete.

Nem akarom, hogy 1898. évi 4196. eln. számú körrendeletem ama kitétele: „Neveljük Erzsébet királyné emlékébe a tanuló-ifjúságot“ a legcélszerűbb mértékben is elhangzó szózat legyen, azért kívánatosnak és helyesnek tartom, hogy az ő dicső emlékeztének ében tartására és megszüldítésére alkalmas eszközök álljanak az ifjaknak és tanítóknak rendelkezésére.

E végből a Gábel Gyula budapesti községi tanító által szerkesztett „Erzsébet. Megemlékezés Magyarországnagy királynéjáról“ című emlékkönyvet, mely a királyi ház felséges tagjainak és a magyar nemzet jeleséinek kegyetes közreműködésével eszmékben gazdag sorokat szentel a nagy királyné emlékének, az összes népoktatási intézetek ifjúsági könyvtára részére leendő megszerzésre a legmelegebben ajánlom.

Együtt elrendelem, hogy az emlékkönyv a beiratási díjak terhére minden állami és államilag segélyezett községi elemi felső nép- és polgári iskola, s amennyiben az intézet könyvtári átalánya megengedi, a tanító-, tanítónő- és óvónő-képzőintézetek ifjúsági könyvtára részére megszerzettessék, sőt amely állami elemi iskolának jövedelmi fölöslege van, a beiratási díjakból rendelkezésre álló összegből a november hó 19-én tartandó Erzsébet-emléknapélyen leendő kiosztás végett aránylagos számú példányban beszereztessek.

Felhívom a kir. tanfelügyelőséget, hogy ezen rendeletmet az állami, államilag segélyezett községi, valamint magánjellegű minden fokozatu népoktatási intézetekben haladéktalanul hirdesse ki és a könyv beszerezését az ifjúságnak ajánlja. A könyvet az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársaság adta ki.

Wlassics Gyula.

— **Halott asszony a Temseben.** A londoni rendőrséget néhány nap óta rendkívül titokzatos eset foglalkoztatta. A mult héten a Temseből egy asszony holttestét halászták ki s a nála talált levelekből megállapították, hogy a neve Köhler Józsefné s németországi születésű. A ruháiról ítélve, előkelő uriszonny lehetett, de azért eddig nem tudták megállapítani, hogy hová való és miért jött Londonba. Hosszas kutatás után a rendőrség megtudta, hogy Köhlernek két héttel ezelőtt a Tover-hidnál egy magyar emberrel találkozott. A találkozás után való napon ez a titokzatos magyar ember német nyelvű levelet intézett Köhlernek asszonyhoz s a levélben hangoztatta, hogy milyen különös körülmények között találkozott vele s föl-szólítja, hogy segítse meg őt. Azt írja még a levélben, hogy élete végeig követni fogja, de nincs hozzá való pénze. A levél vétele után Köhlernek azonnal elhagyta Londont s a déli vonattal Doverbe utazott. Attól kezdve nyoma vesztett. Hogy milyen körülmények között gyilkolták meg s milyen szerepe van a gyilkosságban annak az ismeretlen magyarnak, még nem tudják. Ez a magyar ember különben valószínűleg kézrekerül, mert két hajókapitány tanuja volt a Tover-hidnál történt találkozásnak s ezek ráismernének a titokzatos levélíróra.

— **Két család harca.** Ó-Becsén nagy vérengzés volt a napokban. A véres eset valóságos háború volt két család között, a vége pedig az, hogy az ipa megsbesitette a menyét s egyik testvér megölte a másikat. A gyilkos történetről Szegedről a következőket írják:

Lázár István 6-becsői gazdálkodó legidősebb nőfő fiával együtt vezette a gazdálkodást, de a tanyán az ifju Lázár István lakott, míg az öreg kisebb fiaival a városban. Így két gazda volt a birtokon. A fiatal azt tartotta, hogy ő az igazi gazda, viszont az öreg sem akart engedni jussából. Így folytonos volt a perpatvar az atya és fia között, amely csak éledegett, azzal hogy az atya a menyét is folyton bántalmazta. Tegnap valami ismét nagyon feldühösítette az apát, aki két subanc fiával kiment a szállásra, hogy megnyitise a fiatalokat. A tanyán nagy zajt csapott az öreg s mikor dűbe tetőpontra hágtott, lekapta a fegyvert és életveszélyes sebet ejtett a menyén. István, a meglőtt asszony ura, konyhakéssel rohant most az édes apjára, akit Ferenc és Péter fiai oltalmaztak a gyilkos szándék s támadás ellen. Iszonyu küzdelem után, melyben az apát megvédték, az egyik fiu áldozatul esett. Ferencet, aki az apját fődte, le-dölte a testvére, István. A nyakán szurta át a két kétszer, úgy hogy Ferenc holtra váltva gödött el a földön. Péter is több sebből vérzett, de ennek állapota nem életveszélyes. A nagy vérengzésre és zajra összeszaladt szomszédok választották el az életháláharoban viaskodó testvéreket. A gyilkos ifju Lázár Istvánt letartóztatták, a meglőtt Ferencet a kórház balottas-kamrájába szállították. Az ipa által karján lött fiatal Lázár Istvánné sebe igen súlyos. A családi tragédia az egész vidék lakosságát rendkívül fölzigatta.

— **Gyermekcsempészés.** Tegnap délután érkekes bűnügyben érkezett feljelentés a főkapitánysághoz. A bűnügy hősnője egy Düris Katalin nevű bonne, akinek négy évvel ezelőtt viszonya volt egy előkelő katonaozrossal. A viszonyból egy leánygyermek született. Düris Katalin nem elégedett meg azzal a tartásdíjjal, amelyet a gyermeke atyjától kapott, hanem ahol lehetett, igyekezett tőle kisebb-nagyobb összegeket kicsikarni. A katonaozross megokolta a dolgot s kijelentette, hogy egyszer s mindenkorra ad ezer forintot az asszonynak, akinek azonban közjegyző előtt ki kell nyilatkoztatni, hogy többé nincs jogcime újabb pénzbeli támogatást követelni. Az asszony ebbe beleegyezett. Pár héttel ezelőtt azonban a katonaozross újra felszólított kapott, hogy fizessen 15—20.000 forintot, különben nyilvánosan kompromittálni fogják őt. A katonaozross mindjárt látta, hogy a fenyegetés Düris Katalintól ered. Elhatározta, hogy a törvény védelmét tudja igénybe venni, annál is inkább, mert időközben tudomására jutott, hogy az ő gyermeke tulajdonképpen már nem is él és hogy idegen gyermeket csempésztek annak helyébe azért, hogy őt tovább zsarolhassák. Düris Katalin ugyanis gyermeke születése után látva, hogy a gyermek nem életképes, egy Granski nevű szegény iparosnak megvette az övéhez hasonló koru leánygyermekét husz forintért, hogy így a tartásdíjat el ne veszítse. A rendőrség részéről Bérczi kapitány vezeti a vizsgálatot. Bérczi kapitány tegnap délután két de-tek-tívet küldött Düris Katalin Alsóerdősor 5-ik szám alatt levő lakására, s azok az asszonyt hosszas vallatás után letartóztatták. A nő bevallotta a gyermekcsempészést, de azt tagadja, hogy a 15—20.000 forintról szóló zsaroló levelet ő írta. A rendőrség fogva tartotta. Ma újra kihallgatták és azt vallotta, hogy az otthon levő gyermek az övé, illetőleg a katonaozrossé és hogy a vásárolt gyermeket egy Alice nevű barát-nőnek adta, aki azt Bécsbe vitte. A rendőrség azonban ezt nem hiszi, hanem folytatja a vizsgálatot, hogy az állítólagos Alice-t kikutassa.

— **Felismert halottak.** Tegnap a Petőfi-tér előtt egy oszlának indult nő holttestét fogtak ki a Dunából. Ma az illetőben Márkus Henrik kereskedőnek a feleségére, született Graf Szerénára ismertek. — Három nappal ezelőtt az úpesti Szunyog-szigeten fogtak ki egy oszlának indult férfi-holttestet. Az illetőt hozzátartozói ma felismerték Kontor Károly Gyula budapesti születésű, 16 éves realszkolai tanuló személyben. Hogy mint került a vízbe, még eddig nem tudni. Tegnapelőtt reggel az Erzsébet-kört és a Do-hány-utca sarkán egy nyegven esztendőnek látszó nő hirtelen meghalt. Kezdetben azt hitték, hogy Tenedovszky Teréz magánzó. Ma azután felismerték. Az illető Újcz Gáspárú született Szlavicssek Etel. Szivbaj ölte meg.

— **Arverés a Dunagőzhajózási Társaságnál.** A Dunagőzhajózási Társaság közhírré teszi hogy a Rudolfrakparton lévő raktárában e hó 20-án reggel

Szájpadlás nélküli fogak.

Fülségessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerés levél. Jótállás.

Wellner Gyula

szpecialista a szájpadlás nélküli műfogak készítésében en VI. kerület, Andrassy-út 38. szám.

kilenc órákor nagyobb mennyiségű Ditmár-féle lámpát fog elárvereztetni.

— **Öngyilkos végrehajtó.** Dallos József fővárosi végrehajtó ma délután a rákoskeresztúri temetőben halántékán lőtte magát. A mentők eszméletlen állapotban vitték a dologházi kórházba. Öngyilkosságának okát eddig még nem tudják.

— **Reformok a postán.** A budapesti posta- és táviró-igazgatóság üdvös reformokat léptet életbe. November 19-étől ugyanis több trafikban és más üzlethelyiségben huszonhat *posta-gyűjtőhely* nyílik meg. Ezek a gyűjtőhelyek ajánlott levél-posta-küldemények és közönséges postacsomagok főlévelvel vannak megbízva.

A posta-gyűjtőhelyek hétköznapon délelőtt 8—12 és délután 2—6 óra, vasárnap és hétköznapra eső ünnepnapon pedig délelőtt 9—10 óra közt fognak a közönség rendelkezésére állni. A gyűjtő-helyeken földolt küldeményekért a posta ugyanugy szavatol, mint a postahivataloknál földolt küldeményekért. A gyűjtőhely működése ellen netán emelendő panasz bejegyzésére a gyűjtőhely hivatalos panaszkönyvvél van ellátva. Gyűjtőhely van a következő helyeken: I. ker. Fehérvári-ut 32., I. ker. Krisztina-kört 109., II. Korvin-tér 7., IV. Ferenc József-rakpart 15., VIII. Múzeum-kört 18., VII. Károly-kört 7., VII. Dohány-utca 14., VIII. Kerepesi-ut 1., V. Arany János- és Bálvány-utca sarok, VI. Podmaniczky utca 1., V. Váci-kört 14., VI. Dessewffy-utca 25., VI. Teréz-kört 31., VI. Nagymező-utca és Andrássy-ut sarok, VII. Rottenbiller-utca 37/b, VII. Erzsébet-kört 15., VIII. József-kört 32—30., VIII. Kerepesi-ut Luther-udvar, VIII. Üllői-ut 68, IX. Mester-utca 46, II. Margit-kört 55, VI. Bajza-utca 21., VI. Szabolcs-utca 29., VII. Nefelejts-utca 43., VII. Rottenbiller-utca 4/a és IX. Üllői-ut 19. szám alatt.

A többi reform a következő: A főposta épületében elhelyezett levél- és hírlapátvitel (speciáció) kivonul a pályaudvarokra. Minthogy a pályaudvari irányító hivatalok az induló és érkező mozgópóstkákkal közvetlenül összeköttetésben lesznek a feladásra került, illetve átmenő levelezéseket és hírlapokat a lehető leggyorsabban és legpontosabban fogják irányítani és kidolgozni, az új berendezés az egész országra kihatóan a levélpostaküldeményeknek gyorsabb és megbízhatóbb kezelésében és továbbításában fog nyilvánulni. A főposta-épületnek az által megüresedő helyiségeibe a székessóvárosi balpartjára kiterjedő nagyarányú kézbesítő szolgálat vonul be. Ezzel kapcsolatban a levélgyűjtő szolgálat is a kezelést gyorsító reformon megy át, amennyiben a székessóváros területén kifüggesztett 557 levélgyűjtőszekrény kiállítását 14 gyűjtő központ felé végezni és pedig sokkal gyorsabban, mint eddig. A forgalmasabb beiterületi szánt, naponta 14—17-szeri kiállítás első nagyobb szabású kísérletként könnyű három- és négykerékű autómobilok fogják végezni.

— **Az anyaszív.** A bihari megyei *Serges* községben, mint onnan írják, tűzhálalán pusztult el két lélek. *Dancse* Szeveta, egy jómódu oláh asszony, a napokban eltávozott hazulról s másfél éves kis fia örszét egy özevgy asszonyra, *Kirila* Tógyeméra bízta. Az öreg asszony nem valami gondosan végezte a házőrzői tisztelet. Ruhát tergetett szárítás végett a nyílt tűzhely fölé, melynek lángja belkapott a vászonba. Az öreg asszony eleinte el akarta a tüzet oltani s menekülésre csak akkor gondolt, mikor már csupa láng s forró füst volt az egész szoba. Karjára kapta a kis gyermeket, de a tűzből már nem tudott szabadulni. Rémülten kiáltozott segítségért, a ház előtt már nagy sokaság is gyülekezett össze, de senki se mert a lángok közé hatolni, csak az édesanya, aki éppen akkor visszaérkezett. A szerencsétlen asszony kitépte magát azok karjaiból, akik vissza akarták tartani s rohant az ég házába, úgy hozta ki gyermekét. Késő volt. A kis gyermek halálос egési sebeket szenvedett s az öreg asszonyt is haldokolva vitték a bihari megyei kórházba.

— **A vasutas sorsa.** A mentők ma elhívták a Diós-utca 6. szám alatt lévő házba, hogy onnan elszállítsák *Urban* Agoston szepesmegyei, születésű 41 éves fékezőt, aki már napok óta súlyos sérülésekkel fekszik lakásán. Nagy betegem ment haza pár nap e-öt lakására, s tegnap óta eszméletlenül fekszik. Mian-ten nem lehet kihallgatni, senki sem tudja, hol szerezte s mi módonbelső sérüléseit, de valószínűleg látszik, hogy valamelyik pályaudvaron járt szerencsétlenül.

— **Loie Fuller elismerése.** Loie Fuller, a hírneves táncosnő a napokban levelet írt *Uher* Odónnek, az előzően ismert előkelő fővárosi fotográfusnak és levélben ritka szép dicsérettel adózik a magyar fotográfiai művészetnek, különösen pedig Uher munkájának. „Képeit föltette kedvelem” — írja többek között Fuller — „pedig higgye el, Stebbing Páris első fotográfusa, nagyon elkenyézett.” A dicséretet valóban megérdemli Uher műterme, erről tanuszkodnak a Kossuth Lajos utca 7. szám alatt lévő kirakatai is. Egyébként csak nemrégiben juttatta ő felsége Uhernek a császári és királyi udvari szállítói címet is.

— **Rendőri hírek.** Csütörtökön reggel történt, hogy a központi városháza Károly-körtől oldalán egy emeletnyi magas építő-állvány leszállt. Az egyik munkás, *Szabó* János koponyatörést szenvedett s ennek következtében az éjszaka a Rókus kórházban meghalt. — *Helb* Gyula oszaki születésű 63 éves postás tegnap este a Hungária földben telmesztette az erőt eszméletlen állapotban vitték a Rókus kórházba. — Ma reggel hat óra tájban egy piros hajtókás kőzetona a Margit híd közepéről a Dunába vetette magát s nyomtalanul elült a habok között. Személyazonosságát

eddig még nem sikerült megállapítani. Özevgy *We-szely* Ferencné magánözönek az Izabella-utca 23-dik szám alatt lévő lakásából az éjje ismeretlen tettesek 60 korona értékű fémérméit elloptak.

(x) **Dr. Kovács közpásztyája** (csakis félhold-alaku védjegyvel valódi) 3 nap alatti minden kezét gyöngédde és teherre varázsol. Egy tégyel 60 kr. Főraktár: dr. Kovács gyógyszerháza Budapest, Gyár-utca 17. Megjelent „Toilet-títkok” kívánatra ingyen.

(x) **Fischer Simon és Társai** selyemüzletében (Bécsi-utca 7.) az ez idei okkázó-eladás folyamatban van. 4—10 méteres selyemmaradékok a legjutányosabb árban.

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyűjtőt!**

(x) **Honi ipar.** Ajánlom általánosán ismert, saját gyártmányú *posztó bokavédőmet* (gamasni). Kapható drapp olív, szürke bronz és fekete szímben. Párja 1 forint 10 krajcár. Hölgyeknek térdgarnáság, párja 2 forint 75 krajcár. *Kertész* Pál divatárúházában, Kerepesi-ut 44. sz., a Népszínházzal szemben. Eladás nagyban is.

(x) **Ritkán volt még oly specifikum,** mely oly megérdemelt elismerésben részesült, mint *Czerny Oszán* készítménye. Ezek kellemesen, de alaposan fertőztelenítik a szájüreget és így megóvják a fogakat minden megtámadástól és legvégsőbb korig épségben tartják.

(x) **Ötször oly tartós és vízízhatlan lesz** láb-beli, ha annak talpát *Durátorral* keni be. Ára 1 korona. Főszékiállítás: Durátor-gyár, Lípót-kört 3.

A cárok halála.

Irta: *Godá Géza.*

A cár beteg. A cárok pedig sohasem beteges a saját szervezeteik szeszélyéből. Az ő organizmusuk nem bomlik meg a közönséges halandók testének mintájára. A Romanowok közmondásos testi erején, szívósságán nem győzedelmeskednek azok a betegségezszerző okok, melyeket pathologiai tankönyvekben félhalomra talál-s az amelyek csak polgárosszonyok szülőiteire leselkednek. A cárokat bomba és gyilkol emésztette el, levegőbe repült házak téglái és vasuti kocsi vasdarabjai ölték meg őket, s most ujabban a mérég is szerepet kíván a haláluk körül.

A mérég? Ez új szer! Alattomos és titokzatos, olyan a gyilkolási eszközök közt, mint a macska az állatok világában. Eszrevétlenül, csendesen férkőzik az áldozat közelébe és nem okoz olyan detonációt, mint aminő méltó volna ahhoz a momentumhoz, mikor hatalmas tirannusok lázóló remegő testéről lezuhal a bíborpalást s szédülő fejükről lezuhal a korona. A nihilizmus nem is igen dolgozott eddig ezzel a macskafortélynak való eszközzel s a mérég nem igen szerepelt arzenáljaikban. Ha a most beteg fekvő cárt csakugyan a nihilisták mérgezték meg, akkor a végrehajtás módja tekintetében fordulat előtt állunk. A csendes halálemek bevonulnak a nagy és erősen pointirozott halálhoz szokott cárok palotáiba s azok a fejedelmek, akik, hogy úgy mondjam, látványosságot és véres színjátékokat produkáltak eddig, mikor meg kellett halniuk, most nyomorultul, gyötörő rángatások között pusztulnak el. Csendesen. Minden fejedelmi altúr nélkül...

Turgenjev „Apák és fiaik” című regényében így szól Arkadi Bazarowhoz, a barátjához:

— Te nihilista vagy!

— Nihilista? Nyilván olyan embert értesz ez alatt, aki semmit sem hagy helyben.

— Inkább olyant, aki előtt nincs tekintély, aki nem hajol meg semmiféle elv és semmiféle hatalom előtt.

Ez a meghatározás ma már nem meríti ki az orosz nihilista fogalmát. De a szót először ebben a regényben használták s innét vándorolt ki a világba, ahol véres tettek elvi gunyajaként öltözték föl oly sokan.

Az első nihilisták egy irodalom-bölcseleti társulat tagjai voltak s jámbor vitaközlemben merítették ki erejüket. A szabadelvi eszmék *propagálására* csak Bakunin, Herzen és Tschernisehewski buzdították az orosz ifjúságot s egy pétérvári tanító agyában született meg először az összeesküvés gondolata, mely azóta állandó kísérője a nihilista propagandának. A tanítót, aki nem akarta ugyan megöletni a cárt, de trónjától akarta megfosztani, Netschajewnek hívták s mivel az ő idejében még friss ötlete is akadt az orosz kormányhatalomnak a nihilisták elgyöttrése körül, szégyen Netschajew olyanformán járt, mint Prometheus hajdan. Petrowlowicz várában egy sziklához láncolták. A napoként vissza-visszatérő saskeselyűről nem szól a krónika, de Netschajew további sorsáról sem tudunk semmit s így nincs kizárva, hogy a pétérvári tanítónak is kihalógatták a máját. Netschajew

halála óta széles körben indult meg az elvi propaganda. Előkelő államtisztviselők, orosz főnemesek, mint Krapotkin Péter herceg is, elhagyták állásaikat s aminet mondták: „a nép közé mentek.” *Petrowskaja* Sonja, a pétérvári kormányzó leánya faluról-falura járt, s fölvilágosította a népet. Közben parasztyerekeket ojtott himlő ellen s meg kell vallani, elég szellemesen jellemezte ezzel a foglalkozással tulajdonképpeni törekvéseit. A zsarnokság elleni gyűlöletet éppúgy be tudta oltani, mint a himlő elleni óvó-szert!

Az orosz kormány már ekkor kimerítette minden védelmi eszközt. A börtön, a bitófa, a száműzetés mindennapos megtorlása lett az elméleti nihilizmus törekvéseinek s így nem csoda, ha a föllázított elemek egész erővel folytatták akciójukat.

Sonja Kowalewszka, ez a zseniális asszony, aki később bűmulataba ejtette a világot matematikai tudásával s aki a mellett rajongó hive volt az emberi szabadságnak és poéta szívvel gyűlöl minden zsarnokságot, egy napon elszökött az atyja házából s egy fiatal emberrel állt össze. Nem lett a szeretője; lelke is, teste is olyan tiszta maradt, mint számvetéseinek logikája, de az orosz leányok szokását követte, akik színieg házasságra léptek csak azért, hogy függetlenül terjeszték eszméiket. Százakra megy ezeknek az orosz nőknek a száma, akik a férfi szabadságából kértek csak a maguk számára s az eszmék mennyasszonyai lettek.

Bardina Zsófia szavai legjobban jellemzik azt a vadsgágot, amellyel ezek a nők küzdöttek.

— Meg vagyok győződve — mondta ez a leány a törvénytsek előtt, mikor kilenc évi deportációra ítélték — hogy szörnyű ébredése lesz hazám népének! Tudom, hogy előjön az a nap, amelyen harcba száll elevenek, akik jogait lábbal tiporják, gyermekeit az ólomhányákba hureolják. Csak üldöztek, ti bírák! Akaszthatok föl, ti böhérok! A ti fizikai erőtk ellen harcba viszzük erkölcsi erőnket! A szabadság eszméin elsorbul a szuronyaitok éle!

Bardina Zsófiát elhurcolták ugyan s utána még számosan jutottak a szibériai hómezőkre, de a nihilista törekvéseket többé nem lehetett megakadályozni. Eddig a bosszu eszméje hiányzott az akcióból, most már a császár élete, a vére és veltje kellett az összeesküvőknek.

Egy huszonhat éves leány *Sassulitsch* Veronka volt az első, aki revolver-mérenyletet követett el a pétérvári basibozok, *Trepow* generális ellen, mert egy nihilistát valami kihágásért megkorbácsolatott. Utára *Mesentzow* generálíst lötték fejbe nyílt után, mert ez a vadállat rendszerré tette a tanukihallgatásoknál azt, hogy aki nem az ő szája íze szerint vallott, egyszerűen leszuratta. A kormány erre az attentatúra avval felelt, hogy megszüntette az esküdtszékeket s még embertelenbűl hajszolta a nihilistákat. A sok rendőrönök és katonai főparancsnok holteste fölé most már a lehellott cári koronát akarták tenni s így történt, hogy 1879 április másodikán, a sőtáló cárl ellen követték el mérenyletet. A golyó eltévesztette ugyan célját, de hosszú, még ma is beláthatlan időre elrabolta ez a mérenylet a cárok nyugalmát.

A lipcei nihilista gyűlésen proklamálták azt az elvet, hogy államtisztviselők a cárl akarat nélküli bábjai. Aki őket eltiporja, nem végez radikális munkát, miért is ezental csak a cárl ellen kell akcióba lépnie a nihilizmusnak.

Ennek a proklamációnak csakhamar meglett az eredménye. II. Sándor cárl vasuti kocsiját egyre követte a halál, bármily gyorsan szárguldott is el Odessza és Moszkva mellett. A nihilisták egy kis házat vásároltak a vasuti töltés mellett s éjszakánként folytatták akna-munkáikat. Térdig álltak a jeges vízben és a kőrmikkel kaparták a földet. A véletlen okosabb volt nálunknál. Amikor Moszkva közelében sikerült a levegőbe röpíteniük a cárl kocsiját, egész esomé bőrdőnd és utikellék esett áldozatul, de cárl nem.

A második kocsi zugában ült a császár s halál adott az Istennek. Megmenekült. Es megmenekült méggyeszer. Akkor, mikor *Chatturin*, ez az agyfutur paraszt hónapokon át hordta a dinamitot a téli palotába, s a mellett olyan szorgosan gyalult odabent, mintha a cárl koporsóját gyalulta volna. Olyan becsületes arcvolt s olyan ügyesen dolgozott, hogy a téli palota egyik gárdistája még a leányát is feleségül akarta adni neki. Szegénynek nem sikerült a nemes szándéka, mert a fölrobbant dinamit semmi kárt sem tett ugyan a cárlban, de halálra sebzte ezt a gárdistát, aki a világ legszeregetremelőbb és legrovidlátóbb gárdistája volt. Ezt nemcsak én mondom, hanem megmondta az orosz nihilisták kiáltványa is, melyben mélyeséges számalommal parentálták el a becsületes katonát.

Sok humor van ebben a szörnyűséges esetben, de a cárl minden humor, minden véletlen és minden gondviselés dacára sem menekszik meg. 1881 március tizenharmadikán a cárl véresen bukott ki a kocsijából. Megölték. Biztos kézzel hajtott bombák ölték meg. A lövegek pontosan röpítették föl a kocsi, mert hisz asszonykéz

adta meg a jelt a tett elkövetésére. *Petrowskaja* Sonja keze.

II. Sándor halála után a moszkvai utcákon ezerszámra hevették a husvétii tojások. Proklamáció volt bennök elrejtve. A nihilisták békeségre és csöndre intették a népet. III. Sándortól várták követeléseik megvalósulását. De ez a cár semmit sem ígért és semmit sem tartott meg, csak folytatta azt, amit az atya megkezdett. — Fél.

Gatschinába vonult vissza, körülvette magát őreivel, vasutjait tízezer katona leste s öt pályaudvarról indított harminckét vonatot, ha el akart utazni. A nihilisták pedig úgy játszottak vele, mint a megriadt egérrel. Hajsztolták, kergettek. Európa szívtelenül keacagott rajta s bámulva nézte, hogy mint buvik el a cár olyan nagyon ügyesen. Nem, ennek a cárnak nem lett semmi baja, még meg is koronázta magát Moszkvában, de nem tudták agyonlőni, a levegőbe röpi. Megkísérelték vagy tizenötöször. Ezen a cáron nem fogott a golyó. Csodálatosan vigyáztak rá, de azért mégis megölték. Ugy, ahogy még soha zsarokot meg nem öltek. Halálra ijesztették. A bujkálás s az örökös rettegés ölte meg szégyent. Egy halálra hajsztolt császár tragédiáját játszotta végig, de tragédia volt s meg is halt a végén.

S mikor meghalt, egyszerre esőnd támadt a nagy országban. Fiatal, modern cár került a trónra, akitől mindent vártak s aki eddig oly sokat ígért. Európa békéjéért dolgozott s a népek szeretetben való egybeolvadásáról álmodozott. Békeséget akart az egész világon. Rendet akart és fejlődést. Jogot akart és kenyeret.

Akart! Az akaratában rejlt többlettel áll föllette elődeinek. Vajjon ezt a többlettel arra fordíthatja-e még, amire vágyódott? Vajjon a méreg nem áll-e föllette az akaratának is? ...

FŐVÁROS.

A főváros költségvetése.

Budapest, november 17.

A pénzügyi és gazdasági bizottság mai ülésén megindult a költségvetés részletes tárgyalása. Mindjárt az első tételnél a tisztviselők fizetésénél hallani lehetett a takarékoság legridőgebb hangoztatását, sőt a bizottság egyik tagja egyenesen a tisztviselői fizetéseknél az újabb revíziókat követelte. Ilyen túlzásra, amely a hivatalnokok kárára szeretné helyrehozni a fővárosi háztartás egyensúlyát, természetesen nem akadt az indítványozón kívül senki, de jellemző arra az elkeseredett hangulatra, amely dominálja a költségvetés tárgyalását. A bizottság a *Fővárosi Közlöny* 24 000 forintos kiadásait is redukálta, akként, hogy Emmer Kornél indítványára kimondotta, hogy ezental csak az a város-tya kapja meg azt a lapot, aki előfizet rá.

A mai ülésről ez a tudósítás számol be:

A tisztviselők és alkalmazottak fizetésének a tételénél, *Heltai* Ferenc sürgeti, hogy a fogalmazógyakornokok javadalmazását tegyük jobbá, annál is inkább, mert rendszerint 9–10 évig kénytelen az előléptetésre várakozni.

Herzog Péter kéri, óvakodjunk attól, hogy újabb szervezkedést kezdjünk.

Ludwig János kívánja, hogy az interkaláris jóvedelmek 1 százalékos helyett 2 százalékosra vegyék föl, úgy, amint azt az állam teszi; a díjnokokat pedig ne fizessék jobban, mint az állam fizeti.

Fülöp Károly hasonló értelemben szól. *Weisz* Berthold egyes olyan fizetési tételreket hoz föl, amelyek túlságosan nagy arányban vannak dotálva.

Preyer Hugó indítványozza: utasítsák a tanácsot, hogy a főváros összes alkalmazottainak a fizetését vegye revízió alá s terjeszzen elő javaslatot, amely a fizetéseket — az eddig szerzett jogoknak sérelme nélkül — arányba hozza a fővárosi pénzügyekkel.

Hevessi Ödön reámutat arra, hogy a hivatalos órák idejének a kihasználása még mindig nem eléggé lelkiismeretesen történik. Kéri, hogy ezt szigorúan vigyék keresztül, mert így sokkal kisebb személyzetel is aránylag nagyobb munkaeredményeket lehet elérni.

Heltai Ferenc kijelenti, hogy *Preyer* Hugó indítványát sem itt, sem a közgyűlésen el nem fogadják. Nem keresi ugyan a népszerűségeket a hivatalnokokkal szemben sem, de úgy véli, hogy a tisztviselők fizetését bolygatni nem kell.

Deutsch Sándor: Ha a rendszer nem változik, néhány év múltán el nem lehet kerülni a katasztrófát. Igen nagy baj az, hogy maguk a bizottsági tagok sem igen ismerik a bajok okait. Ezért azt kívánja, hogy a fővárosi bizottsági tagok válasszanak a maguk köréből néhány tagot, akik — mintegy biztosokként — vizsgálják meg alaposan az egész fővárosi adminisztrációt s aztán a tapasztalt hibákról és hiányosságokról tegyenek jelentést és készítsenek javaslatot a bajok orvoslására.

Fenyvessy Adolf kijelenti, hogy azokhoz, amiket *Deutsch* Sándor mondott, hozzácsatlakozik. A tisztviselők fizetésének a megbolygatásához nem járul hozzá s a tett indítványok közül csakis azt fogadja el,

amely arra vonatkozik, hogy az interkalárákat 1 százalékról emeljék 2 százalékra.

Sigray Pál lehetségesnek tartja a hivatalnoki kar személyzetének a redukálását és megkívánja, hogy a munkaidő jobb kihasználása történjék. Mert tény az, hogy akár a pénzintézeteknél, akár a magánhivatalokban tetemesen több munkát végeznek a hivatalnokok.

Hartenstein Zsigmond azt a konkrét indítványt teszi, hogy a közigazgatási személyzet fizetésére előirányzott 3.871.768 koronából töröljenek 250.000 koronát s bízzák a tanácsra illetőleg az ügyosztályok vezetőire, hogy ezt az összeget mely arányban lehet megkarakterizálni.

Még Palotai Rezső szól ehez a tárgyhoz s aztán *Halmos* János polgármester felelt a történet felszólalásokra.

A polgármester elismeri, hogy az adminisztrációs-nális kiadások igen nagyok; de — fájdalom — ezen segíteni, legalább a közel jövőben, nemhogy nem lehet, sőt csaknem bizonyos, hogy a terhek emelkedni fognak. Ennek egyik legfőbb oka pedig az, hogy a főváros a kormány részéről áthárított számos hatáskörben is kénytelen mozogni. A számos példa közt fölhozza az anyakönyvi kerületekkel járó nagy kiadásokat, a mik bizonyára nagybővödni fognak, mert hiszen már is nagyon erős a mozdalom az iránt, hogy minden egyes közigazgatási kerület külön anyakönyvvezetőséget kapjon — s ez nagyrészt méltányos is lenne, mert hiszen nem lehet kívánni, hogy — különösen a szegényebb lakosság — napokat töltjön el az anyakönyvi hivatalban.

A hivatalnokok túlságosan nagy létszámának nagy részben maga a közönség az oka, amely a legesekélyebb dolgokban is a hatóság gyámokodását kívánja. Fölhozza például, hogy őt magát is elhalmozzák esekély jelentőségű ügyekben való panaszokkal és tanácskéresekkkel. Így a napokban olyan levelet kapott, amelyben az illető levélíró arról panaszkodik, hogy egy boltban romlott olajat kapott s kéri a kereskedő megbüntetését. A polgármester kijelenti, hogy nem ellenzi olyan 10–15 tagú bizottság kiküldését, amely hivatalról hivatalra járva, vizsgálja meg minden egyes ember hivatali munkálkodását s tegyen aztán konkrét jelentést.

Kéri a tétel változatlan elfogadását.

A bizottság elfogadta *Ludwig* János indítványát, az interkaláris kamatok emelésére vonatkozólag, ugyszintén a polgármesternek azt a javaslatát is, hogy bizottságot küldjenek ki a hivatalok működésének a megvizsgálására.

Elfogadták, mint megfontolásra méltó javaslatot a *Hevessi* Ödön részéről mondottakat is.

Az *ivadai szükségletek* címénél *Weisz* Bertold kifogásolta a *Fővárosi Közlöny* kiadása címén szereplő 24.000 korona kiadást. Kéri, redukálják a költséget.

Emmer Kornél helytelennek tartja, hogy a *Fővárosi Közlöny* a bizottsági tagoknak ingyen jár. Aki az ambícióját helyezi abba, hogy bizottsági tag legyen, fizesse meg a lap árát a fővárosnak.

Heltai Ferenc ellenzők nézetben van; mert a hivatalos közlöny nem újságlap, hanem információt adó nyomtatvány, olyan, mint az országgyűlési iratok. Így mindjárt van a bizottsági tagoknak az ügyekkel megismerkedni. Az pedig kötelessége a fővárosnak, hogy módot nyújtson az ügyei megismerésére. Ugyanígy értelemben szólt föl *Fenyvessy* Adolf is, míg *Vráva* József és *Sigray* Pál *Emmer* nézetéhez csatlakoztak.

A bizottság 8 szóval 6 ellen, elfogadta *Emmer* Kornél indítványát.

Heltai Ferenc erre derűség közben tette azt a kijelentést, hogy *ő ezer forintba fogad, a fővárosi pénztár javára, hogy nem fog akadni száz fővárosi bizottsági tag, aki a Fővárosi Közlönyre előfizet.*

A tárgyalásokat hétfőn délután folytatják.

(*) **A fővárosi főügyési állásra** tudvalevőleg hármas jelölés történt, ugymint *Fülepp* Kálmán helyettes főügyész, *Meiha* Kálmán és *Alker* Emil ügyészek. Mint értesültünk a két utóbbi pályázó a jelöléstől visszavonták s így a 45-ös bizottságnak e hó 18-án, vasárnap délelőtt összehívott ülésén csakis *Fülepp* Kálmán jelölése került szószegre.

(*) **A közönségi választások.** Az igazoló választmány ma délelőtt ülést tartott. *Mérő* János kir. tanácsos elnöklése mellett Az ülésnek egyedül tárgya volt: a november 12-ikén és 13-ikán megtartott közönségi választások eredményének a fölülvizsgálása és kihirdetése. Az I. kerületben történt választó-eljárás ellen *Kocsis* Péter négy óvat adott be. Az óvatokat nem vette figyelembe a választmány. A legfőbb adófizetők sorából választott póttagok sorrendje, a szavazatok száma szerint, a következő: *Surányi* József, *Weisz* Mauré, *Ehrlich* Manó, *Kertész* Tódor, dr. *Keleti* Gyula, dr. *Dalnoki* Béla, *Rauscher* Viktor, *Frey* Alajos, *Déri* Andor, dr. *Árkóczy* József, dr. *Rakovszky* Géza, *Garái* János, *Girárdi* József, *Schunda* V. J., dr. *Kummer* Rezső, *Schumy* Rezső, *Lenz* János, *Weisz* Géza, *Vodiáner* Hugó, *Weisz* Gyula, *Elek* Pál, dr. *Deér* Endre, *Szégöld* Lajos, *Lissák* Armin, *Rabóti* Antal, *Beck* Adolf, *Blahy* Ottó Titusz, *Reinl* József, *Deutsch* János, *Dobos* C. József, *Rausch* Ferenc, dr. *Szűcs* Miklós, *Fürst* László, *Beer* Zsigmond, *Kollovits* Jenő, *Soretz* Endre, *Goldmann* József, *Szolarits* György, *Kausser* Gyula, *Hecht* Bernát, *Thék* Ernő.

Mind ezek tudomásul vétele után *Mérő* János elnök kijelentette, hogy az összes kerületbeli jegyzőkönyveket megvizsgálták s ezek alapján a választásokat korrekteknek találták és jóváhagyták.

(*) **Az adóemelés ellen.** A Demokrat-párt ma értekezletet tartott hogy a fővárosi tanács által tervezett adóemelés ellen állást foglaljon. Az értekezleten több fővárosi társaskör volt képviselve. Az értekezlet egy intéző bizottságot küldött ki, amelynek tagjai lettek *Várszegi* Vilmos, *Leitner* Adolf, *Sümegei* Vilmos, *Gál* Károly, *Lócs* Tivadar, dr. *Molnár* Jenő, *Tóth* Ferenc, dr. *Körmeny* Gyula és *Schubert* Sándor. Az

értekezlet felhatalmazta a bizottságot, hogy amennyiben a főváros tanácsa nem állana el tervétől, népgyűlést hívjon össze, amely tiltakozókékel bármely adóemelés ellen.

SZÍNHÁZ, ZENE.

Magányos sir.

— *Hugo* Károly halála napján. —

Szívén az ábránd bontogatta szárnyát —
S feje fölött a gond sötétben szállt át.

Bolyongott messze, messze tájakon,
Követte gúny és metsző fájdalom.

Föl a magasba, tiszta lénybe vágyott,
De nem talált soha világlósságot.

Alábukott, de szánalom helyett
Kacagtak rajta mind az emberek.

Örök tavasz szép, csillogó hazája:
Szórd sugarat árva sírhalmára!

Kék olasz ég, madárdalosalit
Csak őrizték bűvös álmait!

Herzog János.

** **A Nemzeti Színház premierje.** A *Nemzeti Színház* igazgatósága november 28-ikára, szerdára, tűzte ki *Bahr* Hermann *A star* című színművét. A bemutató napját az igazgatóság kivételesen azért tette szerdára, mert pénteken, november 30-ikán, az országos *Vörösmarty*-ünnepe előestéjén a *Nemzeti Színház* diszeldadást rendez. *A star* címszerepét *Lánczy* Ilka asszony játszsa. Kivüle a több szereplők: *Rákosi* Szidi, *T. Vízvári* Mariska, *Ujházi*, *Náday*, *Zilahy* és *Dezso*.

** **Tolsztoj a Vígsházban.** A *Vígsház* legközelebbi bemutatója a nagystilű dráma terén *Tolsztoj* darabja, *A sötétség hatalma* lesz. Ma érkeztek meg azok a kosztümök, amelyeket a *Vígsház* igazgatósága a darab számára az előadás hűségében közvetlenül Oroszországból rendelt. *A sötétség hatalma* első előadása *Jászai* Mari asszonynyal a fő női szerepben január elején lesz.

** **Kraus és Ondricek.** A Ltpótvárosi Kaszinó első hangverseny-estjén világhírű énekes jelent meg: *Kraus* Ernő, aki bejárta Európát és Amerikát s egy szekérre való babért és fél-millióra menő vagyon gyűjtött a hangjával rövid hét esztendő alatt. Ez a világhírű tenorista hatalmas alak. A vállai olyan szélesek, hogy a legsúlyosabb diécsőseget is elbírák. Használit *Schmedes* és *Van Dyck*hoz, de még fejletlenebb embonpontje van, mint híres és természetes riválisainak. Hangjának a rendkívüli ereje is hasonló a *Schmedes*éhez, de *Schmedes* könnyebben énekel a magas hangokat, mint ez a bajor óriás. *Kraus* nak ezenkívül ma speciális pechje volt: mindjárt az első énekszám közepén (*Lohengrin* Grál-monológját adta elő) fátyol borult a hangjára és ez a kellemetlen indispozíció sokat levont a hatásból, mely kezdetben frenetikusnak ígérkezett. Ma voltképpen nem mint *Wagner*-énekes excellált, hanem a dalaival ragadta el a kaszinó tényes publikumát. A *Loewe*-féle *Tom der Reimer*-t és *Hoffmann* *Sängers Heimgang*-ját csodaszépen adta elő, a tagolás nagy művészetével, a mezzavocék remek alkalmazásával. *Kraus* most harminchét éves. 1863-ban született Erlangenben, Bajorországban. Münchenben, majd Olaszországban tanult és 1893-ban a manheimi színházban kezdte fényes karrierjét. Amerikában háromszor tett körutát és diadalmasan énekel Londonban, Párisban, Berlinben és a bayreuthi színpadon. Mai indispozíciója miatt a különben kedélyes tenorista csaknem kétségbeesett a kaszinó művész-fülkéjében. *Kraus* holnap Brünne utazik, ahol dalestét rendez; onnan Bécsbe megy, ahol szintén énekelni fog. A mai estén még *Eibenschütz* Ilona és *Ondricek* Manó működött közre. *Eibenschütz* kisasszony a tizes temperatúrával és zongorajátékának a briliáns művészetével is nagy hatást tett a közönségre, mely zajosan tapsolta. *Ondricek* Manó, a nagy *Ondricek* Ferenc harmadik öccse (mind a három hegedűs) szintén szenzációs alakja volt a mai estének. Prágából az a hír szárnyalt előtte, hogy *Kubelikkal* egyenrangú talentum, sőt a esekék közül sokan azt tartják, hogy a fiatal *Ondricek* (aki nem lehet több 17 évesnél) komoly képzettség, szoliditás dolgában különb a vonzó és kacér *Kubelikkal* is. *Ondricek* Manó a *God save the queen*-variációkat játszotta és a harmadik variációval csakugyan meglepte és viharos tapsokra bírta a kezdetben tartózkodó hallgatókat. A fiatal művész ráadást adott és ezzel megkoronázta mai nagy sikerét.

(A. C.)

Zaza jött, énekel és győzött. Pezsgő gyöngyöz-
zik ebben a szenvedélyes zenében. Már az első fel-
vonásban Dufresne dalára a tetszés vihara zugott végig
a házon és a függöny legördülése után ujjongva hívták
a szerzőt és a szereplőket. A második felvonás lény-
pontja Zaza és Dufresne duettje volt, amely a lelkesedés
valóságos zivatarát idézte elő. A dalmű a harmadik
felvonásban éri el legmagasabb szintjét. Itt lát először
„a cigányasszony”, az „utca gyermeke” tiszta családi
képet a család szent miliójét, — és megrendítő keserű-
séggel tör ki ajkán a panasz, a miért ettől meg-
fosztotta az ég. A negyedik felvonásban nagyon hatás-
os Dufresne és kedvesének dialógja, amely a híres
„Squadrista”-val végződik. Erre ilhangzik a bucsu-
dal. *Leoncavallo* törlötte az ötödik felvonást (*Ambassadeur*)
és ezáltal sokkal nevesebb befejezést adott a műnek.

Az előadás kitűnő volt. A címszerepben *Strochio*
asszony legalkalmasabb alakítását nyújtotta, aki a
harmadik felvonásban igazi könnyeket ontott. A fiatal
énekművésznő mellett, aki *Bellincioni* dicsőségét el-
halványítja, Garbin, Perammo, Dufresne és Carceit
énekeltek teljes művészettel.

Carmen és Violetta óta érdekesebb „Satanellot”
nem láttunk a színpadon *Zazánál*, aki bizonyára csak-
hamar bejárja a külföldi színpadokat is.

Ma délelőtt meglátogattam *Leoncavallo*-t.

— Gratulálok, mester, — mondtam — a nagy
sikerhez. Őszintén szólva, úgy hittem, hogy nem
Zaza, hanem *Roland* lesz az idei szezon eseménye.
Mi van ezzel a dalművel, amelyről már oly régóta
beszélnek az újságok? Ugy mondják, hogy a német
császár rendeletére komponálta. . . .

— Az erre az ügyre vonatkozó aktákat — fe-
lelt *Leoncavallo*, — szívesen bocsátom rendelkezésére.
Medici című dalművemnek berlini előadása után 1894.
február 24-én a porosz királyi intendánstól ezt a leve-
let kaptam. Olvassa!

A francia nyelven írott levél szó szerinti fordítás
magyar fordítása ekként szól:

Mélyen tisztelt uram!

A *Bajazzok* hatalmas sikere és a tegnapi szép
este után, a mikor *Medici* című dalműve a berlini
királyi Operában diadalt aratott, ajánlatot teszek ön-
nek, komponáljon ugyanezek a színház számára egy
művet, amelyet először itt adnának elő. A részlet-
kérdések személyes megbeszélésünknek fentartva,
egyelőre csak annyit árulok el önnek, hogy arról
a tervről volna szó, hogy ön a szöveget *Alexis*:
A *berlini Roland* című regényéből vegye. Várva az ön
beleegyezésére, kérem, fogadja mély tisztelem nyil-
vánítását.

Gróf Hochberg.

— Természetes. — felelt *Leoncavallo*, — hogy
ez a közvetett császári megrendelés fölöttebb megis-
telt. Miután tanulmányoztam a históriát, a regényt, a
kor kulturáját, mint lelkiismeretes művész megkér-
deztem magamtól: tudsz-e ilyen német szöveget meg-
zenésíteni, te olasz komponista. Féltem és haboztam.
Eveken át. Egy sürgöny végre elhatározásra bír.
Mikor a *Bohémek* című operám német premiéréje alkalmából
Hamburgban voltam, hódolatot akartam tenni
a *Kielben* tartózkodó német császárnál. Alázatos kér-
dezőzködésemet 1897. június 15-én a következő táv-
íratot kaptam:

Ó felsége legnagyobb sajnálatára nem fogad-
hatja, de remélem, hogy ez később egyszer lehetséges
lesz, amikor ön az ő felsége által öhajtott dalművet
megkempenálta.

Gróf Eulenburg,
főudvarmester.

— Lelkesedéssel és buzgalommal fogtam most
már a munkához, — mondá *Leoncavallo*.

— Elkészült már a dalművel? — kérdeztem.

— A kész szöveggel már elküldtem Berlin-
ben és várom ő felsége elhatározását.

A legközelebbi *Leoncavallo*-premiér, lehet, *A ber-
lini Roland* lesz.

H. Ö.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ A Magyar Pedagógiai Társaság, *Heinrich*
Gusztáv elnöke mellett ma délután ülést tartott az
Akadémia kis termében, nagyszámu hallgatóság jelen-
létében.

Az első felolvasó *Kemény* Ferenc reáliskolai
igazgató volt, aki gróf *Pálffy János* alapítványát méltá-
ta. Rövid bevezetés után sorra veszi és tárgyalja
az alapítványnak egyéni, társadalmi, nemzeti és egye-
temes erkölcsi jelentőségét, majd rátér az alapítvány
kritikájára és jövőjére. A felolvasó végül a Pedago-
giai Társaság nevében köszönetet mond az alapító-
nak, akit a legnagyobb magyar pedagógus-mecenás-
ként aposztrofál.

Utána *Gebze* Sarolta *A testi fenyték kérdéséről*
értekezett.

Az utóbbi időben aktuálisá vált témát érdeke-
sen fejtegeti. Végig tekint az iskolai testi büntetés
történetén és a kérdés jelenlegi állapotát ismerteti a
különböző országokban, amelyek közt a latin álla-
mokban tilva van, a germánokban szokásos a testi
büntetés. Azután a testi fenyték mellett felhozza a szok-
tolt érveket a följá. Szerinte csak nagyon megszorí-
tott esetben, makacs engedetlenség, a tanulótársakat
is rontó erköletlenség esetében s csak a fölöletes
hatóság előzetes jóváhagyása után volna megenged-
hető. Nagyobb büntetés — ugymond — a tanulókra
nézve a megszegítés és a szertent időleges meg-
vonása, mint a pálcá, amely kiveri a szeméret és a
szégyenérzetet.

○ **Irodalmi pályázat.** A kassai Kazinczy-Kör
országos pályázatot hirdet. Pályafeltételek ezek: 1. Ki-
vántja Kazinczy Ferenc méltóságát egy esszé-szerű
felolvasás keretében. 2. *Alkalmi óda*, Kazinczy Ferenc
kassai emléktáblájának leleplezésére. A nyertes pá-
lyamű jutalma külön-külön egy száz korona. Az idegen
kézzel leirt s jellegű levéllet ellátott pályaművek 1901.
évi június 1-éig a Kazinczy-Kör címére Kassára
küldendők.

○ **Uj Idők.** Az Uj Idők e heti számában egy
érdekes levéllet reprodukálja Kisaludv Károlynak,
akinek közli a magafestete képét is. Pataky László
rajza a királyt, mint vadászót mutatja be a gödöllői
erdőben, benn van Linex Lajos Ofélia című festménye.
A *Márkus József* szerkesztése alatt álló *Magyar Szinpad*
e héten befejeződött színhatás szépségversenye is meg
van örökítve egy szép kivétel képpén. A rovatok zá-
ratosak. Kabos Ede folytatja regényét, Tábori Ró-
bert elbeszélést ír. Lyka Károly a művészet prole-
táiról ír. Horváthy pedig folytatja szellemes cseve-
gését a hét eseményeiről.

SPORT.

*. **Kisjenői vadászatok.** Az aradmegyei Kis-
Jenő, József löherceg birtokán a jövő hélon nagy
vadászatos kezdődnek. *József Agost* löherceg, mint
házigazda, már holnap Kisjenőre érkezik *Fülöp*
orleáni herceggel és nagy vadászlásasággal. Holnapra
várják *Ferenc Ferdinánd* trónörökösét és báró *Fejerváry*
honvédelmi minisztert.

*. **Az amerikai lovaglás.** Még csak most
záródott az idei turf szezon és máris megvan a
jövő év turf szezonja. Az amerikai jockey kon-
kurrenciájára és *Morgan* sikerére való tekintettel
a jockeyk, mint a *Sportlet* jelenti, elhatározták,
hogy valamennyien megtanulják a télen az ameri-
kai lovaglást s tavasztól kezdve a szerint fognak
lovagolni. Ez az elhatározás az egész löverseny-
ügy regenerálását jelenti, mert a versenyek egész
szisztémája, a handikapelés módja, minden meg-
változik vele s ami ezután következik a turfon,
az lesz, ami Amerikában divatozik: a versenylo-
vaknak órával, időmérővel való trainirozása.
Itt említjük meg, hogy amerikai jockey *Morgan*
kivül alighanem csak egyetlenegy lesz
még nálunk, az akit Péchy Andor szándé-
kozik szerződtetni. Péchy kijelentette, hogy ha
bármilyen anyagi áldozatba kerül is (egy jobb
amerikai jockey 30—40.000 forint fizetést kér),
csak amerikai jockeyt szerződtet.

Nyíltér.

Vérgyógyítás

Kempatla Uj, kipróbált gyógymód. Kimaradhatatlan siker
kőszvény, astma, szív-, vese-, gyomor-, bél- és hólyagbántal-
matoknál, ideg-, vér- és bőrbajoknál. Biztos védelem szél-
hűtés, korai vakág és elmezavar ellen. Evante száz meg száz
teljes gyógyulás még a legsúlyosabb és legrégibb bajoknál.
E gyógymód feltalálója és a yedüli képviselője

Dr. Kovács J. orvostudor

rendel a posta intézetben V. Váci-körút 19. házon kívül is
kezel; meghívásra vidékre is megy.

Szt-Lukácsfürdő

Téli gyógykezelés
BUDAPEST.

Iszapfürdő, napi iszapkezelés, stb. első ellátás. Prospektust ingyen
küld az igazgatóság.

Dr. Tolnai Lipót ügyvéd

irodáját f. é. november hó 15-én
V., Bálvány-utca 19. sz. a. háza áthelyezte.

Cognac

CZUDA-BUROZIER & Cie.

FRANZIAI COGNAC, FLORENTIN.

1856. Híradott kapható.

Minden külön tudósítás helyett!

Özv. **Winter Ferenc** szül. **Schauer**
Leona ugy a maga, valamint kiskori gyermekei
Pali és **Rózsika**, ugyszintén a mélyen suttott
szülök és az összes rokonság nevében megírt szív-
vel jelenti, hogy forrón szeretett férje, a leggye-
gőbb atya legodább fia és rokon

Winter Ferenc

cs. és kir. tartalékos hadnagy, a Winter Sándor és fia ipolyvági
ég belügy és Honint. törvényhatósági bizottságának tagja

tevékeny életnek 32-ik, boldog házasságának ötödik
évében hosszú szenvedés után 1900. november 16-án
d. e. 10^{1/2} órakor Budapesten jobblétre szenderült.

A halogatóknak hült tetemei november hó 18-án
délután 10 órakor fognak a budapesti új izr. temető
halottsházából örök nyugalomra helyeztetni.

Áldás legyen drága emléken!

Winter Sándor és neje szül. Kátsor Jety mint szülök.
Kátsor Sándorné szül. Winter Emilia, Winter Lajos,
Winter Armin, testvérei. Özv. Kátsor Mária, nagynya,
Dr. Schauer Gyula és neje szül. Schulz Anna mint
após és anyós, Kátsor Sándor mint sógora,

(Az e rovat alatt közöltéeknek sem tartalmáért, sem alakjáért
nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **A kötelező udvarlássá.** A büntető törvény-
széknel ma *Agorasztó* bíró előtt *Pacó* Endre tönkre-
ment korcsmáros valóságos programbeszédet mon-
dott védekezésében a korcsmáros kötelező udvarlássá-
gáról. A vád szerint család, sikkasztás és zártörés
büntette terhelte. Ő azonban mindezek ellen azzal
védekezett, hogy a kötelező udvarlásság értelmében
kénytelen volt vendégeit kiszolgálni, jóllehet a bor
egy része le volt loagva és a másik részét bukása
előtt vásárolta. A kötelező udvarlásság *Gruber*
alügyész nem hatotta meg és súlyos büntetést kért, a
törvényszék azonban az udvarias korcsmárosot dr.
Gleichman Lajos védelme utána a család, sikkasztás és
zártörés büntette alól fölmentette, csupán a sikkasztás
vétségében mondta ki bűnösnek és száz korona pénz-
bürságra ítélte az ítélet jogerős.

§§ **A butorszállító és a rendőrkapitány.** A
királyi tábla első büntetőtanácsa *Szabó* János enök-
léssel ma loaglózott *Tauszky* Miksa butorszállító
ismeretes rágalmazási ügyével. *Tauszky* a törvény-
szék *Bérey* Béla kerületi kapitány panaszára *hetvenöt*
forint pénzübüntetéssel sújtotta. A tábla *Kossutány* Géza
bíró előadásában tárgyalta az ügyet és meghallgatva
dr. *Vargha* Ferenc ügyésszabélyettes vádját és *Keszits*
Antal védő védelmét, mellőzte a törvényszék által
alkalmazott enyhítő szakaszt és köztisztviselő ellen
elkövetett rágalmazásért egy hónapi fegyházra ítélte
Tauszky Miksát, aki semmisségi panaszt jelentett a
Kuriához.

§§ **A baksis.** A Károly királyi herceg kaszárnya
kantinosának *Hirsch* Lajosnak szüki volt a világ. Elgon-
dolta olykor hogy milyen csodásan ur! dolog volna
az, ha a belvárosi kaszárnya kantinosa lehetne.

— No ennek van módja, — biztatta *Hirsch* La-
jost egy kapitány. — Küldjön egy kis pénzt az ezre-
desnek meg az adjutánsnak, mindárt magúé lesz ez a
kantin.

Hirsch Lajos megfogadta a tanácsot s *Tschebulz*
alezredesnek háromszáz forintot, *Scheiber* hadnagynak
pedig kétszáz forintot ígért, ha megszerezik neki a
kantinát. A tisztek azonban átadták a levelet a büntető-
törvényszéknek, mely *Hirsch* Lajost megvesztege-
tésért vád alá helyezte. A mai tárgyaláson aztán
Hirsch azzal védekezett, hogy a levelet csak loagmaz-
vány volt s nem is ő küldötte el a panaszosoknak,
hanem valaki más, aki véletlenül jutott hozzá. *Scheiber*
hadnagy azt mondja, hogy a levelet egy ur adta át
neki, aki *Hirsch* apósának mutatta be magát. *Tschebulz*
alezredes megjegyzi, hogy abban az időben még nem
volt kiírva a pályázat a kantinra s hogy az ajánlatok
csak kivételes esetben kerülnek hozzá. Akkor is nem
kötelező véleményét mondani az ajánlatról.

Becsületebevágó dolognak tartja-e alezredes ur,
hogy ilyen ajánlatot kapott? — kérdezte az elnök.

— En azt egy nagy imfámianak tartom — felelt
az ezredes.

A törvényszék *Hirsch* a vesztegetés alól föl-
mentette, ellenben becsületsértésért *kétszáz korona* pénz-
büntetésre ítélte.

§§ **Huszvéri börtön.** A *ságrábi* törvényszék ma
négyenajr tárgyalás után *Huberger* Paulinát, a vak
Prugovecki tanár meggyilkolása miatt enyhítő körülmé-
nyek tekintetbe vételével husz évi börtönre ítélte.

§§ **Kortovszky és társa.** *Kortovszky* Konstantin
grófnak és *Heinncsen* Ede grófnak nincs birtoka Ce-
cén s nincs háza Budapesten. A két nemes ember
azonban elhítette *Benyovics* Adólf butorkereskedő-
vel, hogy birtokuk is van, házuk is van. A butor-
kereskedő ennél fogva szívesen adott a két szédelőg-
nok háromezer forint ur szőnyeget váltóra. A grótok
azonban eladták a szőnyegetek s emulatták a pénzt.
A kereskedő megtette ellenük a fölmentést s a tör-
vényszék a két grótot csalásért vád alá helyezte.
Ma kellett volna megtartani ügyükben a tárgyalást,
de *Kortovszky* nem jelent meg, mert beteg. *Heinncsen*
pedig ismeretlen helyen, talán a cecci birtokán
tartózkodik.

A bukaresti bünör.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Bukarest, november 17.

A törvényszéki palota előtt egész nap két ur jár föl a láb nyomában, ha reggelidet fogyasztod el, rendőr ül veled szembe s azt lesi, nincs-e bolgár kifejtésed. Bolgárnak lenni ugyanis nagyon veszedelmes dolog manapság, ha véletlenül Bukarestbe vitt a sorod, ahol most semmiről sem beszélhetsz, ha azt akarod, hogy meghallgassanak, mint *Dimitroff*-ról.

— Hallotta — kérdezte tegnap egy ur a szomszéd asztalnál, — hogy mikor *Dimitroff*-ot a törvényszék épületébe hozták, maga *Corbuleanu* rendőrbiztos motozta meg.

— Nos? Talán találtak nála valamit?

— Hogyne. *Dimitroff* úgy látszik mindeure előkészült.

A két társalgó közelebb húzza egymáshoz a széket s suttogva mondja az egyik:

— Nos hát úgy volt, hogy kikutatták a zsebeit s egy töltényt találtak nála.

— Töltényt?

— Igen.

— Szörnyűség!

A két ur elhallgat. A harmadik asztalnál éppen akkor kacag föl valaki.

— Nos?

— Kenyérbél-töltény volt! — mondja a második ur s bizonykodik.

— Szavamra mondom. Kenyérbélből volt gyurva. Hehe ...

Odabent a teremben összeült a bíróság. *Ginvara* az elnök, *Vlasto* és *Cudalbu* pedig szavazóbírák.

— Vessétek be a vádlottakat — hangzik *Ginvara* erős hangja.

A teremőr kimegy s egy fél perc alatt kilenc ember áll tiz szuronyos ór között. Egy egész hadsereg.

— A nevét! Egy más után.

— *Boicin* *Ilieff*, *Miteff* *Miklós*, *Stojceff* *Mitu*, *Karambuloff* *Christu*, *Trifanoff* *Sándor*, *Dimitroff* *Sztojan*, *Alexoff* *Spiru*, *Peteff* *Achim*, *Bogdanoff* *Miklós*.

— Milyen nyelven beszélnek?

— *Trifanoff* és *Dimitroff* románul, a többi bolgáru — jelenti a jegyző.

— Helyes! — mondja az elnök keserűen. Bolgáru ...

Az esküdtészek megalakult. Délután három óra van s egy kissé boros az ég odakünn. Látni lehet belőle egy szeletet az ablakon át. A lámpák már égnek s lassu zümmögésük összevegyül a jegyző hangjával, aki a vádlevelet olvassa.

Az óra négyet üt. A jegyző leteszi az aktákat s a homlokát törli.

Kezdődik a vádlottak kihallgatása.

— *Ilieff* *Boicin*!

Fitovszky gyilkosa lép a törvényszék elé. Hosszasan faggatják, míg végre megmondja, hogy a szófiai bizottság bízta meg a gyilkosság végrehajtásával.

— Fejszével?

A vádlott bólint, Fejszével verte agyon *Fitovszkyt*.

— Ki segített?

— *Trifanoff*.

— Miért ülte meg?

— Mert török kém volt s nyomorgatta a bolgárokat!

A második nap. A tárgyalás olyan lanyhán indul, mintha csak mindenki tudná, hogy valami nagy szenzáció készül. A szenzáció előtt, rendesen esüdes minden. A nagy meglepetés egyszerre jön, leüt mint a bomba.

Egy szállodalajdonos a vádlott, *Miteff* *Miklós*.

— Ki bízta meg, hogy ölje meg *Fitovszkyt*?

— *Saraoff*. Adott százötven forintot, hogy menjek *Ilieff*-el együtt *Ruszesukba*, még ajánló levelet is adott.

— Kihez?

— *Sztojanoff* *Ivánhoz*.

— Kihez?!

A teremben zugás támad. Itt a szenzáció.

— *Sztojanoff* *Ivánhoz* — ismétli a vádlott határozottan.

A főügyész fölpatant a helyéről s rikoltozva mondja:

— *Leveleink* vannak, hogy ez a *Sztojanoff* a bolgár hadsereg főhadnagya!

Az elnök délután egy tört forgatott az ujjai között.

— Ezt a tört — mondja, miközben *Sztojeseffra*, a harmadik vádlottra néz, — ezt a tört valaki *Fitovszky* holttestétől tíz lépésnyire találta.

— Az én töröm volt — veti közbe *Stojeseff*.

— Kítől kapta?

— *Trifanoff*-tól kaptam, de nem használtam. Mikor használni akartam, már késő volt.

— Ez az egész?

— Ez.

Az elnök int s intésére *Karambuloff* lép a terembe, aki elmondja, hogy bolgár tanító volt *Macedóniában* s később kinevezték a bolgár-macedón bizottság tagjává *Bukarestbe*. *Bogdanoff* tudatta vele, hogy *Károly* királyt meg kell ölni.

Karambuloff kihallgatása után *Tabankov* tanut hallgatták ki, aki azt vallotta, hogy *Ikonov* megbízta őt, hogy a fogva levő *Karambuloff*-nek levelet adjon át.

Bratescu *Ján* tanu, képviselő és ügyvéd azt mondja, hogy *Dimitroff* *Sztojan* a vizsgálóbíró szobájában kijelentette, hogy *Sarafov*-tól megbízása volt több bukaresti személyiség, még pedig elsősorban *Mihailcanu* meggyilkolására. *Dimitroff* határozottan azt állította, hogy ezt a megbízást *Sarafov*-tól kapta.

Az elnök és *Braescu* *Dimitroff* védője sürgetik a vádlottat, hogy tekintettel ennek a tanunak a vallomására, a kinek szavahihetősége minden kétségen felül áll, mondja meg az igazat.

Dimitroff azonban megmarad a tagadás mellett. *Bratescu* továbbá kijelenti, hogy a vádlottak nem bántalmazták.

Fitovszky a meggyilkolt özse és volt rendőrfőnök nem jelent meg.

Azután *Alekszandrescu*, a bukaresti rendőrség főnöke azt mondja, hogy *Fitovszky* meggyilkolása után a vizsgálóbíró *Trifanov*-ot az ő őrzetére bízta, amikor is *Trifanov* felfedezte előtte a *Károly* király elleni összeesküvés tervét. *Alekszandrescu* erről értesítette a rendőrprefektust, aki jelentést tett *Lahovari* külügyminiszternek.

Polyerat ügyvéd szólalt fel azután. Először is megemlékezett a messzemenő védszerzetéről, melyet *Románia* az idegeneknek nyújt és az igazságosság szelleméről, mely a román bírói kart áthatja. Azután politikai fejtegetésekbe kezdett, mire az elnök felszólította, hogy maradjon a tárgynál. *Polyerat* ügyvéd így folytatta: A kérdéses gyilkosság politikai bűntett, de ő nem identifikálja a bolgár népet a vádlottak padján ülő kienc gyilkossal. Azután a titkos bizottság ellen fordult, melynek bűnös üzenetei a román állam biztonságát szerezett uralkodójának életét, sőt *Európa* nyugalalmát is veszélyeztették. *Polyerat* megbélyegezte a bűnösöket, akik összeesküdtek azok ellen, kik szabadságuk kivívásánál segítségükre voltak.

Majd a magánvádlók többi képviselő *Cernesko* és *Gradiesteanu* beszéltek, azt hangoztatva, hogy *Bulgária* ennek a pernek fogja köszönhetni megmentését.

A tárgyalást hét ón lezárják.

TÁVIRATOK.

Bécs, november 17. *Dr. Kramerz* már majdnem egész felgyógyult. Ma elhagyhatta az ágyat és rövid idő múlva odahagyja a szanatóriumot is.

München november 17. *Porges* *Henrik* zeneigazgató ma délután meghalt.

A délafrikai háború.

London, november 17. A *Standard*-nak jelentik *Durbanból* 15-iki kelettel: *Standertoni* jelentések szerint a standertoni kerületben még sem állott helyre a nyugalom. Az odavalló boerok ismét kommandójukhoz csatlakoznak. A *Daily Telegraph*-nak jelentik *Pietermaritzburgból* 15-iki kelettel: A *vryheid* angol helyőrség csakugyan be van kerítve. A helyőrség kiürítette a várost és egy dombon foglalt állást, amely a tért dominálja. A helyőrség felévre el van látva eleséggel.

Lourenço-Marquez, november 17. *Pott*, a dél-afrikai köztársaságok eddigi főkonzulja hivatalosan azt az utasítást kapta, hogy ne tüsse ki többé *Transvaal* és *Oranje* lobogóját, mert *Portugália* ezeket az országokat nem ismeri el többé független államoknak.

London, november 17. *Lord Roberts* jelenti *Johannesburgból* tegnaptól: *Barton* és *Douglas* tábornokok, az első *Potseistroomból*, az utóbbi *Ventersdorból* jövet, e hó 16-án megszállták *Clarkot* a nélkül, hogy ellentámaszt találtak volna. *Douglas* naponta csatározott a *Lieber*-léle kommandóval és e közben tizenöt boert elfogott és sok birkát és marhát zsákmányolt. *Lord Roberts* továbbá különböző jelentékte-

len támadásokról tesz jelentést, melyeket angol őrszarakok és kiserő legénységek ellen intéztek.

London, november 17. A *Reuter-ügynökség* jelentő *Bloemfonteinből* e hó 15-éről: A boerok, akik *Vycksburgot* megszállva tartják, azt várják, hogy *Dewett* egyensúlyi fog velük. Erős állást foglalnak el a szabad állam hegyeiben és ruhákkal és élelmiszerekkel két évre el vannak látva. Úgy látszik, nem gondolják meg, hogy *Dewett* elvesztette ágyúit, amelyekre reményeiket alapítják. Egy tegnap *Eulenburg* közelében vívott ütközet következtében a *Fokvárosból* tegnap esedékes vasuti vonat csak ma érkezett *Bloemfonteinbe*. A boerokat elűzték és a vasuti vonalat megtisztították. Hír szerint egy páncélos vonat is működésben volt.

A Krüger pénze.

Brüsszel, november 17. A *Felit Bleu* közli, hogy az angol kormány titkos lépéseket tett annak a pénznek elkobására, amelyet *Krüger* magával hozott. *Londonból* erre a célra rendőrugynökök érkeztek ide.

Lord Rosebery Anglia jövőjéről.

Glasgow, november 17. *Lord Rosebery*, aki rekortora az itteni egyetemnek, az egyetemi ifjúsághoz beszédet intézett, amelyben a brit birodalom mivoltáról beszélt. E kifejezés — mondotta egyebek között — a brit történet, a brit tradíció és a brit faj megtestesülése. A békében, a kereskedelemben, civilizációban, hűségben, hitben és az üzleti életben is jelentősége van ennek a szónak. Ötven évvel ezelőtt a világ még nyugodtan nézte, hogy a britek kultiváltalan vidéket leedzettek föl és foglalnak el. Akkoriban az idegen népek meggyűlölték a mi kereskedelmi tevékenységünket: most minden mértőldnyai terület fölött, amely a térképen még nincs megjelölve, veszedekes támad és minden nemzet kereskedő nemzet akar lenni. Az angoloknak, akiknek egykor valóságos monopóliumuk volt, most existenciájokért kell küzdeniük. A huszadik század a nemzetek kemény és elkeseredett versenyének korszaka lesz, valószínűleg inkább a béke, mint a háboru művei terén. A nemzetnek tehát még inkább kereskedői szelleműnek kell lennie, még pedig a harcoknak, kereskedőknek és államférfiaknak egyaránt.

Áruló kapitány.

New York. A kormány szigorú vizsgálatot indított, hogy megtudja, melyik tiszt árulta el a lapoknak azt a hírt, hogy az amerikai kormánynak felajánlották megvételre a francia ág uk terveit. Az első gyanu azonnal *Levis* kapitányra irányult, akit letartóztattak.

Földrengés.

Carracas, november 17. *Curacao* szigetén ma reggel erős földrengés pusztított. Részletes tudósítások még nem érkeztek.

Sorhajók összeütközése.

Kiel, november 17. A *Kaiser* *Friedrich III.* és a *Kaiser* *Wilhelm II.* sorhadihajók összeütköztek. Az utóbbi léket kapott.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, november 17. A mezőgazdasági tanács legutóbbi tárgyalásán a kereskedelmi politikai albizottság külön bizottságot küldött ki a vámtarifa revíziója kérdésében való véleményadás végett. Ezt a bizottságot most összehívták a földművelésügyi minisztériumba, ahol november 19-től 22-ig és 26-tól 29-ig fog ülésezni.

New York, november 17. (Terménytorzsde.) (Zárlat.) *Gyapot*: *New Yorkban* helyben 9.1/2 (9.7/8). *Dec-re* 9.61 (9.52). *Februárra* 9.54 (8.44). *New-Orleansban* helyben 9.1/2 (9.1/2). — *Petroleum*: *Stand white* *New Yorkban* 7.25 (7.25). *Stand white* *Philadelphianban* 7.20 (7.20). *Rafined in Cases* 8.55 (8.55). *Credit Balances at Oil City* 1.05 (1.05). — *Zsir*: *Western steam* 7.52 (7.60). *Rohe és Brothers* 7.90 (7.90). — *Tengeri* irányzata gyenge. *Novemberre* — (44.1/2). *Decemberre* 42.1/2 (42.1/2). *Májusra* 42.1/2 (41.3/4). — *Buza* irányzata gyenge. *Piros Őszi* helyben 78.1/2 (79.1/2). *Novemberre* 76.1/2 (77.1/2). *Decemberre* 77.1/2 (77.1/2). *Márcs-ra* 80.1/2 (80.7/8). *Májusra* 81. — (80.1/2). *Gabona* szállítási díja *Liverpoolba* 2.1/2 (2.1/2). — *Kávé*: *Sair Rio* 7. sz. 7.1/2 (7.1/2). *Nov-re* 6.40 (6.45). *Januárra* 6.45 (6.55). — *Liszt*: *Spring Whea.* *ciears* 2.70 (2.70). — *Cukor*: 3.1/2 (3.1/2). — *Ős*: 28.87 (28.87). — *Réz*: 17. — (17. —). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, november 17. (Terménytorzsde.) (Zárlat.) *Buza* irányzata gyenge. *Novemberre* 71.1.1/2 (71.1/2). *decemberre* 72. — (71.1/2). *Tengeri* irányzata tartott. *Nov-re* 39.1/2 (39.1/2). — *Zsir*: *Nov-re* 7.10 (7.20). *Decemberre* 6.92 (6.97). — *Szalonna* *short clear* 6.87 (6.80). — *Sertészsőr*: *Novemberre* 10.45 (10.50). *Decemberre* — (—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

M E S E.

Arany Muki feltámadása.

— Birike levele a mamájához. —

Drága mamuskám!

Tudatom veled, itt hogy a keresztmamánál nagyon jól érzem magamat. Egész nap játszunk Magduskával és Bandival. Játsszunk mindenfélét. Boltosdit, főzőskét, mindent és tudod mamuskám, az olyan furesa, hogy a Bandi is mindig velünk játszik. És erővel ő akar lenni a szakácsné. Kötenyt köt maga elé, a fejére kendőt tesz és ugye, ez neveltség — főz a Bandi.

De nem is rosszul főz. A kenyérlevest úgy csinálja, hogy egy kis csuporba vizet önt, aztán sót és zsir tesz bele és tele aprítja kenyérbéjjel. Csak nekem az nem tetszik, hogy kanálnak mindenféle kis piszkos fűszereket öszeszod és ezzel kavargat. Ugye, ez nem rend? ...

Hanem miről fogok én most neked írni, mamuskám! Ilyet még nem hallottál. Mukiról írok, Arany Mukiról, aki rettenetes egy fiu. Hogy milyen rossz fiu ez mamuskám, na ...

Es azt mondja keresztmama, hogy már pályásbaba korában is ilyen rossz volt. Azt mondja, hogy: akármikor mentek Bandiékhoz vizitbe, a Bandi mindig bögött. Más tisztességes gyerek akkor sir, ha jön a foga, vagy éhes, ez akkor is sirt, ha jóllakott és ha a foga helyett akár a haja, akár a füle, akár az orra vette fel emberi formáját.

Ugye, rettenetes? ... És el lehet képzelni, hogy ha már ilyen volt pályásbaba korában, hát milyen lehetett az első kantusában és aztán, mert ugye, mamuskám, a rosszság ugye nő az emberrel, mint a tüle vagy az orra?

Amiért a beteges mamája furdóba ment, azért hozták arra az időre ide a keresztmamához a Mukit.

Hanem tudod, itt sem beszülte meg magát. Egy percig sem fért a bőrében. A faluban három háznak betörte az ablakát a hajigálásával, négy libát agyonütött és az egész falunak a parasztyerekeit sorra elverte.

Szegény keresztmama, azt se tudta, hogy hol van a feje. Egyik panasza a másiknak adta a kilinset és annyi pénzt kifizetett érte, hogy az egész fiu nem érne annyit.

Tudod anyuskám, a mult héten komédiások jöttek a faluba, akik a Schwartz-magárban olyasmint játszottak, hogy egy szerezzen ember megöli a feleségét, amint keresztmama mondta, azért, hogy az asszony nem jó paprikásesirkeket főzött vasorára.

Ott volt az egész falu az előadásán. Minket is elvitt keresztmama, egy szakajtókósár buzáért meg egy pár esirkeért kaptunk helyet és Mukinak annyira tetszett a furesa komédia, hogy még az uton elhatározta, amint hazatért mentünk, hogy azt mi is el fogjuk játszani.

És a következő vasárnap el is játszottuk a szénáspadlón. Itt volt a színpad, az ülőhelyek és a közönségnek létrán kellett felmászni a színpadba.

En a jegyszédőné voltam, Muki a szerezzen ember, Pataky Böske a felesége és minden szép volt. Muki úgy forgatta a szemeit, mikor haragudnia kellett, hogy én ijedtemben majd lefutottam a padláról, de ez még semmi se volt ahhoz az ijedséghez képest, ami ezután következett.

A Schwartz-magárban úgy láttuk, hogy a szerezzen ember megöli a feleségét és Muki is pontumpunt úgy csinálta, mint a szerezzen ember. Fogta a Böskeket, torkon ragadta és úgy elkezdte fojtogatni, hogy Böske ijedten kiáltotta: Muki, megüldök! ...

Hanem Muki rá se hederített, csak fojtogatta tovább is a szegény kis Böskeket, mindaddig, amíg ez hátrabukott, mint egy kis elvágott nyaki csirke.

Erre aztán mindenki visítani kezdett és a közönség esze nélkül futott a lajtorjához.

Böskeket az András kocsis vitte le az ölében és szegény keresztmama addig dörzsölte szegény Böskeket ecettel, amíg végre kinyitotta a szemét és azt mondta:

— Soha se lennék többet a Muki felesége!

Igen ám, de a Mukinak se színe, se hamva nem volt ezután. Keresték földön és föld alatt mindenütt, még a kutba is leengedték a vasmaeskat, de semmi, semmi ...

Elérkezett az este is, az éjszaka is és Muki csak nem jött haza. Egész éjszaka nem aludt a házban senki és másnap keresztmama sürgönyözött a Muki papájáért.

Ez is kerestette mindenütt, de hiába. A bíró is kidoboltatta az elveszett Mukit, de azt ugyan hiába keresték.

Ot nap mulva aztán a halászok egy kis fiu holttestét fogták ki a Tiszából és erre mindenki azt mondta, hogy az a Muki. Még a papája is azt mondta és szépen eltemette Mukit; mi pedig úgy megsirattuk a haszontalan fiut, mintha ő lett volna a világ legaranyosabb gyereke.

A temetésen én Bandival uteltem egy kocsi-ban, aki folyton a Muki erőnyeirel diskurált nekem.

— Tudod, — mesélte — tavaly, mikor engem elvitt a nagymama a vakációra, vettünk Mukival egy-egy pakk szalmiákekröt. Ugy beszél-tük meg, hogy mindennap háromszor eszünk belőle és akkor egyszerre fogunk egymásra gondolni. Ó, én úgy szerettem a Mukit! (Pedig ez csak füllentés volt.) Egyszer aztán ijedten elkiáltotta magát Bandi:

— Jaj, a Muki nézi a maga temetését!

Mindenki ránk nézett s én röstelkedve csip-tem egyet a karján.

— Igen, igen, — hadonászott Bandi, — lát-tam, onnan a kökénybokor mögül leskelődött. Kezdtém haragudni erre a csacsiságra.

— Számár vagy Bandi, halgass ...

Bandi hangosan felelt velem, hanem mikor

— Legyen gondod arra, hogy a stoikus mindenütt mellettem legyen a keriben. Kivánesi vagyok, miesoda hatást fognak rá gyakorolni fáklványaink.

Chilon megrémült a parancsoló hangtól.

— Uram — hebegé — nem fogok semmit sem látni. En éjjel vak vagyok.

A császár vérfigyasztó mosolylyal felelt:

— Az éjszaka világos leend, mint a nappal. Elfordult a görögötől és beszélgetésbe elegyedett az őt környező augusztianusokkal.

Petronius közeledett Chilonhoz és megérinté karját.

— Nem megmondtam neked, hogy nem fogod kitarítani?

Chilon kitérőleg felelt:

— Megyek, leiszom magamat!

Reszkető kezekkel nyult egy serleg után, de nem bírta ajkaihoz vinni. Vestinus elvette tőle a serleget és kivánesian kérdé:

— A furiák üldöznek talán téged?

A vén ember tágrányított szemekkel bámult rá. Nem felelt, egy idő mulva azonban odafordult Vestinus-hoz:

— Miesoda fáklványokról szölet a császár az imént?

— Nem tudod? A keresztényeket felöltöztetik a „fájdalomtunicá"-ba, felkötik az oszlopokra és meggyújtják őket. Hadesre mondom! Ez aztán borzasztó fenytetés!

— De legalább nem fog vér folyni. Így jobb. Valóban jobb, — hebegé Chilon.

Az öreg Domitianus közben éleelt a keresztények fölött.

— Olyan sokan vannak, — mondá — hogy a legnagyobb könnyúséggel polgárháborút indíthatnának és e helyett rakásra halnak, mint a birkák.

— Tévedsz — mondá Petronius. — Ők védekeznek.

— De hogyan?

— Türelmükkel.

hazaértünk a temetésről, hát a Muki akkor má ott aludt az eresz alatt egy hárságyon s a konyha-ablak párkányán álló kéltiteres tejesbőgre tartalma az utolsó cseppig ki volt kanalizva.

Az apja, aki a meglepetéstől sem eleven, sem holt nem volt, hagyta Mukit aludni, hanem másnap fogta és úgy elverte, hogy Muki égre-földre esküdözött, hogy olyan jó lesz ezután, mint a kezes bárány. Egy légynek sem fog ártani ...

Azután elvitte a papája haza és most végre csönd van a házban. Magduska, Bandi és én főzünk; Bandi kenyérlevest, én homoktortát, nagyszerűen mulatunk, csak a Bandi kanálával nem vagyok megelgedve ...

Kezeidet csökolja örökké szerető kis leányod, Birike.

Lux Terka.

KÜLÖNFÉLÉK.

Vallomás.

Szeretlek, asszony, égő szerelemmel,
Virágba, dalba foglalom neved,
Te fényalak vagy a bús mindenségben,
Te vagy az örökifjú kikelet.
A mi áldást rejt a magas égbol,
Az istent kérem, mind árasza rád ...
Az első ember az új teremésben
Ő sem szerette így az asszonyát.

Úgy tünik nekem, hogy a mi szerelmünk
Más-más alakban olyan régi már,
Emlékszel: midőn Tankréd lovag voltam,
Te akkor a hü Izaura valái;
S emlékszel-e a kódós századokra,
Hogy égett bennem a szerelmi láng,
Mikor Heróért, szivem asszonyáért
Épedve, úsztam át az oceánt.

Nem kell énnekem a földi dicsőség,
Hívságokért én magam nem töröm,
Asszony a férfi legszebb dicsősége,
Te vagy eszményem, minden gyönyöröm.
Biborban járnak itt lenni a királyok,
De többet ér az én kőnőöm, lásd,
Te szöttek nekem tündérujjaidal:
A boldogságból fakadt e palást.

Ha csökök illet a te izzó ajkad,
E csök a Léthe forrása nekem:
E részegítő, mámorító csökök
A multak minden ködét feledem.
Hirmondó csillag ragyog most az égen:
A te szerelm ragyog le reám
S mint egykoron a böles pástorkirályok:
Úgy indulok az égi fény után.

Ha eljutok-e én is napkeletre:
A böles istenség a tudója csak,
Hozzá fohászodom végeszakadatlan,
Hogy el ne oszlassa legszebb álmodmat:

— Ez igaz. Ugy meghalni, mint azok, eso dälatos dolog.

— En mondom neked, hogy ők látják az Istent — kiáltott Vestinus.

Néhány augusztianus Chilon felé fordult.

— Nos, öreg, te ismered jól őket, hát mit látnak a keresztények?

A görög kiköpte a bort, amit szájában tartott. Annyira reszkeltet, hogy a mellette ülök kacagtak.

— Ők a feltámadást látják! — mondá aztán komolyan.

A kerti ünnepély előtt való estén Vinicius az Esquilinus-börtön körül ölälködött. Várta, hogy mikor vezetik ki onnan az elítélteket. Végre, éjféli után, megnyitottak a nehéz börtönajtök és kettessel léptek ki azon a rabok: nők, férfiak, aggok és gyermekek, akik mind szomoruan lépkedtek a praetorianusok kettös sorfala között. Derült, holdas este volt, úgy hogy a szerenesé-
lenek arcát tisztán lehetett látni. Vinicius a csapat végén jól látta Glaucest, az orvost, de sem Lygia, sem Ursus nem volt ott a szerenesélenek között.

Másnap reggel még alig virradt, mikor a nép már özőnlenni kezdett a császári kertekbe. Ünnepi ruhákban, nagybárá ittasan, koszorukkal fejükön, táncolva és énekelve gyülekezett a tömeg a különös látványosságokhoz. Noha már előbb is voltak ilyen elégetések Rómában, de soha ilyen nagy számban. A nép meglepetve bámulta a nagy tömeget, mikor a kertajtökon be-
özönlöttek. A fő- és mellékutak, összes fasorok telve voltak oszlopokkal, melyeken keresztények fügtek. Olyan látvány volt ez, mintha egy egész néptörzs a rómaiak és zsarnokuk kedvéért fel-
akasztatta volna magát.

— Tehát ezek itt mind tényleg bünsök? A kis gyermekek is, akik még jóformán járnai sem tudnak, szintén elhintették a láng magvait Rómában?

Ilyenkor kérdeztek egymástól az emberek

R E G E N Y.

QUO VADIS?

(70)

— REGENY —

Irtá: SIENKIEWICZ HENRIK

A babonás Vestinus, aki e beszélgetésnél jelen volt, óvatosan körültekintett és titokzatosan suttogá:

— Uram, hallgass ez ögre! Ezek a keresztények csodälatos emberek! Istenségük megkönnyíti halálukat, de ki tudja, vajjon a keresztény Isten nem bosszuálló-e?

— Hiszen nem én rendeztettem e játékokat — vágott közbe hirtelen Nero — hanem Tigellinus.

— Igen, én — mondá Tigellinus dicselkedve. — En nem törődöm a keresztény istennel, hadd égjenek a keresztények!

— Jaj nekem! — sóhajtott Chilon.

Nero, akit Tigellinus pökheni henegeése megnyugtatótt, hangosan kacagni kezdett és újjával rámutatótt az agy görögöre:

— Nézzétek! Így néz ki a dicső Achilles ivadéka!

Chilon valóban siralmas állapotban volt. Gyér hajfűrtjei egészen megöszültek és arca félelmet, nyugtalanságot és szomorúságot árult el. Néha olyan volt, mint egy örült. A hozzá intézett kérdésekre nem tudott felelni, néha oly dühösen mordult a vele tréfálkozókra, hogy az augusztianusok már szólni sem mertek hozzá. Most is egyszerre csak felpattant.

— Csináljatok, amit akartok — kiáltotta kétségbeesett hangon, többé nem megyek az amphiteatrumba.

Nero egy ideig gunyosan vizsgálgatta, aztán Tigellinus-hoz fordulva, hangosan így szölet:

Hogy el ne veszítsem az Édennek kriptáját,
Hogy balsors rútul ne játszszenek velem, —
Ambar nem félek én a kárhózzától:
Hiszen a mennyet most már ismerem.

Fabula János.

— **As angol királynő ajándékai.** Azok közt az ajándékok közt, amelyeket Menelik, az abessziniai négus kap most Viktória angol királynőtől, van két remek fox-terrier kutyája is, amelyek eddig az angol uralkodónó kedvencei voltak. Az angol udvarnak különösen a nőtagjai szeretik nagyon a kutyákat s Battenberg Henrik herceg neje állandóan érdekli a kutyatenyésztést. Az udvari fő-kutyafelügyelő lakása valóságos muzeum: ott függ a falon valamennyi kutyának a fotográfiája, amely valaha kedvence volt a királynőnek. Az agg uralkodónó kegyet most egy nagyon tanulékony skót juhaskutya élvezi, amelynek *Liff* a neve, de ez korántsem részesül annyi dédelgetésben, mint leánykori kedvence kutyája: *Dafh*, e nélkül alig tett lépést az akkor még viruló Viktória, s mikor *Dafh* másvilágra költözött, a királynő maga fogalmazta meg a kedvenecnek a siratját, amely szörül-szóra így hangzik: *Ragaszkodás önérdéktől ment volt, hűsége igaz. Olvasó! Ha azt akarod, hogy életedben szeressenek, halálod után megsvassanak: végy példát Dafhról.*

— **A török szultán olvasmányai.** A Yidiz-kioszkban nagyon fontos szerepet játszik a szultán fordító-irodája, amelyben egész csapat fordító van alkalmazva, akik az összes európai nyelveken megjelenő újságokból lefordítják a padisáh számára a fontosabb politikai cikkeket, vagy kivonatokat készítenek azokból. Az érdekesebb novellákat, regényeket is átültetik török nyelvre a fordítók, akik harminc-negyen török font fizetést huznak. Mintegy hatezer művet fordítottak le eddig a szultán könyvtára számára. Valamennyi kötet roypalapon, aranyszínű tintával van írva. Az egész három elolvasva előbb az egyes műveket s csak azután kerülnek azok a szultáni könyvtárba. A szultán legjobban szereti a rémregényeket és az újságoknak is leginkább a törvényeségi rovátát olvassa.

— **Edison legújabb találmánya.** A villamos boszorkánymester új felfedezéséről szól ismét az amerikai sajtó. Edison azon dolgozik most, hogy használhatóvá tegye a azonban felhalmozott összes energiát, amelynek több mint kilencven százaléka megy az elégekkor veszendőbe, s a zseniális feltaláló összeszajtott levegő segítségével akarja ezt az energiát megtartani. Eljárását kipróbálta már egy újfajta géptípuson, és ha találmányát teljes siker koronázza, akkor szárazon is, vizen is óriási változásom megy keresztül a hajtóerő rendszere.

és az általános csodálkozásba lassu nyugtalanság vegyül.

Beköszöntött az este és az égbe feljöttek a csillagok. Szolgák jelentek meg a kertben égő fátylakkal és mielőtt kürtök jelezték az ünnepély kezdetét, a szolgák odaléptek az elítéltekhez és meggyújtották az oszlopokat.

A virágfüzérök alá elrejtett olajban itatott ezalmap gyorsan tüzet fogott és a lángok magasra csaptak, az áldozatok lábait körülnyalodva. A tömeg némán hallgatta az egyetlen borzalmas jajszóba összefolyó rémes vészkiáltásokat. Az áldozatok közül némelyek, szemeket az égbőlra emelve, énekeltek, közben felhangzott a kisebb oszlopokról az ártatlan gyermekek szivettéppé jajkiáltása. Borzadály járta át a legkeményebb szívűeket is, még a részegek is remegtek félelmükben.

Nero a borzasztó színjáték elején jelent meg a kertben. Pompás, négy fehér lóól vont quadrigát hajtott és a „zöldék” színeit viselto togóján, amely párhöz 6 és udvara tartozott. A szenátorok, papok és a megkoszorozott bacchusnők kocsikon követték őt. Zengett az „evox”, mikor a pompás, szemkáprázató menet végig vonult az élő fátylaktól szegélyezett utakon. A császár mellett ültek Tigellinus és Chilon, akit azért hozott magával, hogy félelmén mulasson. A quadriga tetején állva, messze kimagaslott a nép között, amint gyönyörködve szemlélte az égő áldozatokat. Kinyújtott karjaival a népet látszott megáldani, ajkain röpké mosoly vonult végig. Ugy ragyogott a hódoló, porbahuó rómaiak között, mint a tündöklő nap, vagy mint egy földre szállott hatalmas, rettenetelosen istenség.

A nagy szökőkút közelében leszállott diszhintójáról és az augusztianusoktól követve, a tömeg közé vegyült. Polyton Chilonnal tréfálkozott, aki kétségbeesett areal botorkált előre. Egy magas, rózsas- és myrtusfüzérrel díszített árbofa előtt megállt Nero kíséretével. A tűz már az áldozat térdét nyalodta, arcát nem lehetett felismerni, mert sűrű füstfelhőbe volt burkolva. De mikor egy könnyű szellő eloszlatta a

— **A kifelejtett Mark Twain.** New Yorknak egyik legelőkelőbb köre, a *Lotusklub* már hetek óta készült arra, hogy vendégül lássa a világhírű humoristát, *Mark Twaint*. Az elmúlt szerdára volt kitűzve a díszes ebéd, az amerikai írói és művészi körök legelőkelőbb képviselői jelentek meg a klub nagytermében, amely az ünnepélyes alkalomra roppant fényesen volt feldíszítve. Megérkezett már valamennyi vendég, minden kész volt a díszes ebéd megkezdésére, csak az ünnepelő Mark Twain hiányzott. Vártak a vendégek egy jó darabig, csodálkoztak, hogy hol maradhat ily sokáig a nagynevű író, végre megkérdezték a kör gazdáját, ez a homlokára csap, akkor jut eszébe, hogy — *Mark Twaint* elfelejtette meghívni. Leit erre nagy bosszankodás a vendégek közt s kénytelenek voltak az ünnepi ebédet elhalasztani egy hétre, a mikorra *Mark Twaint* is meghívják.

— **Egy híres énekesnő tragédiája.** Dícsőséges multu nő vetett tegnap életének végét New Yorkban: *Link* Antónia, egykor ünnepelt énekesnő, aki alig két évvel ezelőtt Európa valamennyi színpadának ragyogó csillaga volt, tegnap megmérgezte magát. Az egykor különösen szakkritikáról hírneves koloratur-énekesnő 1881-ben amerikai körutra indult és New Yorkban beleszeretett egy szegény ügyvédbe, akiből nőtől is ment és sikerei színhelyének, a színpadnak bucsut mondott. A fiatal férj alig néhány héttel az esküvő után betegségbe esett és hét álló évig szenvedett kórágyon; neje egész idő alatt a legönfeladózóbban ápolta őt, de a rendkívüli költséges ápolási díjakra összes vagyona ráment, s mikor 1888-ban férje meghalt, az asszony teljesen élszegényedett volt. Régi tisztelői álláshoz akarták juttatni, de ő visszavágyta az egykori dícsőséget, csak hogy hangját teljesen elvesztette már. Egy évvel ezelőtt még nagy nyomorban, önmagával meghasonlottan, tegnapelőtt elérkeztek a régi fényes napok egyetlen meglevő tanuját: zongoráját is, ezt nem tudta tuléni s tegnap mérget ivott.

— **Regény a papiruszon.** *Wilcken* wüzburgi arkeologus egyiptomi tanulmányutján több leírt papiruszlapot szerzett, s a hieroglifákból a német tudós nagyon érdekes regényt hámozott ki, amelyben az egyiptomi *Hófehérkének*, *Ehioné*nek a története van elmesélve.

Khione (*Hófehérke*), akit arabörének finom lehérségéről neveztek így, királyleány volt. Atyja férjet keres neki, s ezért kihirdeti, hogy leányát harminc nap alatt bizonyos feltételek mellett férjhez adja. A főnemesség összegyűlt, hogy a királyleánynak a maga köréből juttasson férjet s így az ország jövődó királya is közülük kerüljön ki. A király azonban a nép nagy öröme egy derék polgárt, Megamedesztakarta utódjává tenni, mire a főnemesség fenyegető állást

foglaltak. E közben megnyilatkozott a királyleány szíve is: Khresztosz az ő választója. A leány zokogva meséli el szerelmét, de Khresztosz lemond:

— Megamedeszt nem lehet, nem szabad elhagynod, ő nem bántott meg téged!

A fiatalok beletájk, hogy nem lehetnek egymáséi s ezért elhatározzák, hogy együtt halnak meg.

— **Karlita amazon.** Spanyol újságok sokat foglalkoznak most egy hölgygyel, aki a legutóbbi katalóniai karlista felkelésben résztvevő. A rendkívüli férfias külsejű amazonról, akinek kilétét nem sikerült eddig semmelyik spanyol újságnak sem meg tudni, azt állítják, hogy kitűnően ulti meg a lovat és hogy észbontó szépségével akár egy hadsereget is fanatizálni tudott volna. Sokan azt hiszik, hogy az amazon *Don Alfonzónak*, *Don Carlos* fivérének a neje: *Donna Blanka*, braganzai hercegnő. Természetesen nagyon valószínűtlen, hogy *Donna Blanca* ily kalandra vállalkozott volna, sokkal hihetőbb, hogy a karlista harcsonló — a spanyolok tantáziájának a szüőtte.

— **Csecsemők tetsulya.** Ha az egészséges csecsemőket naponként megmérjük, azt tapasztaljuk, hogy azok nem fokozatosan szaporodnak sulyban, hanem minden szabály nélkül, egyik nap harminc grammal lettek nehezebbek, máskor ötvennel, sőt százal is, de az is megessik, hogy egy nap tíz grammal fogytak. Ez a sulyingadozás orvosi szempontból nem rendkívüli és épp ezért aggodalomra sem adhat okot a szülőknek, mert csak a naponkénti méréséknél tapasztalható ez a sulyváltozás, a hetenkinti méréséknél, egészséges táplálkozás mellett: mindig sulygyarapodást látunk. A kis gyermek teste sulyával ingadozása nemcsak oly naponként tapasztalható, amikor nyugtalan, vagy nem akar táplálkozni, vagyis valami baja van, hanem akkor is, ha viruló az egészsége. Érdekes, hogy a csecsemő fürdés előtt mindig sulyosabb tíz-husz grammal, mint fürdés után. Apróbb betegség, mint a fogzás, éppenséggel semmit sem befolyásolyják a testsulyt.

— **A halál órája.** *Pilgrin* német doktor kórházi tapasztalatai alapján foglalkozott azzal a kérdéssel: a napnak melyik órájában történik átlag legelőbb halálozás. Déli tizenkét óra és délutáni hat óra közt esik a legelőbb halálozás; még pontosabb meghatározás szerint a halálesetek legnagyobb része délutáni három és hat óra közé vehető. Hajnali három és négy óra közt is sok halál esik, míg négy és öt óra közt aránylag nagyon kevés. A német orvos azt is tapasztalta nagy kórházi gyakorlatában, hogy a nagy idegbetegségekben szenvedők legnagyobb része az esti órákban hal meg.

füsttömeget, egy hosszú, szürke szakállu aggasztján area tűnt elő.

Mikor Chilon ez areot megpillantotta, összehúzódott, mint egy megebesített kigyó és melléből hörögve, nem is emberi hanghoz hasonlóan tört elő a kiáltás:

— Glaucus! Glaucus!

Az orvos még élt, bár borzasztóan szenvedett. Fejét előrenyújtotta, hogy még egyszer az életben megláthassa azt, aki elrabolta nejét és gyermekét, aki őt a rablóknak kiszolgáltatta, aki aztán őt, noha Krisztus nevében neki mindent megbocsátott, rutul elárulta. Az áldozat lángokban állott, mialatt a hóhér ott állt lábainál. Az orvos mereven függesztette üvegcsőd szemét Chilon arcára. Valahányszor a szellő lebbenése eloszlatta a füstfelhőket, ott látta Chilon a folyton rámeredő, tágranyitól szemgolyókat. Rohanni akart, de képtelen volt egy lépést is tenni, lábait a földre gyökereztek és egy lát-hatadán kéz visszatartotta őt. A körülállók rögtön sejtették, hogy kettőjük között van valami rendkívüli közösség, a nevetés és gunyolódás elhalt ajkaikon. Chilon area a felismerhetetlenségig eltorzult, karjait a magasba emelve, szivettéppé hangon rimázkodott:

— Glaucus! A Megváltó szent nevére! Bocsságs meg!

Mindenki megborzadt. Halotti csend ulti meg a kert e tájékát, úgy hogy a lángok sistergését meg lehetett hallani.

— A martir feje lassan megmozdult és az árbofa tetejéről sóhajhoz hasonló hang halatszott:

— Megbocsátok!

Chilon arera bukott a homokba. Ordított, mint egy állat és fejére földet szórt. Ezalatt a lángok mind magasabba emelkedtek, már-már Glaucus melléig és fejéig is felértek, a myrtus-füzérök és a lobogó szallagok, az árbofa, mind lángban állottak. Vakító világozással terjesztve égett az egész oszlop.

Ekkor fölemelkedett Chilon. Aunyira meg-

váltott, hogy az augusztianusok alig ismertek rá. Szemei fénylettek, homlokán ott ragyogott az átszellemültség diésfénye. A kevéssel ezelőtt még tohetetlen görög paphoz volt hasonló, akiből az istenség beszél.

— Mi történt ezzel? Megőrült? — kiáltottak össze-vissza.

Chilon a körülállókhoz fordult és messze esengő hangon így kiáltott:

— Róma polgárai! Esküszöm nektek halálos órára, hogy itt ártatlanok pusztulnak el! Ez itt a gyújtogató.

Es kinyújtott karjával rámutatott Neróra.

Pár perenyi halálos esend borult a jelenlévőkre. Az udvari emberek valósággal megdermedtek meglepetésükben. Chilon, mint egy szobor állott közöttük, karjával rámutatott a császárra. Majd hirtelen, mint a hullám korbácsolta tenger, összeesapott a tömeg.

— Jaj nekünk! Jaj nekünk! — kiáltottak. Fűtyöltek, ordítottak.

— Lángszakál! Anyagyilkos! Gyújtogató! — hallatszott a tömeg közül.

A nyugtalanság nőttön nőtt. A bacchansnők ijedt kiáltásokkal rohantak kocsijaikhoz, az égő oszlopok resegtek-roppogtak, szikraeső szóródott a kavargó, zajongó tömegre.

Chilon magával ragadta az emberáradat. Le és fel bolyongott a kertben, mialatt teljesen besötétedett. Csak a hold sugarai fénylettek bágyadtan a fák koronáin keresztül és Chilon úgy érezte, mintha a hold is az elégett martirok szemével tekintene le rá. Osszerogyott, majd ismét magához tért és elvánszorgott a szokókuthoz, ahol Glaucus kilehelto lektét. Valaki megérintette karját.

— Ki vagy? — kérde megrogo.

— Tarsusi Pál, az apostol.

— Atkozott vagyok. Mit akarsz tőlem?

— Fel akarál oldozni, — felelé az apostol.

Chilon térdeire remegtek, egy fatörzshöz támaszkodott, hogy össze ne rogyjon.

(Folytatása következik.)

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konsumvásár árjegyzése 1900. évi november 17. Készlet 1681 darab, Erkeztet 1000 darab. Összesen 2681 darab. Eladatot 1200 darab. Maradt 1481 darab. Napj árak: 120-180 kilogramm sulyban 78-84 koronára, 200-280 kilogramm sulyban 76-88 koronára, 300-350 kgr. sulyban 84-94 K.-ig. Öreg nehéz páronkint 400-600 kilós 80-90 koronára, Malac 50-100 kgrig 60-78 korona. A vásár hangulata lanyha.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, november 17.

A malmok tartózkodása következtében nyugodt hangulat mellett elteklt összesen 4.000 mm. buza változatlan árakon.

A többi gabonanemben kevés forgalom volt.

Eladott:

Buza. Tiszavideki: 200 mm. 79 k. 7 K. 80 l., 100 mm. 78 k. 7 K. 60 l., 100 mm. 78 k. 7 K. 55 l., 100 mm. 77 k. 7 K. 52 1/2 l., 100 mm. 77 k. 7 K. 47 1/2 l., 200 mm. 77 k. 7 K. 52 1/2 l., 100 mm. 77 k. 7 K. 50 l., 100 mm. 77 k. 7 K. 50 l., 400 mm. 76 k. 7 K. 30 l.

Pestvidéki: 1000 mm. 79 k. 7 K. 60 l., 500 mm. 79 k. 7 K. 55 l., 100 mm. 78 k. 7 K. 40 l., 100 mm. 77 k. 7 K. 38 1/2 l., 100 mm. 76 k. 7 K. 45 l., 100 mm. 76 k. 7 K. 25 l.

Fehérmegyei: 1000 mm. 77 k. 7 K. 55 l.

Mind három hónapra.

Rozs: 200 mm. 6 K. 70 l., 100 mm. 7 K. - l., 100 mm. 6 K. 65 l.

Arpa: 300 mm. 5 K. 90 l.

Készpénzesítés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonként, - A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	Kilós	Kilogramm		Kilós	Kilogramm	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavideki	75	7.05	4.99	76	7.60	7.75
	76	7.20	7.45	80	7.60	7.81
	77	7.30	7.50	81	7.60	7.81
	78	7.45	7.65	82	7.60	7.81
Fehérmegyei	75	7.20	7.35	79	7.50	7.65
	76	7.30	7.45	80	7.60	7.74
	77	7.40	7.55	81	7.60	7.81
	78	7.45	7.65	82	7.60	7.81
Pestvidéki	75	7.10	7.25	79	7.40	7.55
	76	7.20	7.35	80	7.50	7.64
	77	7.30	7.45	81	7.60	7.74
	78	7.45	7.65	82	7.60	7.81
Bánági	74	7.05	7.20	78	7.46	7.60
	75	7.15	7.30	79	7.50	7.64
	76	7.25	7.40	80	7.60	7.74
	77	7.35	7.50	81	7.60	7.81
	78	7.45	7.60	82	7.60	7.81
Bácska	75	7.10	7.25	78	7.40	7.55
	76	7.20	7.35	79	7.50	7.64
	77	7.30	7.45	80	7.60	7.74
	78	7.40	7.55	81	7.60	7.81
	79	7.50	7.65	82	7.60	7.81

Egyéb gabonaneműk		Kilós	Kilogramm	
			K.-tól	K.-ig
Rozs	uj elsőrendű	70-72	6.75	6.90
	másodrendű		6.65	6.75
Arpa	takarmanyú	60-62	5.75	6.00
	égetni való	60-64	5.50	5.75
	szécsőre való	60-66	5.50	5.75
Zab	bánági	30-41	4.80	6.75
	tengeri		5.80	6.00
Repece	mánsági		5.50	5.75
	képzési		5.50	5.75
	bánági		5.50	5.75
Köles			6.40	6.60

A határidőszlet folyamán a következő kitések történtek:
 Buza áprilisra 7.58-7.59-7.57
 Rozs áprilisra 7.22-7.20
 Zab áprilisra 5.58-5.59-5.58
 Tengeri májusra 5.08-5.04

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:
 Buza áprilisra . . . . . 7.57 pénz 7.58 áru
 Rozs áprilisra . . . . . 7.21 " 7.22 "
 Tengeri májusra . . . . . 5.04 " 5.05 "
 Zab áprilisra . . . . . 5.59 " 5.60 "
 Repece augusztusra . . . . . " " "

Délután fél 5 óraker zárul:
 Buza áprilisra 7.58-7.59
 Rozs áprilisra 7.22-7.23
 Tengeri májusra 5.03-5.04
 Zab áprilisra 5.59-5.60
 Repece augusztusra 13.-13.10

A budapesti értéktözsde.

A mai értéktözsde tartózkodó volt s kezdetben kevés forgalom tüntetett föl, később főleg magyar hitelekben fejlődött némi üzlet jóval magasabb árak mellett. A vaspiaic is kedvező volt, míg a többi helyi értékek el voltak hanyagolva.

A déli tőzsde némi változás után egy arnyalattal gyengébben zárult, csupán magyar hitelek állandosultak meg.

A helyi piac üzletlenn.
A valuta- és érváltók változatlanok.
Az előtőzsde osondes.
Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 673.—6.75. Osztrák hitelrészvény 660.75-662.—. Osztrák-magyar Államvasut 658.—659.—. Rimamurányi vasút részvény 487.—489.50. Közúti vasut részvény 594.50-595.— korona.
A déli tőzsde nyugodt.
Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 673.75-675.25. Osztrák hitelrészvény 661.—662.50. Osztrák-magyar

államvasuti részvény 657.75-658.—. Rimamurányi vasút részvény 484.—488.—. Déli vasut 114.50-115.— korona.
Forgalomban került: Angol-osztrák bank 272-273. Salgótarjáni 633.—635.—. Schlick-Jéle vasöntőde 210.—220.—. Villamos vasut részvény 275.—276.— korona.
Ütdőzde. A 4 órai záratok maradt:
 Osztrák hitelrészvény 661.—. Magyar hitelrészvény 673.25. Leszámlító bank részvény 430.—. Rimamurányi vasut részvény 486.—. Osztrák-magyar Államvasut 656.—. Közúti vasut részvény 595.—. Villamos vasut részvény 277.— korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadósság.		Pénz Ár	
Magyar arany 4/10.	96.06	96.53	
1870. évi kelti vasúti államkölcsön aranyb. adólev. 4/10.	96.50	97.60	
1889. évi aranykölcsön 3/10.	99.50	100.50	
1893. évi aranykölcsön 3/10.	99.25	100.25	
1870. ill. nyor.-köl. 200 K.-ás	101.—	103.—	
1870. ill. nyor.-köl. 100 K.-ás	101.—	103.—	
Magyar regale-közt. kötvények 4/10.	—	—	
Magyar regale-közt. kötvények 4/10.	98.40	99.15	
Magy. földteremt. kötvény 4/10.	91.—	92.—	
Horv.-Szlav. földteremt. kötv. 4/10.	92.50	93.50	
Tiszai és szegedi nyor.-kölcs. 3/10.	141.—	142.—	
Horv.-Szlav. pénzügyi kötvény 4/10.	—	—	

Záloglevél, elsőbbség.		Pénz Ár	
Egyes. bp. fők. tak. rész. 4/10.	98.—	99.—	
Kisbirtok. országos földhiteltul. 6/10.	101.50	102.50	
Ugyanaz 6/10.	101.—	101.50	
Ugyanaz 6/10.	97.75	98.75	
M. agr. és járadék. rész. 4/10.	90.50	97.25	
Ugyanaz 4/10.	90.50	97.—	
Ugyanaz záloglevél 4/10.	98.—	99.—	
M. földhitelk. pap. rész. 4/10.	99.50	100.50	
Ugyanaz 4/10.	90.50	91.—	
Ugyanaz koronad. rész. 4/10.	90.50	91.—	
Ugyanaz tulajd. rész. 4/10.	90.50	91.50	
Magyar jelzáloghiteltul. 6/10.	—	—	
Ugyanaz 6/10.	97.25	98.25	
Ugyanaz 6/10.	94.—	95.—	
Ugyanaz 6/10.	97.25	98.25	
Ugyanaz nyor.-köl. 4/10.	115.—	116.—	
Ugyanaz 4/10.	103.—	104.—	

Bankok.		Pénz Ár	
Angol-osztrák bank	272.—	273.—	
Budapesti bank	170.—	172.—	
Első magyar iparbank	303.—	310.—	
Fiunne hitelbank	151.—	155.—	
Fővárosi bank	—	—	
Vény-társaság	—	—	
Hazai bank rész. vény-társaság	210.—	218.—	
Hermesz. árt. v. társaság	210.—	220.—	
Horvát orsz. jelz. logbank	205.—	207.—	
Magyar hitelbank	—	—	
Telbank	473.80	474.—	
Ipar-és kereskedelmi bank	158.—	160.—	
Magyar jelz. bank	483.—	487.—	
Magyar keresked. bank	430.—	435.—	
Magyar közúti vasp. bank	429.—	430.—	
M. lik. közp. jelz. bankja	600.—	650.—	
Osztrák-magyar vasp. bank	1650.—	1700.—	
Pesti magyar kereskedelmi bank	2650.—	2650.—	

Bécsi értéktözsde.		Pénz Ár	
Bélszáll. lakarab. póztár r.-t.	193.—	200.—	
Budapesti ill. kerületi	210.—	214.—	
Budapest-Bécsb. v. társ.	160.—	162.—	
Bpesti lik. és orsz. sz. társ.	494.—	497.—	
Egyesült Budapesti fővárosi	2110.—	2195.—	
Magyar államos. lik. r.-t.	530.—	600.—	
Országos központi. Pesti hazai első takarékintézet	19750.—	19150.—	

Biztosító-társaságok.		Pénz Ár	
Fücsöki pesti birt. intézet	187.—	192.—	
Pannonia viszony. bizt. intézet	1225.—	1275.—	

Malmok.		Pénz Ár	
Concordia-malom	400.—	410.—	
Első bpesti malom	1022.—	1030.—	
Erzsébet-malom	430.—	435.—	
Lutz-malom	210.—	220.—	
Henger-malom	740.—	950.—	
Molnárok és szőlők. malma	410.—	430.—	
Victoria-malom	305.—	317.—	

Iparvállalatok.		Pénz Ár	
Budapesti légi-és mézőgető	150.—	160.—	
Bpest-szentlőrinc légi- és mézőgető	345.—	350.—	
Egyesült légi-és cement-gyár	—	—	
Kézvárosi gyár	210.—	212.—	
Kőbányai gyár	60.—	65.—	
Kőbányai gyár	650.—	700.—	
Kőbányai polgári szövet. r.-t.	133.—	134.—	
Kőszab. és téglagyár r.-t.	333.—	333.—	
Magyar aszfalt rész. vény-társaság	347.—	349.—	
Magyar árt. közp. bányá r.-t.	215.—	217.—	
Magy. gőstéglá, cement- és gipszgy. rész. vény-társaság	633.—	635.—	
Ujpesti légi-és mézőgető	175.—	180.—	
Első m. gar. gyár r.-t.	230.—	240.—	
Danubius m. hajógyár r.-t.	165.—	170.—	
Gazdag-társ. vasút. r.-t.	205.—	212.50	
Rimamur.-salgótar. vasút r.-t.	433.—	438.50	
Schlick-féle gépgy. rész. vény-társaság	210.—	220.—	
Franklin-Társulat	630.—	650.—	
Közmos-műintézet	20.—	30.—	
"Pallas" főd. és nyomdai r.-t.	335.—	335.—	
Pesti könyvnyomda rész. vény-társaság	2050.—	2720.—	
Állat. vagonköt. csónak r.-t.	1010.—	1030.—	
Budapesti áll. vill. közp. társaság	218.—	220.—	
Egyesült magyarh. ügyeg. r.-t.	—	—	
Első magyar betű. közp. r.-t.	272.—	276.—	
Első magyar gyap. jumbo-gyár	800.—	950.—	
Első magyar rész. vény-társaság	2330.—	2350.—	
Első magyar rész. hízlaló r.-t.	471.—	481.—	
Első magyar száll. társ. vállalat	—	—	
Első magyar szől. loda rész. társ.	430.—	480.—	
Szódium-gyár	—	—	
Flumei rész. vény-társaság	2675.—	2675.—	
Gősbirt. társ.	850.—	880.—	
"Hungaria" árpa- győngy-gyár	—	—	
Pesti könyvnyomda rész. vény-társaság	1855.—	1865.—	
Magyar villamos- gyár r.-t.	222.—	223.—	
Magyar akkoriár rész. vény-társaság	1855.—	1865.—	
Magyar villamos- gyár r.-t.	222.—	223.—	
Nemzeti villamos- gyár társaság	510.—	520.—	
Nemzeti vagon- költ. r.-t.	105.—	975.—	

Közlekedési vállalatok.		Pénz Ár	
"Adria" m. teng. haj. r.-t.	474.—	475.—	
Budapesti algul. társulat	—	—	
Budapesti közúti vaspálya	595.—	590.—	
Ugyanaz, éleves	365.—	375.—	
Budapesti vill. vasúti vasút r.-t.	275.—	277.—	
Ugyanaz, éleves	80.—	90.—	
Budapesti vasp. közp. vill. kv.	115.—	120.—	
Déli vasut	114.50	115.—	
Dunagőzhajózási rész. társ.	765.—	780.—	
Kassa-odierberg vasut	342.—	345.—	
Magyar géocserézi rész. társ.	408.—	410.—	
Magyar gőzhajózási rész. társ.	—	—	
Osztrák-magyar államvasut	367.50	378.—	

Sorsjegyek.		Pénz Ár	
Budapesti sorsjegy	11.50	12.50	
Bécsvárosi nyor.-kölcs. 1874.	388.—	387.—	
Budavári sorsjegy	135.—	140.—	
Magyar vörösk. rész. sorsjegy	18.00	19.00	
Olasz vörösk. rész. sorsjegy	23.—	24.—	
Oszár vörösk. rész. sorsjegy	44.50	45.50	
Osztrák külkeres. jegy	400.—	404.—	
Párizs-sorsjegy	133.—	137.—	

Fénynekem és váltók.		Pénz Ár	
Magyar arany osztrák arany rész. váltó	11.41	11.45	
20 frankos arany	19.21	19.24	
20 márkás arany	23.14	23.14	
Német bírói bank-jegy	117.90	117.85	</

csón sorsjegy 188.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény 349.—. Magyar kereskedelmi bank —. Magyar cukoripar —.

Bécs, november 17. (Osztrák értékek zárlata.) 4²⁰/o-os papírjárdék 98.25. 4¹⁰/o-os osztr. aranyjárdék 115.20, 1880-iki sorsjegy 133.50. Osztrák hitelsorsjegy 399.50. Angol-osztrák bank 272.—. Bécsi bankjegyesület 470.50. Osztrák-magyar bank 1692. Déli vasút 113.—. Dunagőzhajózási részvény 750.—. Dohányrészvény 285.—. Császári és királyi arany 11.41. Német bankváltók 117.75. 4²⁰/o-os ezüst járdék 97.95. Osztrák koronajárdék 94.40. 1864-iki sorsjegy 206.—. Osztrák hitelintézet részvény 660.50. Unionbank 544.50. Osztrák Länderbank 410.50. Osztrák-magyar államvasut 658.—. Elbavölgyi vasut 473.—. Alpesi bányarészvény 432.60. 20 frank. arany 19.20. Londoni váltóár 240.70. Bécsi Tramway Litt B. 253.—. Bécsi Tramway Litt A. 253.—. Lipót kohó —. Az irányzat gyengült.

Bécs, november 17. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatot a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 600.75. Magyar hitelrészvény 674.—. Angol-Osztrák bank 272.50. Bécsi bankjegyesület 471.—. Union bank 544.—. Länderbank 411.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 658.50. Lombard 114.25. Elbavölgyi vasut 472.50. Eszaki nyugati vasut részvény 463.—. Dohányrészvény 285.—. Rimamurányi vasút 487.—. Alpesi bányarészvény 425.—. Májusi járdék 98.25. Magyar koronajárdék 90.35. Török sorsjegyek 106.—. Német birodalmi márká 117.83. Napoleon d'or 19.19.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, november 17. (Tőzsde tudósítás.) A tőzsde szilárdan indult, mert a Vilmos császár elleni merényletre vonatkozólag a tegnapi utóteszdein terjesztelt hírek valótlannak bizonyultak. Elénk volt a kohó- és bányarészvények forgalma részben New Yorkra, részben a Rajnavidékőrl. Veszál-fáhiből és a Saar vidékéről érkezett kedvezőbb jelentésekre. Bankok szilárdak, később gyöngébbek. Vasutak jól tartottak magukat. Déli vasut Bécsre emelkedett, ugyiszintén dortmund-grounai és marienburgi vasut a forgalom növekedésére. Járdékek jól tartottak magukat, zárlat felöl izlettelenek. Magán-teszámítolási kamatláb 4¹⁰/o.

Berlin, november 17. (Zárlat.) 4²⁰/o-os papírjárdék —. 4¹⁰/o-os osztrák aranyjárdék 97.80. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajárdék 90.90. Osztrák-magyar államvasut 140.90. Kassa-oderbergi vasut —. Bécsi váltóár 84.90. Magyar vasuti beruházási kölcsön 100.80. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Comandit 180.60. Általános villamosság Edison 191.75. Gelsenkircheni 193.60. Laura-kohó 214.90. 4²⁰/o-os ezüstjárdék 97.60. 4¹⁰/o-os magyar aranyjárdék 96.75. Osztrák hitelrészvény 207.75. Déli vasut 26.75. Károly Lajos vasut 101.75. Orosz bankjegyek 216.55. 4¹⁰/o-os új orosz kölcsön 96.10. Török dohányrészvény —. Olasz járdék 94.50. Magyar hitelbank —. Dynamit Trusi 150.75. Harpeni 185.60. Az irányzat gyengébb.

Hamburg, november 17. (Zárlat.) 4²⁰/o-os ezüstjárdék 97.55. 1890. sorsjegy 133.50. Déli vasut 26.75. 4¹⁰/o-os osztrák aranyjárdék 97.60. Osztrák hitelrészvény 207.30. Osztrák-magyar államvasut 140.50. Olasz járdék 94.30. 4¹⁰/o-os magyar aranyjárdék 97.25. Az irányzat csendes.

Frankfurt, november 17. (Zárlat.) 4²⁰/o-os papírjárdék —. 4¹⁰/o-os osztrák aranyjárdék 97.70. Magyar koronajárdék 91.05. Osztrák-magyar bank 121.20. Déli vasut 26.80. Elbavölgyi vasut 119.20. Londoni váltóár 204.27. Bécsi bankjegyesület 118.60. Villamos részvény 129.—. 3¹⁰/o-os magyar aranykölcsön 78.85. 4²⁰/o-os ezüstjárdék 97.65. 4¹⁰/o-os magyar aranyjárdék 96.90. Osztrák hitelrészvény 208.—. Osztrák-magyar államvasut 140.90. Eszaki nyugati vasut 126.—. Bécsi váltóár 848.75. Párisi váltóár 81.35. Unionbank —. Alpesi bányarészvény 215.—. Az irányzat nyugodt.

Páris, november 17. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut —. 4¹⁰/o-os osztrák aranyjárdék 97.80. Osztrák Länderbank 445.—. 3¹⁰/o-os francia járdék 100.62. Ottomau-bank 533.—. 3¹⁰/o-os francia járdék 101.97. Alpesi bányarészvény —. Déli vasut 141.—. 4¹⁰/o-os magyar aranyjárdék 98.90. Párisi bankrészvény 1082. Olasz járdék 94.70. Francia törleszt. járdék 99.35. Osztrák földhitelintézet részvény 1215. Török dohányrészvény 307.—. Az irányzat tartott.

Berlin, november 17. (A Budapesti Napló tudósítójának lávrat.) Esti forgalom. 4¹⁰/o-os magyar aranyjárdék 96.75. Magyar koronajárdék 90.90. Osztrák hitelrészvény 207.25. Osztrák-magyar államvasut 140.75. Déli vasut 26.75. Eszaki nyugati vasut 114.50. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegy középzi —. Buschtieuhraui 216.65. Orosz bankjegy —. (Utolsó.) Lombard —.

Frankfurt, november 17. (A Budapesti Napló tudósítójának lávrat.) Artoiyamok január. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 207.50. Osztrák-magyar államvasut 26.80. Déli vasut 185.40. Osztrák aranyjárdék 179.50. Olasz járdék 152.30. Laura-kohó —. Harpeni 184.70. Discont 203.20. Alpesi 212.70. Bécsi bankjegyesület —. Az irányzat csendes.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

November 17. A sertésüzlet irányzata változatlan.

A) **Hízott sertések ára:** I. A) Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Oreg közép (páronként 300—340 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli sulyban) 98—98 fillérig. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig való sulyban 99—97 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő sulyban) 98—98 fillérig. — II. Magyar s zedei: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) — fillérig. Könnyű (páronként 260 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stach.) Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban)

fillérig. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli sulyban) 94—98 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő sulyban) 93—94 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) 92—94 fillérig.

Sertéslelétszám 1900. november 15. napján volt készlet 36.110 darab. — 1900. november 16. napján felhajtott 362 darab. 1900. november 18. napján elszállított 498 darab. 1900. november 17. napjára maradt készletben 35.974 darab.

TAJÉKOZTATO.

A Magyar Biztosítási Évkönyv

III. évfolyama az 651. könyvtárcnak az első legnagyobb műve, mely az összes magyar, osztrák és külföldi intézetek alapításának és fejlődésének történetét foglalja magában, s emellett ismerteti az intézetek üzleti forgalmát, mérlegét, vagyoni állapotát, az igazgatóságának, a tisztikarnak és a vidéki szervezetnek pontos hivatalos névsorát. A 400 oldalra terjedő, díszesen aranyozott angol vászonkötésű közgazdasági munka nélkülözhetetlen segédkönyve lesz minden, a biztosítást iránt érdeklődő embernek, még a laikusnak is. A Biztosítási Évkönyv első részében tudományos és figyelemre méltó szakközlemények is vannak Bein Károlytól, Havas Miksától, Mihoffer Sándortól, Ormódi Ormódy Vilmostól, dr. Stiller Móról és Török Jenő Endrőtől. A szakirodalomban egyedül álló munkát a Biztosítási és Közgazdasági Lapok szerkesztőse adja ki s az előfizetési ára 4 korona, mely előre a fenti lapokhoz Budapestre VII., Vörösmarty-utca 14. száma alá küldendő.

A Magyar Biztosítási Évkönyv e lapok kiadóhivata után is megrendelhető, mely esetben a kiadók bérmentve szállítják a könyvet lapunk olvasóinak.

Kivonat a hivatalos lapból.

— November 17. —

Közevcsések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Duza Mária eperjesi állami tanítóképző-intézet rendes tanítónőit ugyanezen intézet igazgatójára, a VIII. fizetési osztály 3-ik fokozatába való sorolás mellett, Barberik Titus pancsovai, Kritza István fümpei, Schmidt József zalaezerszegi állami és Vargha Lajos szombathelyi államiag segélyezett közési felső kereskedelmi iskolai tanárokat a VIII. fizetési osztály harmadik fokozatába; Barckóci Gusztáv szegedi, Winker István nagyrőcei és Gyulai Sándor fogarasi állami polgári és kereskedelmi iskolai tanítókat, kiegészítve felső kereskedelmi iskolai tanárokat, ugyanezen intézetek felső kereskedelmi iskoláéhoz a IX. fizetési osztály második fokozatába rendes tanárokká, Demes Eiek okleveles elemi iskolai tanítót a balatonfüredi Erzsébet-szeretkezézhöz családintanítóvá, Butny Antal és Sieber Rózsa okleveles tanítót, illetve tanítónőt a gyömőri állami elemi népiskolához, rendes tanítónővé, illetőleg tanítónővé, Belafi Bertalan és Bélaéni Strasser Mária okleveles tanítót, illetve tanítónőt a károncazi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, illetve tanítónővé, Wéber Ferenc okleveles tanítót az új-karásbesei közési elemi iskolához, Daria János okl. tanítót a kanicsai közési elemi iskolához, Rokosyni Dániel okl. tanítót a király-léhotai állami elemi népiskolához, Topár Pál okleveles tanítót a dony-lökyvai közési elemi iskolához rendes tanítókká, Martin Teréz okleveles tanítónőt a pancsovai állami elemi népiskolához, Dille Matild okleveles tanítónőt a szerb-párdányi állami elemi népiskolához, Stach Franciska okleveles tanítónőt a kristányi állami elemi népiskolához, Friedrich Antonia okleveles tanítónőt a völsbergi közési elemi iskolához, Krupicz Margit okleveles tanítónőt a brogyáni állami elemi népiskolához, Kányai Margit okleveles tanítónőt a budafoki állami elemi népiskolához, Madarassy Olga okleveles tanítónőt a kispeszt-szent-lőrinci állami elemi népiskolához, Sóra Anna okleveles tanítónőt a kackóli állami elemi népiskolához, Csizsár Róza okleveles tanítónőt a kovásznai állami elemi népiskolához, Vida Irma okleveles tanítónőt a rákosdi állami elemi népiskolához rendes tanítónőkké; az igazgatásügyi miniszter dr. Tóth György nagyszabonai kir. törvényszéki aljegyzőt a nagyszabonai kir. törvényszékhez jegyzővé nevezte ki, a bícsalmási kir. járásbírószágnál ideiglenes minőségben alkalmazott dr. Kopp István aljegyzőt pedig ebben az állásban végleg meg erősítette.

Nemgyógyosítások. A belügyminiszter megengedte, hogy Reisz Nánán karásbesei lakos Révészre, Spitzkó Gábor kolozsvári lakos Reményire, Haisinger Jakob kassai lakos Hajpöczira, kiskoru Fránis István pecsi lakos Fenyőre, Kanacsra István Ruszpolyánán államoszó m. kir. próbacsendő Kovácsra, kiskoru Princez Jenő kassai lakos Hercegre, kiskoru Br. Antal Ernő, Károly, Gyusai, Olga és Alfréd budapesti lakosok Bordára, kiskoru Simpler Henrik és Simpler Simon Jablonkai lakosok Székelyre, Lungu János oltszemi lakos Hunyadi, dr. Wellstein Aron aradi lakos saját valamint kiskoru Adolf és Imre nevű gyermekeit Borsaira változtatásuk vezetéknévüket.

Pályázatok. Fogházfelügyelő állás a zombori kir. törvényszéki fogháznál 4 hét. — Irnoki állás a gyulafehérvári kir. törvényszéknél december 20. — Segédelőkönyvtartói állás a maros-ilyei kir. járásbírószágnál 2 hét. Dévai kir. törvényszék. — Adótszti állás a temesvári m. kir. adóhivatalnál 2 hét. Temesvári m. kir. pénzügyigazgatóság. — Aljegyzői állás a bányfő-hunyadi kir. járásbírószágnál 2 hét. Kolozsvári

kir. törvényszék. — Gyakornoki állás a dicső-szent-mártoni m. kir. adóhivatalnál 14 nap. Segesvári m. kir. pénzügyigazgatóság. — Pályázat-visszavonás: A gyulai kir. törvényszéknél aljegyzői állásra hirdettet pályázatot a törvényszék elnöke visszavonja.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. —

Budapest, november 17.

A depresszió benyomult a kontinensre és centruma Franciaország felett van: nyomában új magas nyomás hatol előre az Atlanti Óceánról. Az idő tegnap még európaszerte jobbra borult és esős volt. A hőmérséklet Keletről tovább sülyedt.

Nálunk a tengermelélen, az északi megyékben és elvéve az Alföldön váltak esőzések. A hőmérséklet nem változott.

Küldés: Váltakoznak és helyenkint még esős idő várható, a hőmérséklet sülyedésével.

UTMUTATO.

Sternberg Armin és Testvére hangszergyár, es. és kir. udv. szállítók B. dapest, VII., K. rpesi-ut 36) Zongora-termek Kossuth Lajos-utca 22. (Károly-közt sarok. Zenepalota. Megjelent: MAGYAR-TILINKÓ-ISKOLA, melynek segélyével a tilinkón tökéletességgel és alaposan meg lehet tanulni játszani, — minden további magyarázat nélkül. Egyszermind 65 legzsébb magyar s más kedvelt darab. Ara 1 frt 50 kr.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Elnök: Tolnay Lajos, vezérigazgató: Benke Gyula. Központ: VI., Andrásy-u. 5. Magy. kir. szab. czáhtály-sorsjáték felolártsói helye: IV., Koronaherep-utca II. Kézi zálogházak: IV., Károly-kört 18.; IV., Koronaherep- és Zsibars-utca sarkán; VI., Király-utca 57.; VIII., József-kört 2.; VIII., Üllői-ut 6. sz.

Első Leánykibázasítási Egylet Budapestben, VI. ker., Teréz-kört 40—42. szám. Alapítatott 1863. évben. Kifizetett nászjutalékok 1892. december hó 21-ig 1.600.000 frt. Legelőnyösebb feltételek kibázasítási biztosításokra 300 frtól 10.000 frt.

Viz állás.

	Nov. 17.	Nov. 17.	Nov. 17.
	10.	10.	10.
Ina	Schöding — 0.48 0.55	Tizza	M.-Siget — 0.30 0.33
Duna	Pannau — 1.49 1.29		Tekoháza — 0.44 0.49
	Lina — 1.18 1.24		V.-Námény — 0.42 0.50
	Bécs — 1.43 1.04		Arad — 0.18 0.23
	Pozsony — 1.04 1.04		Tolnay — 0.21 1.54
	Komárom — 1.87 1.58		Szolnok — 1.1 — 1.24
	Budapest — 1.15 1.17		Ceolgrad — 0.85 1.03
	Fákas — 0.85 0.94		Arad — 1.18 1.09
	Mindos — 1.21 1.14		Szeged — 0.70 0.83
	Gombos — 2.00 0.08		Török-Bécs — 1.74 0.79
	Ujvidék — 1.33 1.28		Titel — 0.22 0.29
	Pancsova — 1.24 2.24		Óuda
	Orsova — 2.30 2.14		Topolya
	Magyarváros — 0. — 3.85		Hód — 0.59 0.50
Morva	Zala — 0.42 0.59		Bodrog
	Trenóva — 0.57 0.46		Sajó
	Szered — 0.84 0.67		Neméd
	Sz.-Gottárd — 0.18 0.64		Hernád
Vág	Szécsény — 0.48 0.39		Kőrös
	Syőr — 2.08 2.24		N.-Várad — 0.19 0.20
	Székely — 0.02 0.56		Bolyony — 0.57 0.14
Dráva	Bács — 0.50 0.36		Tenkó — 0.04 0.34
	Eszék — 1.62 1.01		Gurabony — 0.54 0.44
	M.-Szerb — 0.90 0.90		Borsjenő — 0.19 0.23
Héra	Zágrab — 1.00 1.22		Bécs — 0.15 0.19
	Szics — 4.49 3.71		Cyoma — 0.18 0.14
	Mitrovica — 8.34 8.80		Maros
	Honoma — 0.34 0.28		Branyenska — 0.19 0.28
	Szostér — 0.22 0.25		Soborani — 0. — 0.43
Kraszna	N.-Majány — 0. — 1.70		Tenkó — 0.18 0.14
Latorca	Munkács — 0.62 0.06		Mákó — 0.12 0.26
Laborca	Ugocsa — 0.10 0.16		V.-Kostály — 0.11 0.17
Ug	Ugocsa — 0.10 0.16		Bécs — 0.59 0.54
			Becskerek — 0.30 0.43

Dr. Garai Antal

RENDELŐ INTÉZET Budapest, Andrásy-ut 24. az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

hugybetegségeket és székelt, az érzéketlenség utó-
bélnek, az aliggyullt férfiak magánlélés, a bujakor
utóbecskeménnyel, aknti férfijelöltség, bürmenyire
időlték és, valamint mindazon női betegségeket, mely-
eket a magyarlánd egyrészt főelőzője és börtény-
pohos gyűjtő új gyűjtemény szerkesztés, biztos elterve-
lés, gyors és alaposan

Uzavott megjelölés és szerzői: Dr. GARAI ANTAL
megrendelő: NEMZETI ÉRTÉKELŐ IRTÁSTÓ (már
15-ik kiadásban megjelent) nem birtokos. — Ez
szertör gyűjteményéhez emü könyv, volt 2 fr 50
kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolt lesz
küldve, 1 fr baktólés mellett birtokos vagy 50 kr.
utánadit mellet.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervelet létrés. — II. A nem-
élet ábródása. — III. Az infertilitás és az éjeli maco-
lések. — IV. Hugybetegsége (trippet) és hugybetegségeket.
— V. A bujakor (síphéris) — VI. börtény. — VII. El-
gyűjtő feltér. — VIII. Női magyarlánd. IX. A ivar-
szervek megbetegedéseinek főtünyezője a prostitúció.

Foulard-selyem-ruha 8 frt 40 krtól

feljebb! — 14 méter — póstáber és vámentesen száll-
liva! Minták kiválasztásra, nemkülönbön fekete, fehér
és szines „Henneberg-selyem” blousok és ruhákra alkul-
mas 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint. —
Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik.

Henneberg G. selyem-Zürichben.
Cs. és kir. udvari szállító.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Vasárnap, 1900. november hó 18-án.

Carmen.

Opera 4 felv. Zenéjét szerette Bizet, Szövegét írták Méilhac és Halévy L. Fordította Abrányi Emil.

Személyek:

Don José	Kertész	Lilas Pastia	Gonda
Escamillo	Takáts	Carmen	Rozers D.
Dancaire	Várad	Micaela	Rotter
Remendado	Kiss	Frasquita	Berts M.
Zuniga	Kornai	Mercedes	Payer M.
Morales	Mihályi		

Kezdeté 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. november hó 18-án.

Délután 2 1/2 óraker mérsékelt helyárakkal.

A dolovai nőbőb lánya.

Színmű 5 felv. Hergesz Ferencről.

Személyek:

Jób	Egriessy	Szentirmay	Gyenes
Vilma	Török I.	Janka	Boros F.
Domaháziné	Szacsavayné	Tarján	Császár

Este:

Harmadszor:

A b ő l e s ő.

Színmű 3 felvonásban. Irtá Brieux Fordította: Gábor Ignác.

Személyek:

Marsanne	Beresényi	Chantrei	Mihályfi
Marsanne-né	Rákosi	Az orvos	Ivánfi
Girieu	Császár	Apáca	Dömjén
Laurence	Márkus	Louise	Boros F.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. november hó 18-án.

Délután 2 1/2 óraker, mérsékelt helyárakkal.

Az asszonyregement.

Látványos, zenés bohóság 3 felv. Irtá: Reiner Ferenc, zenéjét szerette: Rosenzweig Vilmos.

Személyek:

Szerencsy	Kardos	Boriska	Fenyvessi
Ejszaky	Margó	Piroska	Béres M.
Mariska	Gombaszögi	Mandl Manó	Püredi
Juliska	Horváth	Rézi	Láng Etel

Este:

Angot asszony lánya.

Vig opera 3 felvonásban. Szövegét írták Clairville, Siraudin és Koning. Fordította Vezéri Ödön. Zenéjét szerette Charles Lecocq.

Személyek:

Angot Clairette	Szöyer	Cadet	Kunosi
Lange	Margó	Buteux	Erdős
Pomponnet	Girón	Vilmos	Sarial
Ango Pitou	Falásthy	Louchard	Mátray
Larvaudiéro	Boross	Huszárst	Ódry
Trémitz	Püredi	Amaranthe	Láng

Kezdeté 7 1/2 óraker.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház előadására kaphatók és előjegyezhetők Bárd Ferenc és Testvérem zeneműkereskedésében Kossuth Lajos-utca 4. sz. és Andrassy-ut 42. sz. a., valamint a New-York kávéházban. (Telefon.)

VÁR-SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. november hó 18-án.

Az orsz. m. kir. színművészeti akadémiá növendékeinek bemutatás előadására.

Alfonz ur.

Vigjáték 3 felvonásban. Irtá ifj. Dumas Sándor.

Kezdeté 7 óraker.

Hétfőn, 1900. december hó 10-én a fővárosi vígadó nagytermében

Rosenthal

udvari zongora-művész hangversenye.

Jegyek mátol kezdve kaphatók kizárólag Bárd Ferenc és Testvérem zeneműkereskedésénél Kossuth Lajos-utca 4. (Standard-palota) és Andrassy-ut 42. szám.

Hétfőn, november 26-án, Royalterem, Burmester

Willy hegedűművész hangversenye.

Jegyek kizárólag MÉRNY BÉLA zeneműkereskedésében Andrassy-ut 12. kaphatók Telefon.

Hétfőn, december 3-án főv. Vigadó nagy terme. SAUER

Emil egyetlen hangversenye.

Útlesek ára: 10., 7., 6., 5., 4., 3 kor. kizárólag kaphatók MÉRNY BÉLA zeneműkereskedésében Andrassy-ut 12. sz. Telefon.

Ferenci kávéház

Budapest legkellemesebb szórakozó helye a fővárosba érkező idegenek találkozója Csóka közkedvelt zenekarának hangversenye. Hűdög buffet. — Mérsékelt árak. Egész éjjel nyitva. — Fényes kizsoltgálás. Gross ödbn. kávé.

Nyitva éjjel 3 óráig. A legjobb magyar konyha az Erdélyi Mintavendéglőben, VI. Dalszínház-utca 8. (az Operaház mellett).

PUTZER pince-éttermeiben Deák-tér. Ma és minden este SCHREYER, a perzsa sah által kifizetett hegedűművész hangversenye. — Számos látogatásért eszedik. Putzer György vendéglős.

TATRA NAGYKÁVÉHAZ. Családok szórakozó helye VII., Király-utca 77. Ma és mindennap Torjado remek hőlgyzenekar Rosenzweig kedvelt karnestor vezetése alatt... Külön szobák. Hűdög buffet. Mérsékelt árak. Grüner Jacques. kávé.

A NEW-YORK KÁVÉHÁZBAN esténként Souterrainben étterem. katonazene.

FOLIES CAPRICE.

Ma Előképek, bemutatja: Margherita e Giuseppe di Gianotto LEONÉ DUBAL nemzetközi énekesnő. Boházatok: „Die Hochstaplerin“. A Knopfloch család, és Ügyvédek alkonya. Cigányzene a nagyszerű télkertben.

Sternberg Ávin és Testvérszeryár. Központi főraktárában: Kerepesi-ut 36. Cimbalmok szép, erőteljes és csengő hanggal kaphatók 35 frutól felj. 500 frtig. Külön zongora-termek: hol a leghíresebb zongorák jutányosan beszereshetők: Kossuth Lajos-utca 22. sz. (Károly-körút sarkok) Zenepalota. Árjegyzék egészen díjmentes.

Távolság nem akadály! Egy mintakabát beküldése elegendő, hogy megfelelő ruhát szerezz. Képes mértékveteli utasítás bérmentve. Meg nem felelőért a pénz visszaadatik. Rothberger Jakab, cs. és kir. udvari szállítóal. Budapest, IV. Váci-utca 6. Használt ruhák újra becsorítottak és a legmagasabb árban beszámítatnak.

A „BUDAPESTI KÖZIGAZGATÁSI ÜGYNÖKSÉG“ VII., ROTTENBILLER-UTCA 66. Ügyvivő: SZEKULA HUGÓ. Eljár mindennemű közigazgatási ügyekben, egy a ministeriumok mint a fővárosnál, nyilvántart és megszüret katonai, házassági engedélyeket és egyéb ügyeket, elfogad megbízásokat a jelzálog intézetek és bankoknál folyamatban levő ügyek eredményes megszüretésére. Gyors elintézés! Olcsó díjszámítás! Jogtanácsos rendelkezésre!

Diszes ingaórák 5 évi jótállás mellett részletfizetésre kaphatók Polgár Kálmán órás- és ékezer-üzletében Budapest, Erzsébet-körút 29. sz. Vidékra árjegyzék bérmentve. Díjazás ékezerék.

Ma vasárnap, november hó 18-án rendezi

Népszerű

Zhangversenyét

a magy. kir. I. honvédezred teljes zenekara

a Royal-Szálló

disztermében, válogatott műsorral. Helyárak: Számozott ülőhely 3, 2 és 1 korona.

Bemenet a Buffet-terembe 60 fillér. Pénztárnyitás 3 1/2 óraker, kezdeté 4 1/2 óraker.

Jegyek előre válthatók: Zipser & König zeneműkereskedésében (Andrassy-ut 4.), a Royal-szálló irodájában és Barta Lajos könyvkereskedésében (Lipót-körút 20).

Az új angol férfiruka bérlet

a legjobb és legélcyszerűbb ruházatkodási rendszer az elegáns férfivilág számára. Kimerítő prospektust kívánatra küld

Deutsch F. Károly

BUDAPEST, Andrassy-ut 1.

CIMBALMOK. Legújabb acéliszervezet. Jel. 5 évi jótállással legeszebb hanggal, részletfizetésre is kaphatók. Saját gyártmányu hangszerek, u. m. i. cimbalmok, hegedűk, harmonikák, juvolsók, okkarinak, bőgők stb. Kizsolt magyar búrok. Számos kizsolt és díszes és jó minőségű. Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldök meg. Nagyóóóssy Gyula magyar hangszerepalepe BUDAPEST, VIII., Kerepesi-ut 71

„A párisi világkiállításon a „grand-prix“-vel kizsoltve.“

GOLIÁT MALÁTA SÖR

Kiváló üdítő ital és gyógycélokra szolgál

Ajánlják: Dr. Korányi és Dr. Kéty egyetemi tanár urak. Idegbajokban, vérszegénységben, emésztési zavarokban, gyengeségben stb. kizsolt sikerrel használhatók. Árak vidékre kizsoltányai vasut állomásra szállítva 1 láda 30 nagy palack 17 K. 50 F. 1 30 kis palack 13 K. a fogyasztási adót is beleértve. A láda és üres palackok 4 hónapon belül bérmentes visszaadásakor 5 korona visszaszolgáltatják. Budapestben kapható minden fűszer- és csemegekereskedésben és poharanként a „Quisiana Automata Buffet“-be is. Dupla maláta sör és világos márciusi sör ládánként 1 koronával olcsóbb. Ezen sörök eredeti minőségben hónapokig elállanak. MEGRENDELÉSI HELY: Királysörfűző Budapest-Köbánya.

HAZAI IPARTERMELŐK ISMERTETŐJE.

Ruházati ipar.

Legjobb egyenruhák, legelsőbb díszöltönyök, legelsőbb liberárik, valódi olasz vivőszerek, Tiller Mör és Társa cs. és kir. udvari szállítóknál Budapest, IV., Váci-utca 35. szám.

Szombathelyi magyar pamutipar, Doctor Hermann S. Szombathely. Gyárt nyers, fehérített és színes pamutrukat.

Első magyar pamut-, teveszőrés balata hajószíj-gyár. Levy James, Pozsony. Elsőrendű szín-borszijak, pamut- és kenderfelhúzószíjak.

Gyapjuszövő szövetkészítő, Nagydíszdó. Legjobb halmapozó, láb-pokró, lábszöngy és katonatákaró gyártása. Megrendelések a nagydíszdó gyapjuszövő-szövetkészítő áruházi raktárhoz, Temesvártól intézendők.

Wolfner Gyula és társa gyapjúmosó Ujpesten.

Gép ipar.

Röck István Budapest, IX. Soroksári-utca 24 és Kelenföld, Gözgépek, gőzhajók, szivattyúk, hűtők, jéggépek, vízmoz., gőzmalma, gőztöltés, olajgyári- és borszási berendezések.

Beschoner A. M. és fia, m. kir. udvari mű-éremzőtör, Budapest, VII. külső Váci-ut. 49. Éremzőtörök, díszítőművek és szoboröntvények.

Sangerhausen gép-gyár magyarországi gyártelepe, Budapest, Külső Váci-ut. 1433. Gyárt az összes mezőgazdasági iparok számára szükséges gépeket, főleg kőszárazítók és szeszgyári berendezéseket.

Herceg testvérek rész-áruháza Pécs.

Uj! Uj! Uj!

„PLUTO“ Herceg-féle szabadalmazott árnyékszékberendezés. Előnye: 1. Nélkülöz a vizet és mégis tisztá. 2. Nem foghat be. 3. Nem tömülhetik be. 4. A pöccgödör vízzel való megtelése ki van zárva. 5. A falak nem szenvednek a víz által. 6. Javítás évönként minden forduló. 7. Teljesen zár, azért használatánál léghuzam nincsen. 8. Teljesen büntetés (szagelérővel). 9. Könnyen szállítható. 10. Díszes, szép kialakítású s olcsó. Ezen szerkezet minden más használatánál levő árnyékszékénél is könnyen alkalmazható és elköltésnél szintén eltávoltítható.

Kühne E. mezőgazdasági gépgyára Mosonban. Főraktár: Budapest VI. Váci-körút 57/A. „Hungaria-Drill“ és mindenemű gazdasági gépek.

Ganz és társa vasöntő és gépgyár részvénytársaság Budapest, a jánai: Gép-pekelt készítő vas ércök fajtáira; keresztoszlokat és kerékeket; kőerőgőzturbinákat; és gőlyös zuomalmeket; Hengerszökeket és egész malomberendezéseket; Gépeket papir, farost és cellulose gyártására; Turbinákat; Gázmotorokat; és Frictios kapcsolókat és díszítő merőketek.

Varrógépek, Korákpárok. Az első magyar varrógép és kerélpárgyár részvénytársaság, Budapest, X. Tisziviselő-telp.

Seltenhofer Frigyes fia, Sopron. Harangok, vas haranglányok, tűzoltó felszerelések, kutak, szivattyúk.

Mirmann Ferenc fém-öntő és ércaru gyár. Budapest, VII. Csányi-u. 9.

Miklóssy-féle acélműgyár Pelső. Gyárt mezőgazdasági, bányászati és vasuti szerszámokat. Árjegyzék kérésre.

Faipar.

Az Apatini-kosárfonók szövethozók, mint az „Országos központi hitel-szövetkezet“ tagja, készít mindennemű kosárfonót és butordarabot, mint egy- és kettőoldali női kar-kosarakat, piaci-kosarakat, kézi-bőrönd-keket, virágkosarakat, virág-asztalokat, munka-kosarakat, munka-árványokat és kettőoldali legesimább kivitelben: továbbá kerli-szőkeket, díőköket, zsőlyéket, padokát, asztalokat és egész szobaberendezéseket bambusból; gyermek-, öb- és béha-kosákat, papir-kosarakat és utazóbőröndöket. Nagy választék. Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Építő ipar.

Benozár testvérek cementgyára, Magyarországon (Zemplénmegye) készít portland- és román cementet kitűnő minőségben.

Neuschloss Károly és fia Budapest, VI. Andrassy-ut. 19. Gőzfűrésztelpek: Budapest, Szepes-Remete, Gerebelye, Bodoka, Gyula, Topletz, Püha- és keményfa-fából fűrészelt anyagok.

Neuschloss Ödön és Marcel. Parképgyár, ács-és-écske készítő vállalat, Budapest, felső-rakpart 10. Alandó nagy készlet mindennemű egyszerű és díszes parkétkől és puhafaspadlótól.

Papír ipar.

Spiegel Vilmos és társa papírgyára, Ká-Szeben. Készít minden minőségű légenszáritott és merített csomagoló papírt, színes- és egyoldalt simított papírt és papírlémet.

Kanitz C. és fia Budapest, V. Vadász-utca 28. Üzleti könyvek, másoló-könyvek, rajztömbök és iskola-füzetek.

Első magyar acélrőlőli, toll-szár- és indigó másolóipar-gyár. Schuler József, Budapest. Gyártelep és iroda VI. Dalnok-u. 26. sz. Gyárt vagy osztályában: Fényérzékeny negatív és pozitív másolóiparít és vízszint. Szabadalmazott indigó és színes másolóiparít. Rajzmásolóiparít és olajlapokat. Fénymásoló-latok azonnali készíttelése: egy 10 méter negatív 1 kor. 30 fill., pozitív 1 kor. 70 fill.

Kunossy Vilmos és fia Budapest, VI. Teréz-körút 33. Hangjelzőkészítő intézet zenemű, könyv- és meneti- és várn- és helyjelző bárcók tömeges gyártása.

Bettöntőde.

Első magyar betöntőde részvénytársaság Budapest, Dacsow-utca 32. Folyton dos raktár tart magyar, német, horvát, szerb, román, cseh és bolgár ékezetű könyv-és-cimráskoban. Különféle ékeztetőket és egyéb nyomdai felszerelvényeket. Rézöntvénygyártás. Mechanikai műhely. Galvanoplasztika. Tömöntőde. Olomzár. Telefon 23-70.

Hangszer ipar.

Thék Endre egyedüli magyar zongoragyáros. Budapest, Ühő-ut. 66. hol nagy választék áll a t. közönség részére, különböző bel és külföldi fanneműk, német, francia és angol gépezettel a legmesszebbmőnt jótállás mellett. Raktárak vidéken is.

Műszerek.

Falgár Sándor, m. kir. szab. nyert orvosi mű-és kötszeresnél, Budapest, VII. Erzsébet-körút 58. sz. jutányosan beszeresettek „hazai“ saját gyártmányú sörvőkötők, hátegyenestáriók, cripaellál-készülékek, műláb, műkez stb. betegápoláshoz szükséges eszközök és tárgyak. Köpes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Testgyógyászati műintézet. Tam- és jérgő-pek. Hesség-rönszerű mű-mellfizik. műkezek-műlábak stb. haskötők elhízás és vándorvase ellen, gőrsér-harászók, kezesség mellett készíttelnek KELETTI J. orvos-szécsi műszereket gyárban. Budapest, IV. Kónaterceg-utca 17. Alandó nagy raktár irrigatorokban és bűdőkben. Köpes árjegyzék ingyen.

Agyag és üvegyipar.

Első magyar chamotte és agyaggyár, Deutch Bertalan, Loacno. Tűzálló nyers agyag, quarz és homok; égetett tűzálló, quarz-, chamotte- és dynastégák; alagesövek.

Löderer Márton, Élesd (Bárm). Tűzálló (chamotte) téglá, díszteglák piros és fehér, alagesövek, gyári kemény téglák, francia hornyolt tetőserép, kitűnő mész.

Róth Miksa üvegfestészeti műterme, Budapest, VIII. Koncer-utca 24.

Bányászat és kohászat.

Magyar általános közsémbánya részvénytársaság, Budapest, V. Erzsébet-ter 19. Bányák: Putnok, Sajó-Szent-Péter, Tata.

Salgótarjáni közsémbánya részvénytársaság Budapest, V. Erzsébet-ter 16.

Vegyeszeti ipar.

Wertheimer és Frankl Budapest. „Excelsior“ porkőlt kavó és fűgőlkavé. Gyár: VII. Csengery-utca 13/B. Főraktár: V., Nagy-károca-u. 11.

A Müller testvérek-féle hazai gyártmányú író-és másó-fűntők, tusok, vegytinta, peccótviasz, mézgaolad stb. a legjobbak. Kaphatók minden papír-és íróeszköz-kereskedésben.

Legjobb minőségű svéd-fajta gyújtó az Enke-gyújtó, minden részben magyar gyártmány.

Temesvári gyűjtőgyár részvénytársulat. Magyar gyártmányú tengereltű termékekűl prepraalit természetes pálmák, sorkoszorú pálmákból készült, parafe és nyírfa-erőgőbl stb. különlegességű gyártása. Fodor József, Szabadka.

Élelmi szerek.

Littke L. cs. és kir. udvari szállító pezsgőgyár-telep, Pécs.

Kőbányai polgári sör-főző részvénytársaság vendéglője Budapest, Kőbánya. Városi iroda: VIII. Népszínház-utca 22. sz.

Wolcz Mór és Társa l. gyula cognac és likörgyár, törkődi és pátkafőződé Gyula (Békes megye). Mindennemű gyümölcsből párolt szeszes italok, cognac, szilvium, likörök és umok.

Bőr ipar.

Wolfner Gyula és társa bőrgyára Budapest. Gyár: Ujpest. Iroda: VI. Károly-körút 3. Ló-, juh-, gépszőr-és kispőr, talp-, blank-bőr, hajtó-, varró-és kötőszíjak, hadfelszerelési cikkek.

Butor ipar.

Thék Endre műbutor-asztalos Budapest, VIII. Ühő-ut. 66. Saját és idegen rajzok alapján bármely létesnek megfelelőleg készít a világ bármely faműveiből butorokat a legmesszebbmőnt jótállás mellett.

Tornatermek teljes berendezését és felszerelését vidőre is, elvállal a legelőnyösebb Seffer Antal ipartelepe Budapest IV. Károly-utca 1. belizám I. (Központi városaház épület). Árjegyzék kívánára ingyen.

Szischer-féle szék-gyár Budapest, VIII. Baross-utca 155. Telefon 53-12. Nagy raktár és választék minden fajta ebédülőkben a leggyorsabbított a legolcsóbbá hivatall, egész bórthuzittal, bűrellettel, valamint nádülkessel. Legújabb kivitel. Kizárólag saját gyártmány.

Fontos sérvbajosoknak.

SZENZACIÓSTALÁLMA NY

Egy magyar találmány sem lett oly általánosan jónak elismervve, mint a Pollitzer által feltalált cs. és kir. szab. gumiszőrvény. Ezen sérvtől előnyei a többi sérvtől: 1. A bőrt nem irritálja, hanem a bőrtől elválasztja a szőrvény. 2. Ugy éjel, mint nappal használható. 3. A pelléták oly módon illeszkednek a sérvtől, hogy a sérvtől teljesen elválik és így a sérvtől teljesen elválik. 4. A biztonsági óv feltalálással pedig a sérvtől teljesen elválik. 5. A sérvtől teljesen elválik. 6. A sérvtől teljesen elválik. 7. A sérvtől teljesen elválik. 8. A sérvtől teljesen elválik. 9. A sérvtől teljesen elválik. 10. A sérvtől teljesen elválik. 11. A sérvtől teljesen elválik. 12. A sérvtől teljesen elválik. 13. A sérvtől teljesen elválik. 14. A sérvtől teljesen elválik. 15. A sérvtől teljesen elválik. 16. A sérvtől teljesen elválik. 17. A sérvtől teljesen elválik. 18. A sérvtől teljesen elválik. 19. A sérvtől teljesen elválik. 20. A sérvtől teljesen elválik. 21. A sérvtől teljesen elválik. 22. A sérvtől teljesen elválik. 23. A sérvtől teljesen elválik. 24. A sérvtől teljesen elválik. 25. A sérvtől teljesen elválik. 26. A sérvtől teljesen elválik. 27. A sérvtől teljesen elválik. 28. A sérvtől teljesen elválik. 29. A sérvtől teljesen elválik. 30. A sérvtől teljesen elválik. 31. A sérvtől teljesen elválik. 32. A sérvtől teljesen elválik. 33. A sérvtől teljesen elválik. 34. A sérvtől teljesen elválik. 35. A sérvtől teljesen elválik. 36. A sérvtől teljesen elválik. 37. A sérvtől teljesen elválik. 38. A sérvtől teljesen elválik. 39. A sérvtől teljesen elválik. 40. A sérvtől teljesen elválik. 41. A sérvtől teljesen elválik. 42. A sérvtől teljesen elválik. 43. A sérvtől teljesen elválik. 44. A sérvtől teljesen elválik. 45. A sérvtől teljesen elválik. 46. A sérvtől teljesen elválik. 47. A sérvtől teljesen elválik. 48. A sérvtől teljesen elválik. 49. A sérvtől teljesen elválik. 50. A sérvtől teljesen elválik. 51. A sérvtől teljesen elválik. 52. A sérvtől teljesen elválik. 53. A sérvtől teljesen elválik. 54. A sérvtől teljesen elválik. 55. A sérvtől teljesen elválik. 56. A sérvtől teljesen elválik. 57. A sérvtől teljesen elválik. 58. A sérvtől teljesen elválik. 59. A sérvtől teljesen elválik. 60. A sérvtől teljesen elválik. 61. A sérvtől teljesen elválik. 62. A sérvtől teljesen elválik. 63. A sérvtől teljesen elválik. 64. A sérvtől teljesen elválik. 65. A sérvtől teljesen elválik. 66. A sérvtől teljesen elválik. 67. A sérvtől teljesen elválik. 68. A sérvtől teljesen elválik. 69. A sérvtől teljesen elválik. 70. A sérvtől teljesen elválik. 71. A sérvtől teljesen elválik. 72. A sérvtől teljesen elválik. 73. A sérvtől teljesen elválik. 74. A sérvtől teljesen elválik. 75. A sérvtől teljesen elválik. 76. A sérvtől teljesen elválik. 77. A sérvtől teljesen elválik. 78. A sérvtől teljesen elválik. 79. A sérvtől teljesen elválik. 80. A sérvtől teljesen elválik. 81. A sérvtől teljesen elválik. 82. A sérvtől teljesen elválik. 83. A sérvtől teljesen elválik. 84. A sérvtől teljesen elválik. 85. A sérvtől teljesen elválik. 86. A sérvtől teljesen elválik. 87. A sérvtől teljesen elválik. 88. A sérvtől teljesen elválik. 89. A sérvtől teljesen elválik. 90. A sérvtől teljesen elválik. 91. A sérvtől teljesen elválik. 92. A sérvtől teljesen elválik. 93. A sérvtől teljesen elválik. 94. A sérvtől teljesen elválik. 95. A sérvtől teljesen elválik. 96. A sérvtől teljesen elválik. 97. A sérvtől teljesen elválik. 98. A sérvtől teljesen elválik. 99. A sérvtől teljesen elválik. 100. A sérvtől teljesen elválik. 101. A sérvtől teljesen elválik. 102. A sérvtől teljesen elválik. 103. A sérvtől teljesen elválik. 104. A sérvtől teljesen elválik. 105. A sérvtől teljesen elválik. 106. A sérvtől teljesen elválik. 107. A sérvtől teljesen elválik. 108. A sérvtől teljesen elválik. 109. A sérvtől teljesen elválik. 110. A sérvtől teljesen elválik. 111. A sérvtől teljesen elválik. 112. A sérvtől teljesen elválik. 113. A sérvtől teljesen elválik. 114. A sérvtől teljesen elválik. 115. A sérvtől teljesen elválik. 116. A sérvtől teljesen elválik. 117. A sérvtől teljesen elválik. 118. A sérvtől teljesen elválik. 119. A sérvtől teljesen elválik. 120. A sérvtől teljesen elválik. 121. A sérvtől teljesen elválik. 122. A sérvtől teljesen elválik. 123. A sérvtől teljesen elválik. 124. A sérvtől teljesen elválik. 125. A sérvtől teljesen elválik. 126. A sérvtől teljesen elválik. 127. A sérvtől teljesen elválik. 128. A sérvtől teljesen elválik. 129. A sérvtől teljesen elválik. 130. A sérvtől teljesen elválik. 131. A sérvtől teljesen elválik. 132. A sérvtől teljesen elválik. 133. A sérvtől teljesen elválik. 134. A sérvtől teljesen elválik. 135. A sérvtől teljesen elválik. 136. A sérvtől teljesen elválik. 137. A sérvtől teljesen elválik. 138. A sérvtől teljesen elválik. 139. A sérvtől teljesen elválik. 140. A sérvtől teljesen elválik. 141. A sérvtől teljesen elválik. 142. A sérvtől teljesen elválik. 143. A sérvtől teljesen elválik. 144. A sérvtől teljesen elválik. 145. A sérvtől teljesen elválik. 146. A sérvtől teljesen elválik. 147. A sérvtől teljesen elválik. 148. A sérvtől teljesen elválik. 149. A sérvtől teljesen elválik. 150. A sérvtől teljesen elválik. 151. A sérvtől teljesen elválik. 152. A sérvtől teljesen elválik. 153. A sérvtől teljesen elválik. 154. A sérvtől teljesen elválik. 155. A sérvtől teljesen elválik. 156. A sérvtől teljesen elválik. 157. A sérvtől teljesen elválik. 158. A sérvtől teljesen elválik. 159. A sérvtől teljesen elválik. 160. A sérvtől teljesen elválik. 161. A sérvtől teljesen elválik. 162. A sérvtől teljesen elválik. 163. A sérvtől teljesen elválik. 164. A sérvtől teljesen elválik. 165. A sérvtől teljesen elválik. 166. A sérvtől teljesen elválik. 167. A sérvtől teljesen elválik. 168. A sérvtől teljesen elválik. 169. A sérvtől teljesen elválik. 170. A sérvtől teljesen elválik. 171. A sérvtől teljesen elválik. 172. A sérvtől teljesen elválik. 173. A sérvtől teljesen elválik. 174. A sérvtől teljesen elválik. 175. A sérvtől teljesen elválik. 176. A sérvtől teljesen elválik. 177. A sérvtől teljesen elválik. 178. A sérvtől teljesen elválik. 179. A sérvtől teljesen elválik. 180. A sérvtől teljesen elválik. 181. A sérvtől teljesen elválik. 182. A sérvtől teljesen elválik. 183. A sérvtől teljesen elválik. 184. A sérvtől teljesen elválik. 185. A sérvtől teljesen elválik. 186. A sérvtől teljesen elválik. 187. A sérvtől teljesen elválik. 188. A sérvtől teljesen elválik. 189. A sérvtől teljesen elválik. 190. A sérvtől teljesen elválik. 191. A sérvtől teljesen elválik. 192. A sérvtől teljesen elválik. 193. A sérvtől teljesen elválik. 194. A sérvtől teljesen elválik. 195. A sérvtől teljesen elválik. 196. A sérvtől teljesen elválik. 197. A sérvtől teljesen elválik. 198. A sérvtől teljesen elválik. 199. A sérvtől teljesen elválik. 200. A sérvtől teljesen elválik. 201. A sérvtől teljesen elválik. 202. A sérvtől teljesen elválik. 203. A sérvtől teljesen elválik. 204. A sérvtől teljesen elválik. 205. A sérvtől teljesen elválik. 206. A sérvtől teljesen elválik. 207. A sérvtől teljesen elválik. 208. A sérvtől teljesen elválik. 209. A sérvtől teljesen elválik. 210. A sérvtől teljesen elválik. 211. A sérvtől teljesen elválik. 212. A sérvtől teljesen elválik. 213. A sérvtől teljesen elválik. 214. A sérvtől teljesen elválik. 215. A sérvtől teljesen elválik. 216. A sérvtől teljesen elválik. 217. A sérvtől teljesen elválik. 218. A sérvtől teljesen elválik. 219. A sérvtől teljesen elválik. 220. A sérvtől teljesen elválik. 221. A sérvtől teljesen elválik. 222. A sérvtől teljesen elválik. 223. A sérvtől teljesen elválik. 224. A sérvtől teljesen elválik. 225. A sérvtől teljesen elválik. 226. A sérvtől teljesen elválik. 227. A sérvtől teljesen elválik. 228. A sérvtől teljesen elválik. 229. A sérvtől teljesen elválik. 230. A sérvtől teljesen elválik. 231. A sérvtől teljesen elválik. 232. A sérvtől teljesen elválik. 233. A sérvtől teljesen elválik. 234. A sérvtől teljesen elválik. 235. A sérvtől teljesen elválik. 236. A sérvtől teljesen elválik. 237. A sérvtől teljesen elválik. 238. A sérvtől teljesen elválik. 239. A sérvtől teljesen elválik. 240. A sérvtől teljesen elválik. 241. A sérvtől teljesen elválik. 242. A sérvtől teljesen elválik. 243. A sérvtől teljesen elválik. 244. A sérvtől teljesen elválik. 245. A sérvtől teljesen elválik. 246. A sérvtől teljesen elválik. 247. A sérvtől teljesen elválik. 248. A sérvtől teljesen elválik. 249. A sérvtől teljesen elválik. 250. A sérvtől teljesen elválik. 251. A sérvtől teljesen elválik. 252. A sérvtől teljesen elválik. 253. A sérvtől teljesen elválik. 254. A sérvtől teljesen elválik. 255. A sérvtől teljesen elválik. 256. A sérvtől teljesen elválik. 257. A sérvtől teljesen elválik. 258. A sérvtől teljesen elválik. 259. A sérvtől teljesen elválik. 260. A sérvtől teljesen elválik. 261. A sérvtől teljesen elválik. 262. A sérvtől teljesen elválik. 263. A sérvtől teljesen elválik. 264. A sérvtől teljesen elválik. 265. A sérvtől teljesen elválik. 266. A sérvtől teljesen elválik. 267. A sérvtől teljesen elválik. 268. A sérvtől teljesen elválik. 269. A sérvtől teljesen elválik. 270. A sérvtől teljesen elválik. 271. A sérvtől teljesen elválik. 272. A sérvtől teljesen elválik. 273. A sérvtől teljesen elválik. 274. A sérvtől teljesen elválik. 275. A sérvtől teljesen elválik. 276. A sérvtől teljesen elválik. 277. A sérvtől teljesen elválik. 278. A sérvtől teljesen elválik. 279. A sérvtől teljesen elválik. 280. A sérvtől teljesen elválik. 281. A sérvtől teljesen elválik. 282. A sérvtől teljesen elválik. 283. A sérvtől teljesen elválik. 284. A sérvtől teljesen elválik. 285. A sérvtől teljesen elválik. 286. A sérvtől teljesen elválik. 287. A sérvtől teljesen elválik. 288. A sérvtől teljesen elválik. 289. A sérvtől teljesen elválik. 290. A sérvtől teljesen elválik. 291. A sérvtől teljesen elválik. 292. A sérvtől teljesen elválik. 293. A sérvtől teljesen elválik. 294. A sérvtől teljesen elválik. 295. A sérvtől teljesen elválik. 296. A sérvtől teljesen elválik. 297. A sérvtől teljesen elválik. 298. A sérvtől teljesen elválik. 299. A sérvtől teljesen elválik. 300. A sérvtől teljesen elválik. 301. A sérvtől teljesen elválik. 302. A sérvtől teljesen elválik. 303. A sérvtől teljesen elválik. 304. A sérvtől teljesen elválik. 305. A sérvtől teljesen elválik. 306. A sérvtől teljesen elválik. 307. A sérvtől teljesen elválik. 308. A sérvtől teljesen elválik. 309. A sérvtől teljesen elválik. 310. A sérvtől teljesen elválik. 311. A sérvtől teljesen elválik. 312. A sérvtől teljesen elválik. 313. A sérvtől teljesen elválik. 314. A sérvtől teljesen elválik. 315. A sérvtől teljesen elválik. 316. A sérvtől teljesen elválik. 317. A sérvtől teljesen elválik. 318. A sérvtől teljesen elválik. 319. A sérvtől teljesen elválik. 320. A sérvtől teljesen elválik. 321. A sérvtől teljesen elválik. 322. A sérvtől teljesen elválik. 323. A sérvtől teljesen elválik. 324. A sérvtől teljesen elválik. 325. A sérvtől teljesen elválik. 326. A sérvtől teljesen elválik. 327. A sérvtől teljesen elválik. 328. A sérvtől teljesen elválik. 329. A sérvtől teljesen elválik. 330. A sérvtől teljesen elválik. 331. A sérvtől teljesen elválik. 332. A sérvtől teljesen elválik. 333. A sérvtől teljesen elválik. 334. A sérvtől teljesen elválik. 335. A sérvtől teljesen elválik. 336. A sérvtől teljesen elválik. 337. A sérvtől teljesen elválik. 338. A sérvtől teljesen elválik. 339. A sérvtől teljesen elválik. 340. A sérvtől teljesen elválik. 341. A sérvtől teljesen elválik. 342. A sérvtől teljesen elválik. 343. A sérvtől teljesen elválik. 344. A sérvtől teljesen elválik. 345. A sérvtől teljesen elválik. 346. A sérvtől teljesen elválik. 347. A sérvtől teljesen elválik. 348. A sérvtől teljesen elválik. 349. A sérvtől teljesen elválik. 350. A sérvtől teljesen elválik. 351. A sérvtől teljesen elválik. 352. A sérvtől teljesen elválik. 353. A sérvtől teljesen elválik. 354. A sérvtől teljesen elválik. 355. A sérvtől teljesen elválik. 356. A sérvtől teljesen elválik. 357. A sérvtől teljesen elválik. 358. A sérvtől teljesen elválik. 359. A sérvtől teljesen elválik. 360. A sérvtől teljesen elválik. 361. A sérvtől teljesen elválik. 362. A sérvtől teljesen elválik. 363. A sérvtől teljesen elválik. 364. A sérvtől teljesen elválik. 365. A sérvtől teljesen elválik. 366. A sérvtől teljesen elválik. 367. A sérvtől teljesen elválik. 368. A sérvtől teljesen elválik. 369. A sérvtől teljesen elválik. 370. A sérvtől teljesen elválik. 371. A sérvtől teljesen elválik. 372. A sérvtől teljesen elválik. 373. A sérvtől teljesen elválik. 374. A sérvtől teljesen elválik. 375. A sérvtől teljesen elválik. 376. A sérvtől teljesen elválik. 377. A sérvtől teljesen elválik. 378. A sérvtől teljesen elválik. 379. A sérvtől teljesen elválik. 380. A sérvtől teljesen elválik. 381. A sérvtől teljesen elválik. 382. A sérvtől teljesen elválik. 383. A sérvtől teljesen elválik. 384. A sérvtől teljesen elválik. 385. A sérvtől teljesen elválik. 386. A sérvtől teljesen elválik. 387. A sérvtől teljesen elválik. 388. A sérvtől teljesen elválik. 389. A sérvtől teljesen elválik. 390. A sérvtől teljesen elválik. 391. A sérvtől teljesen elválik. 392. A sérvtől teljesen elválik. 393. A sérvtől teljesen elválik. 394. A sérvtől teljesen elválik. 395. A sérvtől teljesen elválik. 396. A sérvtől teljesen elválik. 397. A sérvtől teljesen elválik. 398. A sérvtől teljesen elválik. 399. A sérvtől teljesen elválik. 400. A sérvtől teljesen elválik. 401. A sérvtől teljesen elválik. 402. A sérvtől teljesen elválik. 403. A sérvtől teljesen elválik. 404. A sérvtől teljesen elválik. 405. A sérvtől teljesen elválik. 406. A sérvtől teljesen elválik. 407. A sérvtől teljesen elválik. 408. A sérvtől teljesen elválik. 409. A sérvtől teljesen elválik. 410. A sérvtől teljesen elválik. 411. A sérvtől teljesen elválik. 412. A sérvtől teljesen elválik. 413. A sérvtől teljesen elválik. 414. A sérvtől teljesen elválik. 415. A sérvtől teljesen elválik. 416. A sérvtől teljesen elválik. 417. A sérvtől teljesen elválik. 418. A sérvtől teljesen elválik. 419. A sérvtől teljesen elválik. 420. A sérvtől teljesen elválik. 421. A sérvtől teljesen elválik. 422. A sérvtől teljesen elválik. 423. A sérvtől teljesen elválik. 424. A sérvtől teljesen elválik. 425. A sérvtől teljesen elválik. 426. A sérvtől teljesen elválik. 427. A sérvtől teljesen elválik. 428. A sérvtől teljesen elválik. 429. A sérvtől teljesen elválik. 430. A sérvtől teljesen elválik. 431. A sérvtől teljesen elválik. 432. A sérvtől teljesen elválik. 433. A sérvtől teljesen elválik. 434. A sérvtől teljesen elválik. 435. A sérvtől teljesen elválik. 436. A sérvtől teljesen elválik. 437. A sérvtől teljesen elválik. 438. A sérvtől teljesen elválik. 439. A sérvtől teljesen elválik. 440. A sérvtől teljesen elválik. 441. A sérvtől teljesen elválik. 442. A sérvtől teljesen elválik. 443. A sérvtől teljesen elválik. 444. A sérvtől teljesen elválik. 445. A sérvtől teljesen elválik. 446. A sérvtől teljesen elválik. 447. A sérvtől teljesen elválik. 448. A sérvtől teljesen elválik. 449. A sérvtől teljesen elválik. 450. A sérvtől teljesen elválik. 451. A sérvtől teljesen elválik. 452. A sérvtől teljesen elválik. 453. A sérvtől teljesen elválik. 454. A sérvtől teljesen elválik. 455. A sérvtől teljesen elválik. 456. A sérvtől teljesen elválik. 457. A sérvtől teljesen elválik. 458. A sérvtől teljesen elválik. 459. A sérvtől teljesen elválik. 460. A sérvtől teljesen elválik. 461. A sérvtől teljesen elválik. 462. A sérvtől teljesen elválik. 463. A sérvtől teljesen elválik. 464. A sérvtől teljesen elválik. 465. A sérvtől teljesen elválik. 466. A sérvtől teljesen elválik. 467. A sérvtől teljesen elválik. 468. A sérvtől teljesen elválik. 469. A sérvtől teljesen elválik. 470. A sérvtől teljesen elválik. 471. A sérvtől teljesen elválik. 472. A sérvtől teljesen elválik. 473. A sérvtől teljesen elválik. 474. A sérvtől teljesen elválik. 475. A sérvtől teljesen elválik. 476. A sérvtől teljesen elválik.

Keretfűrészek és famegmunkáló gépek
a fapár minden szakmája részére.
Legnagyobb különlegesség a **csomagolóhordó- és kúdyártás.**
HESPE és TÁRSA GÉPGYÁRA.
Ottensen-Hamburg.
Prospektusokkal, ajánlatokkal és felvilágosításokkal szolgál vezérképviseletünk:
Bruck Károly, Bpest, Teréz-kört 25.

DURATOR
Noni készítmény.
által a cipőtalp egyszerű bekenésével 5-ször oly tartós és vízáztalan lesz.
Ára 1 bádogpalacknak 1 és 2 korona. Mindenütt kapható.
Főszékhely: **DURATOR-gyár.**
Budapest, Lipót-kört 3 szám.
Vízszelvények keresztetnek. Noni készítmény.

Durbints sógor
Mert mondok, ha már irak könyvet a lóru is, gyeszúrul is, miért ne lehetne könyv a sógorral is? Vagy más szóval ez a könyv főkép a Durbints sógorral foglalkozóknak, benne van a sógor tethalála is még más efféle keserves történetek.
Egy könyv 1 forint.
Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-kört 18.

LIEBE sagra-bora
külön, könnyű székélet előidéző emésztőszer. — Biztos, kellemes hatás!
Anaemin
főműhatatlan vérszegénységben és sárgaságban szenvedő személyeknek.
Vasfelvételnél emelkedő étvágy!
J. Paul Liebe Tetschen a E.

M. kir. Államvasutak. Üzletvezetőség Szeged.
Pályázati hirdetmény
pályafenntartási fák szállítása iránt.
A magy. kir. Államvasutak üzletvezetősége a vonalai szükségletének fedezésére az 1901. évben szükséges pályafenntartási fák szállításának biztosítására ezen nyilvános pályázatot hirdeti.
Az 1901. évi szükséglet, mely a tényleges megrendelés alkalmával még felmerülhet vagy lejelölhető a következő:
Erdői fenyő deszka ..... 59 m³
Jegenye ..... 87 m³
Luc ..... 103 m³
Tölgyfa ..... 4 m³
Szélmentszetlen jegenye fenyő deszka ..... 4 m³
Vágott erdei fenyőfa ..... 70 m³
Vágott puhafa 12 m.-ig ..... 309 m³
" " " " 12 m. felül ..... 63 m³
Faragott tölgyfa ..... 311 m³
Vágott tölgyfa ..... 29200 fm³
Kerítési oszlop tölgyfából ..... 1500 db.
Erdői fenyő palló ..... 58 m³
Jegenye fenyő palló ..... 62 m³
Luc ..... 83 m³
Szélmentszetlen jegenye fenyő palló ..... 1 m³
Tölgyfa palló ..... 110 m³
Szürke fenyő palló ..... 4 m³
Tölgyfa rud ..... 22 m³
Tölgyfa rúd ..... 7 m³
Puhá szálfa ..... 47 m³
Puhá szélideszka ..... 1 m³
Felső zsindely 47 cm. .... 334000 db.
A fenti anyagok pontos méretei a részletes mértervezésben vannak felsorolva, mely mértervezést, ajánlati minta és pályázati feltételek az alulirt útlevelésnél ingyen kaphatók; míg az általános és különleges számlási feltételek csak a közpénztárnál ellenében a magy. kir. Államvasutak nyomtatványtárából (Budapest, Andrássy-ut 73/75. sz. alatt) 25, illetve 15 kr. áron szerzhetők meg.
Az ajánlatok a külön célra szerkesztett ajánlati mintán teendők.
A szállításhoz a következő feltételek irányadók:
A szállítás a magy. kir. Államvasutaknál érvényben levő s anyagok szállítására vonatkozó 12220/1900. számú általános — valamint az épült és vágott fák szállítására vonatkozó 138719/92. számú különleges feltételek értelmében eszközölkendő, mely feltételek a pályázati határidőig alulirt útleveléshez anyag- és ár-táblázatban részletesen meg kell adni, valamint a magy. kir. Államvasutak igazgatóságánál és minden útlevelésbiztonságánál naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.
Az ivenként 1 koronás magyar okmányblyeggel ellátott ajánlatot ezen alábbi külficimmel:
„Ajánlati épületfák szállítása iránt 20428/1900. számhoz” 1900. évi december hó 4-nek, déli 12 órájáig a m. kir. Államvasutak szegedi útlevelésbiztonságánál 1. osztályhoz benyújtandó vagy posta útján beküldendő.
Bánárpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5 százalékos készpénzben vagy utalmi letétre alkalmas értékpapírokban 1900. évi december hó 3-iki déli 12 óráig a szegedi útlevelésbiztonságánál gyűjtőpénztárnál letételező, esetleg posta útján oda beküldendő.
Szeged, 1900. november 3-án.
Az útlevelésbiztonság.

Magyar királyi Államvasutak. Igazgatóság.
Hirdetmény.
(A nyíregyháza-téglási és nyír egyháza-határai melletti új letelepítés.)
A magy. kir. Államvasutak igazgatósága közli, hogy a Nyíregyháza-téglási és Nyíregyháza-határai melletti új letelepítés iránti pályázatot az 1900. évi november 6. Budapest, 1900. évi nov. 6. Az igazgatóság. (Ünnyomás nem díjazatik.)

Díszes és olcsó **vasbutor, rmganyos betétek-rézbutor, matracok** (sfrík és löszörrel), **GYERMEKKOCSIK** (finomak), **divánok** és szalngarnitúrák, valamint teljes **fabutor**

berendezés óriási választékban legelőszobában kapható
Pápai és Náthán butorgyárosnál, **BUDAPEST, Andrássy-ut 2.** (Fonócska-épület).
Hitelképes egyéneknek meggyőzés szerint kedvező üzleti feltételek minden áremelés nélkül.
Videki megrendelő részére kimerítő árjegyzék ingyen és bérmentve küldeték.

Hölgyeknek ajánljuk megrendelésre az „Illat és szépség” szerek készítője című könyvet.
Magában foglalja az összes divatos illat- és szépségcserekek, illatolajok, hajfestők, illatos mosdószerek, szappánok és májoltó krémek, krémek, száj- és kézkezelő készítményeket.
Ára 1 korona 20 filler.
Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában.

BUTOROK úgy készpénzért mint részletfizetésre a leg egyszerűbbtől a leg-
finomabb kivitelig legújtanosabban **Uhrentren és Fuchs** testvéreknél, **BUDAPEST, VI. Teréz-kört 8. Andrássy-ut közelében.** Képes árjegyzék ingyen.

a) **Vízvezetési osztály:** Elvállal és létesít: Szivattyú-telepeket, szélmotor, benzín-motor és jargány-üzemmel. Kezi szivattyúk minden kelműséghez. Fürdő és cselet-berendezések. Kovácsoltvas, öntött vas-, ólom- és kőgyógy-vezetékek, parkok, majorek részére. Saját gyártmányú kovácsoltvas-tartányok víz, szesz és festék részére.
b) **Gazdasági gép-osztály:** szállít: „Triumph III” sorozatú gépeket, szabad, elevátoreket, szénagrujtókat, fűkaszákat és aratógépeket. Baker-restákat, szecsavágókat, répvágókat és az összes gazdasági gépeket.
c) **Technikai osztály:** szállít: Ruggyanta- és kender-tömlőket, vízhatlan ponyvát, gépszijákat, mörlegeket, olaj- és kenőanyagokat, valamint az összes technikai alkatrészeket és szerzsámókat.
Az összes fenti gyártmányok állandóan dus készletben raktáron. A legjobb referenciák!
Árjegyzék szivattyúk és vízvezetésekről, gazdasági gépekről és technikai cikkekéről ingyen és bérmentve.
LAKOS NANDOR gyári raktár és hidrotechnikai iroda
Központi iroda és raktárak: **Gép műhelyek:**
VIII., Külső Kerepesi-ut 1. VII., Szésvets-gy-utca 3. szám.
BUDAPEST.

Közgyűlés.
Az Első magy. részv.-serfőződe t. ez. részvényesei ezenel tiszteletteljesen meghívotnak a folyó évi november hó 25-én délelőtti 11 órakor a társaság VIII., Esterházy-utca 6. sz. saját háza első emeleti irodahelyiségében tartandó

XXXIII. rendes közgyűlésére.
Tárgyak:
1. Az igazgatóság évi jelentése, a felügyelő-bizottság által megvizsgált mérleg előterjesztése, a kifizetendő osztalék megállapítása és a felmentés megadása.
2. Három igazgatósági tag választása.
Azon t. c. részvényesek, kik szavazó jogukat gyakorolni akarják, sziveskedjenek részvényeiket, azok szelvényeivel együtt, az alapszabályok 13. §-a értelmében legalább két nappal a közgyűlés előtt, a társaság pénztáránál (VIII., Esterházy-utca 6. szám I. emelet) térítvény mellett letenni, hol a felügyelő-bizottság által megvizsgált és helybenhagyott mérleg, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentései, nyolcz nappal a közgyűlés előtt a részvényes urak rendelkezésére állanak.
Budapest, 1900. november 10.

Az egész test megszabadul a kóranyagoktól, a vérkeringés szabályozódik és az idegek megerősödnek, emelőlgyva utobajok ki vannak zárva.
Titkos betegségeket Ideg- és nemibajokat bórbetegségeket, vérhajokat és gyengeségi állapotot (impotenciát) sok év óta biztos sikerrel gyógyít **Dr. Palócz I.** v. körházi- orvos, specialista. **Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.**
Pendelés 10-5-ig és 7-8 óráig.
Külön fertőző betegségekre kimerítő választ. Gyógyeszerkelet gondoskodni.

Nem törhetik a lámpaüveg többé. Használja az új szabadalmazott lámpaüvegvédő karikát és **sok pénzt fog megtakarítani.** Kapható 10 kr-ért mindenütt. Főraktár: **ANGYAL J. Budapest, Üllői-ut 12.** Ismételőadónak engedmény. Házalók és ügynökök mindenütt kerestetnek.

Legszébb Legjobb Legelőszobbb PÁP IAN PÁP IAN PÁP IAN
I. részlehetőségű vasgép 8 db 10.-
I. rongypapír — 1.50
I. prima — 2.80
I. caehair paplan — 3.40
I. satin — 3.50
I. szesz caehair — 4.80
I. szesz atlasz paplan — 5.70
I. fodrás sztyem atl. papl. — 13.50
I. ággy — 1.80
I. linell ággy-karó pokróc — 2.50
I. gyapjón — 0.50
I. jó pókrok — 1.40
I. téli pokróc — 4.00
I. szep falú szőnyeg — 7.50
I. acél sodrony ággybetét — 5.-
I. tengertűl matrac — 4.50
I. ágygarn — 1.-
I. loszár — 12.-
I. aluák köper függöny — 2.-
I. tunik — 1.50
I. sz. gyapj — 4.50
I. ággy, 1. szeszterítő borv. — 5.50
I. sz. ággy — 12.-
I. nagy szobaszőnyeg — 2.50
I. ággy — 1.-
I. ággyelőke I. — 0.85
I. lapestry ággyelőke — 1.50
I. matr. jó szőnyeg — 4.-
I. matr. — 1.50

GICHNER JANOS
butor s.b. magy. raktár.
Budapest, VII., Eyzséb-kört 20.
Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Videki megrendelések pontosan eszközölhetők, nem tetsző áruk kilesereltetnek, vagy a pénz visszadatik.

Tulkövetelés, alku kizárva!
Mindenki ismeri szoldárságról, jó hírnevéről és kitűnő gyártmányairól a **Mödlingi cipőgyárát.** Cipői eleganciájuk, tartósságuk és olcsóságukkal felelnek meg valameny gyártmányt. Vásároljon egyszer és maradiandó vevőnk lesz.
Négy szabott egységár: 3, 5, 7 és 9 korona. Egy kiváló jó minőségű cipő á 11 korona. **Kizárólagosan valódi orosz sárcipők a legmértékesebb árban.**
A Mödlingi cipőgyár főraktára
BUDAPEST, IV. Károly-kört 20.

4 1/2 kg. **Cuba kávé** 6.93 frt-ért
és 1/4 kg. **Császárkeverék teát** 1.60 frt-ért
.. küld minden más költség nélkül.
Pratelli Deisinger
cég
kávéhozattal üzlete,
FIUME.
ARLAP INGYEN

SPECIALISTA SERVITÓRBEN!
Keleti J. orthopédiai műintézetek ajánlja minden sérülés szenvedőnek a legújabb és modern szerkezetű 1900. évi szabadalmazott servitort. Nem csak a nem okos kellelmében nyomaték a rendkívül kitűnő kiváló által általán minden más gyártmányt.
ÁRAK:
EGYOLDALU: 12 korona.
KÉTOOLDALU: 24 korona.
Gyármban teljes jótállás mellett készülő, továbbá járó- és támperek, műfűzők ferdeműtök részére és scollis-nál készített ruzsizók szerinti, szálak- és keszek, haskotók, görseer-harisnyák s.b. s.b.
Illusztrált árjegyzékeket utoktartás nélkül ingyen küld szét.
KELETI J.
orvos-szébszi mű- és kötszergyára (alapított 1878.)
BUDAPEST, IV., Koronahereg-utca 17/b.
Gyár: Központi városház.
KÉRTEK A CÍMRE JÓL ÜGYELNI.

Stollwerck-féle csokoládé és sasjegyű-kakao elismert legjobb minőségű. Mindenütt kapható.

Oszt. cs. és m. kir. udvari csokoládé gyárak KÖLN és POZSONY.

Nélkülfözetetlen, fejtülmulhatatlan, hatása csatlakozatlan!

Világeikk. Kivitel minden országba.

CHIEF-OFFICE 49. BRIXTON-ROAD. LONDON S. W.

A legmegbízhatóbb, legjobb s az egész világon híres és keresett háziszser a

Thierry A. gyógyszerész balzsama

Fejtülmulhatatlan mindenféle mell, tüdő, máj, gyomor s általában belső bajok ellen. Különleg alkalmazva a legskizesebb

seb-balzsam.

Csak akkor valódi, ha a minden művel államban belajstromozott, zöld színű apaca-védjeggyel és a záró tokon cég-jelzessel van ellátva. Evi termelés kimutathatólag 6 millió palack.

Postán bérmentve 12 kis vagy 6 nagy palack 4 korona. Próbá-palack prospectussal s minden országbeli rátkatárk jegyzékével 1 korona 20 fillér. Szétküldés csak kompenzáre történik.

Thierry A. centifolia-kenőcse

(ugyvenezett csend-ír). sebéknél fejtülmulhatatlan szívó és gyógyító hatás. Az operációkat többnyire feleslegessé teszi. E csend-írral egy régi 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott csonthéj, utabban pedig egy 22 éves, súlyos rákserű baj meggyógyult. Antiseptikus hatás, gyors enyhülés és csillapítás hat, rövid időn belül teljes gyógyulást eredményez minden nemzeti gyulladásoknál és sebeknél. Törvénnyel gyanúsított és szétválasztott és különösen megengedték a meg olyan mélyre behatoló idegen testeknél. Egy üvege bérmentve 1 korona 80 fillér, csak készpénz ellenében. Nagyobb rendeléseknél kedvező. Kimutatható évi termelés 100,000 üvege.

Mindkét háziszser egész leltárára kitévő eredeti bizonyítványok állanak rendelkezésre a világ minden országából. Utánzókatól óvakodni kell és szigorúan figyelni a legyőzött bégeit ezen cég-jelzésre: **Apotheko zum Schutzengel des A. Thierry.** Akik rákárúznak, semmiképpen ne hagyják maguk rávesztési állítólag hasonló cikkeket, de valójában értéketlen készítmények megvásárlása, hanem rendeljen közvetlenül az alábbi címre:

Apotheker A. THIERRY'S FABRIK in Pragrad, bei Rohitsch-Sauerbrunn.
(Az osztrák hivatalnok-egyetl szállítójai) (Contractor of the War-Office and the Admiralty, London)
Kapható **TÖRÖK JOZSEF** gyógyszerésztárában Budapesten.

ÉN ZT

SORSIEGYEKRE

ÉRTEKPAPIROKRA

(visszatérhető tetszőleg szorított kisebb részletekkel, melyek bármely összeget igen olcsón ad)

Kövary Ármán

bank- és váltó-üzlet vezetője, országos elnök.

IV. K. Ferenc király 1899. G. Gróf Cziráky-palota.

Új korszak.

Valamikor megeshetett az a csoda, hogy az apró hírlécskék hűgyökere a nagy hírlécskék inkorutókat, ismerkedő csetlyereitől különbe a Vigadó nagytérképéig. Azt hiszem, ez volna az első nekikül elhasznált legúj-korszak forrása. — Ez volna az első bérjele, ahol boldog házasságok vettéknek és adták, ahol úrvagyonyok vizsgálatának a! minden kiadó és elegánsan burrozott szobába kerülne egy intelligens nő, a szobaur. — S ha a gazdasági élet hűgyökere lehet az a bérjele, ahol apát, zabot és kukoricát árulnak, a modern társadalmi élet hőmérje ez a bérjele volna. Mire az apróhírlécskéknek a már gazdag tanulmányi vannak a szavunk kulturálistorikusának ezt a fejtegető szemléletében nem csak elhangzó, hanem ha minden modern szerelennel, minden modern gyönyörű, szomorúságnak, szenvedésnek a boldogulának hűgyökere, akára megfeszít.

A házasságközvetítőket fejezte a mul század történetében való. Gyakoriak ezek az újköz. az apróhírlécskék házassági közvetítőseinek képet, mint a régi elhős szeker az autómobilhoz képest. Amaz dicsőleg jár a nagyokara őri a cölhöz. Az autómobil pedig. . . . . Teselek megadni a főváros utóin, hogy mire lépés az autómobil. Sokan vannak, akik arról beszélnek, hogy az apróhírlécskék apró hírlécskék elővárosait központosított apróhírlécskék közül való. A modern élet azonban megváltozta ezt az állítást. Ha az a bizonyos bérjele csakugyan megvalósult, sokaknak a házasság, a házasság a másik szának, hogy mennyi boldogságot központosított az újköz legelőtelé lapjának.

A házasságközvetítő apró kapura kifüggesztett edulát is eljuttatták már szerepüket. A házasságközvetítő már nem az a házasságközvetítő, hanem az a házasság, azon az utolsó lapon, amelyen a modern élet bérjele van. Aki a régi, kopott korongján megvalósította az apróhírlécskék, az apró hírlécskék fordult, ahinek butor koll, ahinek élvezet a pinisi kutyája, ahinek nem az a székülni és a bérjele a bérjele, az apró hírlécskék fordult, az apró hírlécskék fordult.

A nagy vásár, a nagy kintételek és gyors kintételek városa az apró hírlécskék. Az élet gyors bérjele.

Ez az a bérjele központosított volna a hírlécskék bérjele előléte. Hogy az apróhírlécskék a bérjele a bérjele! A Budapesti Napló pedig úgy hívja most a nagyközönséget erre a vásárra, hogy az apró hírlécskék mindennél, a főváros hírlécskék előléte, a főváros gyors terjedő hírlécskék.

A hírlécskék pedig az ügyek gyors és pontos lebonyolítását igazolják kiételetül.

Teselek! Szabad a vásár.

Magyar Könyvtár

Szerkeszti RADÓ ANTAL.

Kiadja LAMPEL RÓBERT (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari Könyvkereskedése Budapest, Andrássy-út 21. sz.

Egy-egy szám ára 30 fill. Minden szám külön kapható.

- 55. sz. **A melle.** — Irtá Szalaghy gróf. Orszósból ford. Ambrozovics Dező. Egy a társadalmi formáitól idegenkedő, érdekes karakterek megkapó szerelmi története járulók le az elbeszélésben.
- 56. sz. **Hajótörtek.** — Irtá Nyolcs elbeszélés. Irtá Ambrus Zeitán. Ez elbeszélés az élet napjortörtéte szólnak, a kibékít tragikumát az író gyönyörűen rajzolja.
- 57. sz. **Egy fű sevevő.** — Irtá Meyer Konrád Ferdinánd. Ford. Hevesi Sándor. Meyer az új nemet iradalm legnyújtóbb elbeszélés s a novella egyik legzesebb alkotása.
- 58-59. **Melvia.** — Mór E. darab a magyar parlament világát festi, egy kedélyes, végül ellátott honvári szembe állítva egy ideális férfi és egy igazi modern leányt.
- 60. sz. **Falusi asszonyok és egyéb elbeszélések.** — Irtá Cse. Szabó Endre. A modern orosz irók közül kétségkívül Csehov a legismertebb és a legkiválóbb is.
- 61. sz. **Kölcsey Ferencz válogatott bevezetői.** — Sajtó alá rendezte és bevezetőket írták. A magyar szónoklat legnagyobb alkotását mutatja be a fűzet, melynek bevezetése maga is értékes tanulmány. Kötetért mint székelyi szék.
- 62. sz. **Ülközlet.** — Irtá Dr. Benyó Leonard hátrahagyott Charles Vics. Fordította St. E. Ez a munka különös és értékes anyagban vezetékkel Beilamy híres regényével.
- 63. sz. **Pázmány Péter élete.** — 8 képpel. Irtá Aidácssy Antal. Nemzeti történelmi és iradalmi és nagy alkotás, amely a köztudatára való rendkívül hatást fejt ki az életéről.
- 64. sz. **Erzsebet királynőről.** — Irtá Visszacsatolás. — Irtá Zsák költészetünk a legzesebb és legkedvesebb munkáinak közé tartoznak, melyek a megdöbbentő fejedelmességgel emelkednek elő.
- 65. sz. **Áronyegreg.** — Irtá Cicero. Fordította Fábian György. A fűzet mint székelyi szék. — Irtá Kocsey Mihály. E nagy kölcsönözött állatokat az ókori iradalm legismertebb alkotásai közé való.
- 66. sz. **Indiai történelem.** — Irtá Rudyard Kipling. Fordította Miksa. Már az elbeszélés helyszíne is, az angol India, nagyon érdekes; az idegenországi európai életnek leírása igen lebilincselő és olvasó igénytelen.
- 67. sz. **A cseppnyi kálvária és egyéb történelmi.** — Irtá K. A fűzet első elbeszélés egy pompás fűzet, a pusztán gentry-életnek a legzesebb és legkedvesebb munkáinak közé tartoznak, melyek a megdöbbentő fejedelmességgel emelkednek elő.
- 68. sz. **Szalóczy János vitalmas krónikája.** — Irtá David. A régi magyar iradalm egyik legzesebb munkája a fűzet, amely a pusztán kálvária állapotát állítja elénk.
- 69-70. **Toldi.** — Irtá Arany János (iskolai kiadás). — Irtá Nemzeti történelmi és iradalmi alkotás, amely a köztudatára való rendkívül hatást fejt ki az életéről.
- 71. sz. **A fűzet.** — Irtá Visszacsatolás. — Irtá Visszacsatolás. — Irtá Visszacsatolás. — Irtá Visszacsatolás.
- 72. sz. **Földvár.** — Irtá Sándor. Fordította Hevesi Sándor. — Irtá Sándor. Fordította Hevesi Sándor. — Irtá Sándor. Fordította Hevesi Sándor.
- 73. sz. **Perikla.** — Irtá Kálvária. — Irtá Kálvária. — Irtá Kálvária. — Irtá Kálvária.
- 74-75. **Arany János kisebb költeményeiről.** — Irtá Somelvényi. — Irtá Somelvényi. — Irtá Somelvényi. — Irtá Somelvényi.
- 76. sz. **Személyi életrajzok.** — Irtá Földvár. — Irtá Földvár. — Irtá Földvár. — Irtá Földvár.
- 77-78. **Ezen is legyen át.** — Irtá Földvár. — Irtá Földvár. — Irtá Földvár. — Irtá Földvár.
- 79. sz. **A németi történelem.** — Irtá Földvár. — Irtá Földvár. — Irtá Földvár. — Irtá Földvár.
- 80. sz. **Don Pietro Garza.** — Irtá Földvár. — Irtá Földvár. — Irtá Földvár. — Irtá Földvár.

NEW-CUBA

4 1/2 kg. 6 frt 75 kr.

Híressé vált, remek kávékeverék: (külön-külön esomagoval.)

- 2 kg. Soerabaja
- 1 1/2 " Modjokerto Java
- 1 1/2 " Brabatos Mocca

5 kg. 19 kor. 16 fill.

elvámolva és bérmentve.

A FIUMEI Kávébehozatali Társaságtól

FIUMÉBŐL rendeljen KÁVÉT ÉS TEÁT.

Mindig a létező legjobb és legfinomabb árut küldjük kezesség mellett.

4 1/2 kg. 7 frt 42 kr.

elvámolva és bérmentve.

4 1/2 kg. 8 forint 25 krajczár.

Titkos betegségek szakorvosa

gyanús, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást okozó szerműködés. 30 éves kórházi és magán-gyakorlati tapasztalataival fogva legjobban ajánlható.

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem. orvosudor

gyógyít férfiaknál és nőknél legelőtelé zavar nélküli mindennemű bármely régi kettőt

Nemi betegségeket

ugymint **huzegőfolyást, hólyag- és vizeletési bajokat, bujakérs sebeket, szpíllist, ömfertőzést** eredő ideg-bajokat, a legkésőbb **bőrbetegségeket** és szépséghibákat, továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat

(impotencia)

meglepe biztos eredménnyel gyorsan a legzesebb módon.

Rendelés-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-út 14. sz. I. e. Rendelés: délelőtt 10-4-ig, délután 6-8-ig. Külön váderlemek. Kúllon bo- és kijarat. levelekre népből valának.

Ezrek mennek Carisbadba,

hogy rossz gyomrukat kioperálják és újra jól emésztésnek legyen alkottok — néha hiába — egy vágyott, pedig ezt a célt otthon kényelemben, kevés költséggel elérik a

„PEPSIN-BOR“

használatát által, mely az étel megemésztését segít és a gyomri rövid időn tökéletesen helyreállítja. Az én pepsin-borom kedves illú és hatása ki nem marad. Egy üvege ára 2 kor. 40 fillér, 6 üvege frankulá 12 kor.

ROZSNYAI MÁTYÁS

gyógyszerész, művegyésztési laboratorijuma Aradon. Kapható Budapesten: Török József gyógyszerész úton, Egger-féle Nador-gyógyszertárban valamint minden magyarországi gyógyszerésztárában.

Az egyesült polárgyógyászok megalakulásának fil áron való előadására nyertem megjelölést. Azért ajánlok

téli löpököröket.

Dann vintag, újpedálhatóság kiképzés, kitűnő minőségű, melyek, gyapjakkal és puhák, szines szegélyvel, ágytakaróknak is használatosak és a melléti rendkívül olcsók, színes, és újra teli löpökörök. A minőség, 170-180 magyará, 4 K. B., minőség 5 K. C. minőség 300 fő nagyság daltó gyapjú utasági és háztartási, 150-200 nagyság, legfinomabb minőség, daltóknak 7 K. 30 fill. Postán szállítását utánvéttel. Még jobba felülvél a néma kúllatára visszatér. Cim Abta. IX. M. BUNDBAKIN, Wien, Burggasse 3.

Nincs ember ki a

KHINAI

eredmények iránt nem eszedklődnek! Egész Khinát s annak népét ismertető gyönyörű könyv jelent meg a napokban Cholnoky Jenőtől

79. sz. **A németi történelem.** — Irtá Földvár. — Irtá Földvár. — Irtá Földvár. — Irtá Földvár.

80. sz. **Don Pietro Garza.** — Irtá Földvár. — Irtá Földvár. — Irtá Földvár. — Irtá Földvár.

Oleóó butor-eladás.

2 szekrény, 2 ajtó fényezett	30 frt	1 ebédülőszék, ó-nómet stíl	3.50 frt
2 ágy, fényezett	22	1 íróasztal, 3 főkos	19
1 ajtós szekrény, fényezett	8	1 hálószoba, matt díofa	100
1 mosó, 2 ajtó, fényezett	14	1 hálószoba, faragott	130
2 szekrény, 2 ajtó, díofa, matt	30	1 garnitúra crepe- vagy bourette-behuzat	55
2 ágy, magas, díofa, matt	26	1 garnitúra selyem-behuzat	80
1 ajtós szekrény, díofa, márványtal	8	1 garnitúra plüss-behuzat	80
1 kredenc, 4 ajt. fűlkés, faragott, márv.	48	1 szalonszék	10
1 diván, magas támla szőnyeggel	40	1 csonsi márványtal és tükör	28
1 ebédő-asztal, díofa, matt	12		

Nagy válasszék egyszerű, valamint a legzesebb kivitelű butorokban.

Dósa Kálmán fővárosi asztalos és kárpitos butortelepe Budapest, Erzsébet tér 18 Sas-utca sarok, I. emelet. Arjogysák kúllatára ingyen és bérmentve.

Nincs ember ki a

KHINAI

eredmények iránt nem eszedklődnek! Egész Khinát s annak népét ismertető gyönyörű könyv jelent meg a napokban Cholnoky Jenőtől

81. sz. **Kel elbeszélés.** — Irtá Földvár. — Irtá Földvár. — Irtá Földvár. — Irtá Földvár.

82. sz. **Henriette.** — Irtá Földvár. — Irtá Földvár. — Irtá Földvár. — Irtá Földvár.

Sarkányok országa

cím alatt 200 eredeti képpel.

Kapható lapunk kiadó-hivatalában fűze 10, díszkötésben 13 koronáért utánvét vagy az összeg beküldése ellenében.

Folyt. köv.

